

I Piyon A Bereta A Sinolat Ni MATEO

I Oyo Ay Listahan Ni Kaapoapohan Ni Hisus
(*Lu. 3:23-38*)

1 ¹I oyo ay listahan ni kaapoapohan ni Hisu Kristo a ginumapo de Debid ta ginumapo eya de Abraham. ²Nano ay i Abraham ay ama ni Isak, ta i Isak ay ama ni Hakob, ta i Hakob ay ama ni Huda pati manga wele na a lalaki. ³Ta nagbebi i Huda a lalaki de Tamar ta napa ni anak na i Pares pati Sara, ta i Pares pan ay ama ni Esron, ta i Esron i ama ni Ram, ⁴ta i Ram i ama ni Aminadeb, ta i Aminadeb i ama ni Nason, ta i Nason i ama ni Salmon. ⁵Ta nagbebi i Salmon de Rehab, ta napa ni anak na i Boos. Nagbebi pan i Boos de Rut, ta napa ni anak na i Obid, ta i Obid i ama ni Hesse, ⁶ta i Hesse i ama ni Debid a Hari.

Nano ay nagbebi i Debid de bebi ni Urias, ta napa ni anak na i Solomon, ⁷ta i Solomon i ama ni Rehoboam, ta i Rehoboam i ama ni Abias, ta i Abias i ama ni Asa, ⁸ta i Asa i ama ni Dosapat, ta i Dosapat i ama ni Doram, ta i Doram i ama ni Osias, ⁹ta i Osias i ama ni Dotam, ta i Dotam i ama ni Akas, ta i Akas i ama ni Esekias, ¹⁰ta i Esekias i ama ni Manases, ta i Manases i ama ni Amos, ta i Amos i ama ni Hosias, ¹¹ta i Hosias i ama ni Hekonias pati manga wele na a lalaki nun panahon a inikag ni tage Babalonia i manga Hudyo de bensa a Babalonia.

¹²Ta nun maikag di ide a Hudyo de bensa a Babalonia ay napa ni ama ni Salatiel i Hekonias ta i Salatiel ay napa ni ama ni Sorobabel, ¹³ta i Sorobabel i ama ni Abiud, ta i Abiud i ama ni Eliakim, ta i Eliakim i ama ni Asor, ¹⁴ta i Asor i ama ni Sadok, ta i Sadok i ama ni Akim, ta i Akim i ama ni Eliud, ¹⁵ta i Eliud i ama ni Elieser, ta i Elieser i ama ni Matan, ta i Matan i ama ni Hakob, ¹⁶ta i Hakob i ama ni Hose a bebi ni Maria. I eya i ina ni Hisus a pengalan a Kristo.

¹⁷Kanya te duman a sangpuwu pati apat a kaapoapohan gepo de Abraham a sinumunudsundung hanggen de Debid pati sangpuwu pati apat

a kaapoapohan gepo de Debid a sinumunudsunud hanggen de pag-ikag dide de bensa a Babilonia pati pan te duman a sangpuwu pati apat a kaapoapohan a sinumunudsunud gepo de pag-ikag dide de bensa a Babilonia hanggen de Kristo.

Pepanganak I Hisus

(Lu. 2:1-7)

¹⁸ Magiyo i sinumapit nun pinanganak i Hisu Kristo. I Maria a ina na pati Hose ay magkásungdu di misan ay dingan ngona ide nagpakasal ay katinggesan ni Maria a geluhe di eya dehil de kapangyedihan ni Isipiritu nun Makedepat. ¹⁹ Nano i Hose a nappa ni bebi na ay piyon i innawa na a agta ta an na buot a maamamos i Maria kanya te belak eya a an di nekipagkasungdu de Maria ni an ketinggesan ni kamakmokan. ²⁰ Misan nun peuluesip na i maginon ay nagpakita diya de pangnenop i isin a anghel nun Panginoon a Makedepat. Sinabi na diya, “Hose ka a ginumapo de Debid, wet ka kumapoy de Maria a kasungdu ta geluhe eya dehil de Isipiritu nun Makedepat. ²¹ Ta nánganak eya ni isin a lalaki. Ngangalanan mo eya ni Hisus a magliligtas ta pakeeyenan na ni mammalotin i kaagtaan a geabut diya.” Inon i sinabi ni anghel de Hose. ²² Nano ay nangyedi inon a pesan tangani pamatoden i pinangako nun Panginoon a Makedepat de padean ni magsasabi na a Isais. ²³ Ta sinabi na a,

“Gelihe i isin a maddikit ta nánganak ni isin a lalaki a ngangalanan a Emanuel.”

I kabuluhan ninon a ngalan ay “Kakoloytam i Makedepat”. ²⁴ Kanya nun napagiyos di i Hose ay tinumalinga eya de pagdodul diya ni anghel nun Panginoon a Makedepat ta pinakasalan na i Maria. ²⁵ Misan an pelanean ni Hose i Maria hanggen an pepanganak i anak a lalaki. Nginalanan ni Hose i kilasaan a Hisus.

Te Duman A Naketinggesin A Gepodi De Hisus

2 ¹ Nano ay nun pinanganak i Hisus de benwaan a Betlehem de sákup ni Hudia ay Herod i hari nun nanon a panahon. Nun ampa náloy a pinanganak i Hisus ay dinumatong de Herusalem i tipide a lalaki a naketingges a inumapo de kadepit a petangaan ni adow. ² Ta nagtulutanto duman, “Deno pinanganak eya a hari ni manga Hudyo ide ta nakitan mi i butatala de petangaan ni adow a tande de pagdetong na dio de putok i kanya dinumio kami tangani podiin mi eya.” ³ Nun nabereta inon ni Hari a Herod ay nagulo i esip na pati kakmukan de benwaan a Herusalem. ⁴ Kanya tinipun na i pesan a ponu ni maghahandug ide pati magtutodu ide ni Hudyo ta tinanto na ide, “Ti deno man pánganak i Kristo a Pinangako nun Makedepat?” ⁵ Ay tinumubeg ide, “De benwaan a Betlehem de sákup ni Hudia ta sinolat ni isin a magsasabi a magiyo,

6 ‘Dikamo a manga tage Betlehem de sákup ni Hudia ay sasabi ko a namas pa a halage i benwaan yu de pesan a benwaan a Hudia ta dikamo náapo i isin a pinakaponu a nappa ni mag-aalage de manga agta a Hudyo.’ ”

Inon i sinabi ni magtutodu ide de Hari a Herod.

7 Pagkatapos ay pinakangan ni Herod a linimok i lalaki ide a naketingges ta tinanto na ide a ti kapide tinumanga un butatala a tande.

8 Ta nun pagkatingges na ay pinakang na ide de Betlehem ta sinabi na, “Kumang kamo ta lawagin yu a masakut un anak ta be kinta yu di ay patinggesin yu deko tangani gepodi ok pala diya.” **9-10** Nun inikna de i sinabi ni Hari ay tinumotul di ide ta i butatala a tande a kinta de nun duman pa ide de bensa de ay kinta de pan di a liwet. Ay nagkasalig ide a masakut nun kinta de inon a butatala ta inumona inon dide hanggen an tinumipong de petaanan ni anak. **11** Pagkasilong de nunde beloy ay kinta de i anak pati ina na a Maria. Ta linumuhud ide a nagpodi de anak ta dingan kinayesan de un oniden de ta naghandug ide diya ni ginto pati mebengo a mira pati insensu. **12** Pagkatapos ninon ay pinagsabian ide de pangnenop a wet ide nesila de Herod pag-ampulang de bensa de kanya tinumotul ide de bukud a bektas.

Peadde I Hisus De Bensa A Ihipto

13 Nano ay nun pagkatotul de ay te isin a anghel nun Panginoon a Makedepat a nagpakita de Hose de pangnenop ta sinabi na diya, “Gumiyo ka di ta addein mo a tambing i imaginak de bensa a Ihipto. Ta wet kamo nototul duman hanggen ang ko pesabi ta lalawag ni Herod i anak i tangani bobuno na.” **14** Kanya ginumiyos di i Hose ta inadde na nun abi pala a inon un imaginak de bensa a Ihipto. **15** Ta duman ide tinumaan hanggen an nagkelibun i Herod. Nangyedi yo tangani pamatoden i sinabi ni Panginoon a Makedepat de padéan ni magsasabi na a, “Oolangan ko i anak ko gepo de bensa a Ihipto.”

Pepabuno I Mangának A Lalaki

16 Nano ay nun i Herod ay te edup pa ay nagbulas eya a masakut nun kinatingges na a dinaya eya ni lalaki ide a naketingges kanya pinabuno na un mangának a lalaki a am pa sobra de aduwa a taon de Betlehem pati de pulupalebut na a pesan. Ta inon ay nappaayun de pinatingges diya ni naketingges ide tungkul de panahon a pagtanga ngona ni butatala de bensa de. **17** Ta de maginon aypinamatoden di i sinabi ni magsasabi a Heremias a,

18 “Te duman a busis a gehagulhol a malagdu de lugel a Rama ta getangos i Rakel a an nagkalibeng dehil de mangának na a nalibunin di.”

Peampulang I Hisus Gepo De Ihipto

¹⁹Nano pagkalibun ni Herod ay i isin a anghel nun Panginoon a Makedepat ay nagpakita de pangnenop de Hose de bensa a Ihipto ta sinabi na diya, ²⁰“Gumiyos ka ta uliin mo un maginak de sákup ni Hudia ta nalibun di i te belak a nomuno de anak i.” ²¹Dingan ginumiyo eya ta inuli na un maginak de sákup ni Hudia. ²²Misan nun naberetaan na a i Arkilao i gehari de Hudia a kalewes ni ama na a Herod ay natakut eya a nátaan duman a liwet pati pan pinagsabian eya ni Makedepat de pangnenop kanya kinumang ide de porobinsia a Galilea ²³a tinumaan de benwaan ni Nasarit. Ta de maginon ay pinamatoden i sinabi ni magsasabi ide a, “Eya ay ngangalanan a tage Nasarit.”

Gesabi I Huwen A Maglilenod Ni Kamatoden

(Mk. 1:1-8; Lu. 3:1-18; Hn. 1:19-28)

3 ¹Nano ay nun tinumakig di i makmuk a taon ay dinumatong i Huwen a Maglilenod de lugel a ilang de Hudia ta ginumapo a nagbereta a magiyo duman a, ²“Magipinagsosol kamo ni mammalotin yu ta nádetong di i panahon a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ide.” ³I Huwen un sinabi nun magsasabi a Isais nun sinabi na a magiyo, “Nádetong i geolang de lugel a ilang. Gesabi eya a, ‘Handein yu i bektas para de Panginoon ta tanusin yu i sesilan na.’ ”

Inon i sinolat ni Isais.

⁴Nano i bedu ni Huwen ay linala a sapok ni hayup ta i beyakos na pan ay katat ni hayup ta i pepangan na pan ay magi salagubeng pati tagis ni pisokan. ⁵Ta kinumang diya i kamakmokan a tage Herusalem pati tage sákup ni Hudia pati ide a getaan de magduludipa ni Orat a Horden. ⁶Ta pagkapagpamatud de ni mammalotin de ay lininodlinod ide ni Huwen de Orat a Horden.

⁷Misan nun kinta na i makmuk a Pariseo ide pati Saduseo a linumane diya tangani magpalinod ide diya ay sinabi na dide, “Malot kamo ngani a magi manga bebek kanya wet yu peesipa a ikamo ay nakeelag de padusahan ni Makedepat dehil de pagsosol yu de surut yu la. ⁸Ta nagkadepat pan a i pagsosol yu de surut yu ay gekaanak ngona ni piyon a ugeli. ⁹Pati wet kamo gesabi a ikamo ay nalligtas dehil de ikamo ay mangápo a sagu ni Abraham ta pesabi ko dikamo a te kaya i Makedepat a nameedup de beto ide a oyo a nappa ni matud a mangápo ni Abraham. ¹⁰Nano pa ay i paghatol ni Makedepat ay magi palakol a napahaya di de gemut ni kew ta i belang kew a an geanak ni piyon ay popugtus ta wewitik de apoy.” Inon i sinabi na de Pariseo ide pati Saduseo ide.

¹¹Ta sinabi na pa de pesan a, “Pelinod ko di ikamo de orat a tande de pagsosol yu. Misan ay te nádetong pa a nappaabut deko a namas pa a te

kapangyedihan deko ta anok te sukul a kapangyedihan a nágadde ni paragetus na ta eya pan i nanlelinod dikamo de Ispiritu nun Makedepat pati de apoy. ¹²Ta pagdetong na ay te pansidi dingan lalayu na i tap de biges ta tetipun na de kamalig i biges misan ay i tap pan ay sosunug na de apoy a an nagkapalong.” Inon i sinabi ni Huwen.

I Paglinod De Hisus
(Mk. 1:9-11; Lu. 3:21-22)

¹³Nun nanon a panahon ay dinumatong i Hisus a inumapo de sákup ni Galilea ta linumane eya de Huwen tangani linodin na de Orat a Horden. ¹⁴Misan i Huwen ay an na buot i maginon ta sinabi na, “Ako i depat a linodin yu. Ano ta ikamo i dinumio a gepalinod deko?” ¹⁵Tinumubeg i Hisus, “Pabiyaan mo di i oyo a nangyeyedi ta depat la a tumalinga kitam de misan ano a kabuotan nun Makedepat.” Kanya tinumalinga di i Huwen. ¹⁶Ay nun lininod di i Hisus ay sinumaka eya a tambing de mamala ta tambing a nakayesán i langot ta kinta ni Huwen a linumusong de Hisus i Ispiritu nun Makedepat a magi kalapati. ¹⁷Ta dingan te nagsurut a inumapo de langot a magiyo, “I oyo i pebuot ko a anak ta dehil diya ay nagkasalig ok a masakut.”

Petukso Ni Satanas I Hisus De Ilang
(Mk. 1:12-13; Lu. 4:1-13)

4 ¹Pagkatapos di ninon ay inikag ni Ispiritu i Hisus de lugel a ilang tangani sosubukan ni Satanas a petukso. ²Nun duman di eya ay an namangan ni misan ano nun apat a puwu a adow ay dingan natigeng di eya a masakut. ³Ta dinumatong i Satanas a sinabi na diya, “Be ikamo i matud a Anak nun Makedepat ay yediin yu a tinapay i beto ide a oyo.” ⁴Misan tinubeg eya ni Hisus ni magiyo, “Ay te duman de kasulatan a, ‘An la dehil de pápangan nagkeedup i agta ta de belang surut a geapo de Makedepat.’”

⁵Ay dingan inikag eya ni Satanas de Herusalem de tibing ni palokoan ni beloy a pighandogen de Makedepat. ⁶Ta sinabi pa diya ni Satanas, “Be matud kamo a Anak nun Makedepat ay tumagbong kamo gepo dio ta te duman de kasulatan a,

‘Pinagtutugun ni Makedepat de manga anghel na ide tanganiaalagean de ikamo. Ta bobolan kamo ni kumot de tangani wet kamo nassingkog de kabetaon.’”

⁷Misan ay sinabi diya ni Hisus, “Matud ngan non misan ay te duman pala de kasulatan a,

‘Wet mo sosubukan i Panginoon mo a Makedepat.’”

⁸Pagkatapos ninon ay inikag ni Satanas i Hisus de maditas a masakut a kalasan ta pinasayed na diya i pesan a nasasakopan dio de putok i

pati kayamanan dio. ⁹Ta sinabi diya ni Satanas, “Talage a boboy ko i kapangyedihan ni pesan a oyo dikamo be noluhud kamo a gepodi deko.” ¹⁰Dingan tinubeg ni Hisus, “Lumayu ka deko Satanas ta te duman de kasulaton a,

‘Magpodi ka la de Panginoon mo a Makedepat ta diya ka la magtabeng.’ ”

¹¹Ta dingan winalat eya ni Satanas ta dinumatong pan di i manga anghel ide a tinumabeng diya.

Te Gepo I Hisus Ni Pagyedi Na De Galilea

(Mk. 1:14-15; Lu. 4:14-15)

¹²Nano ay nun nabereta ni Hisus a nabbilanggo di i Huwen ay inumampulang eya de Galilea. ¹³Misan an di eya nappataan de Nasarit ta de Kapernam a benwaan de kaginglan ni uluataben a Galilea de lugel ni Sabulan pati Neptali. ¹⁴Ta de maginon ay pinamatoden i sinabi ni magsasabi a Isais a,

¹⁵“Gesurut ok dikamo a getaan de dipa ni Horden de lugel a Galilea a te makmuk a an Hudyo a ikamo a tage lugel a Sabulan pati Neptali a kadepit de uluataben. ¹⁶Gesurut ok dikamo a an te katinggesan tungkul de Makedepat ta magi madumos i esip yu a nagkatakut a ugnay de kalebunin yu misan ay nekita kamo ni kamatoden a tallang ta pepatallang di i esip yu ni Panginoon.”

Inon i sinabi ni Isais. ¹⁷Gepo nun nanon ay nagsabi i Hisus ni piyon a bereta ta sinabi na, “Magipinagsosol kamo de mammalotin yu ta nádetong di i panahon a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ide.” Inon i sinabi ni Hisus.

Pepeta Ni Hisus I Apat A Mag-iekan

(Mk. 1:16-20; Lu. 5:1-11)

¹⁸Nano ay nun getutl i Hisus de kaginglan ni uluataben a Galilea ay kinta na un aduwa a magwele a i Simon a pengalanan a Pedro pati Andres a weli na ta gesabud ide. Ta ide ay mag-iekan. ¹⁹Sinabi dide ni Hisus, “Sumut kamo deko ta ikamo ay yeyedi ko a mag-aakit ni agta tangani nosut pala ide deko a tuloy.” ²⁰Ta nun nanon pala ay winalat de un sabud de a sinumut ide de Hisus.

²¹Pagkalayu de ni untik ay kinta na pala i magwele a Santiago pati Huwen a mangának ni Sebedeo. Ta ide pati ama de ay gepakapiya ni pokut de nunde bengka de. Ide ay inikag pala ni Hisus ²²kanya tambing de a winalat i bengka de pati ama de ta sinumut ide de Hisus.

Magiyo I Pagtodu Pati Pagpapiyon Ni Hisus

(Lu. 6:17-19)

²³Nano ay kinumulukang i Hisus de bulubenwaan de sákup ni Galilea a nagtodu eya de pigmitengan ide ni Hudyo ide. Ta nagsabi eya ni piyon

a bereta a ti papalano a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta pati nagpapiyon pala eya ni agta ide misan ano a orom de.²⁴ Ta kinumálat i bereta a tungkul diya de pesan a lugel de sákup ni Siria kanya inadde de diya i manga agta a te attanan a kalase a orom pati apdis, i te manga libong ide, i nagkopugtusan ide pati lungpo ide ta pinapiyon na ide a pesan.²⁵ Ta inumabut diya i makmuk a agta a tage lugel ni Galilea, Dikapolis, Hudia, benwaan a Herusalem pati lugel de dipa a Orat a Horden.

Piyon I Kapuoyen Ni Kakmukan

(Lu. 6:20-23)

5 ¹Nun kinta ni Hisus i agta a makmuk ay sinumakat eya de kalasan ta pagkalipa na duman ay linumane diya i mag-aadel na ide. ² Ta ginumapo eya a getodu dide ta sinabi na,

³“Piyon i kapuoyen ni agta a te pag-asla de Makedepat ta te kapangyedihan dide i Makedepat a nanleligtas.

⁴“Piyon i kapuoyen ni nagkolungkut a getangos ta te duman ide ngani a kasalegen.

⁵“Piyon i kapuoyen ni te masidong a innawa ta tatanggep de i pinangako nun Makedepat.

⁶“Piyon i kapuoyen ni te hanga a pagbuot a geyedi ni kabuotan ni Makedepat ta ide ay pakebiyang ni kapiyonan na.

⁷“Piyon i kapuoyen ni te piyon a innawa de kapadpade de a agta ta i Makedepat ngani i gekalbi dide pala.

⁸“Piyon i kapuoyen ni te buot a gepakikaisin diya ta kekita de ngani i Makedepat.

⁹“Piyon i kapuoyen ni gepapiyon de agta a gekipagtalo ta nappa ni anak ni Makedepat.

¹⁰“Piyon i kapuoyen ni te kahedepan dehil de pagpamatud de tungkul de Makedepat ta te kapangyedihan di i Makedepat dide a nanleligtas.

¹¹“Piyon i kapuoyen yu be ikamo ay pelibek, pepahedepan o pesabian ni mammalotin a kabutelan dehil de pagpanulusun yu deko.¹² Masalig kamo ngani a masakut ta hanga ngani a masakut i bilos yu de kataanan nun Makedepat. Ta maginon pala i yinadi a malot ni kaapoapohan de de magsasabi ide a den.

Tungkul De Asin Pati Salong

(Mk. 9:50; Lu. 14:34-35)

¹³“Ikamo i asin dio de putok i ta te halage ngani dio a magi asin i pagpanulusun yu de Makedepat misan be nappa ni mahena i pagpanulusun yu a magi asin a naeyenan i alat na ay talage a an di te kabuluhan. Talage ay an di te kabuluhan a unabis ta bobut la ni agta ide a pesikadsikaden de.

¹⁴“Ikamo i salong a getallang de madumos a esip ni kaagtaan dio de putok i ta ikamo ay pekita ni kaagtaan a magi isin a benwaan a nappauddi de disapow ni pagotan. ¹⁵Talage a be te duman a getutud ni salong ay an na sasakloben ni takálan ta popuoy na pan de talage a pigpuoyen na ta de maginon ay nátallangan i pesan a de disalad ni beloy. ¹⁶De maginon pala ay depat a ikamo ay te piyon a ugeli de kaagtaan a magi salong a getallang de pekita de tangani pagkakita de de piyon a ugeli yu ay gepodi ide nunde Ama yu de langot.

Tungkul De Surut Nun Makedepat

¹⁷“Nano ay wet yu eesipa a dinumio ok a peeyenan ko ni kabuluhan i pagdodul ide pati pagsabi ni magsasabi ide a den ta an non matud ta dinumio ok tangani pepamatoden ko i kapangyedihan ni kasulatan nun Makedepat. ¹⁸Talage a matud aypesabi ko dikamo a neeyen di i langot pati putok misan ay an neeyenan i misan isin a tolduk o guhit de surut na hanggen an gepangyedi pala i pesan. ¹⁹Kanya i misan ino a an getalinga de misan untik a pagdodul nun Makedepat, a getodu pala de manga agta ay nappa ni an pinakamahalage ide de pekita ni Makedepat. Misian i getalinga pan de misan untik a pagdodul, a getodu pala de manga agta ay nappa ni pinakamahalage de pekita na. ²⁰Ta pesabi ko ngani dikamo be i pagtalinga yu de kabuotan ni Makedepat ay an namas pa de pagtalinga ni Pariseo ide pati magtutodu ide ni Hudyo ay ang kamo ngani nakesilong de kataanan ni Makedepat.

I Pagtodu Tungkul De Gengsa

²¹“Katinggesan yu i pagtodu ni kaapoapohan tam ide nun nowon a wet kamo nomuno ta i misan ino a nomuno ay depat a hahatolan ni huwis. ²²Misan ay nano ay pesabi ko dikamo a i belang nagkagensa de kabinsa na ay te sukul a kasalanan a depat a eikag de huwis. Ta i misan ino a miglibek de kabinsa na ay depat a eikag de pinakamatande ide pati i misan ino a nagpaeyen ni kabuluhan ni kábinsa na ay te kasalanan a sukul a podusahan de impiyerno. ²³Kanya be gehandug ka de Makedepat de pighandogen na dingan naisepan mo pan a te tinanom a gengsa i kabinsa mo dikaw, ²⁴ay walatin mo ngona i handug mo duman de pighandogen ta kumang ka de kabinsa mo a makipagkasungdu ka diya. Ta dingan la umampulang ka a maghandug de Makedepat.

²⁵“Nano be te gehabla dikaw de huwis ay depat ngona duman de bektas a makipagkasungdu ka a taming de gehabla dikaw tangani wet na ikaw eikag de huwis ta boboy ka pan ni huwis de pulis dingan bebilanggo ka pan ni pulis. ²⁶Talage ay pesabi ko dikaw a ang ka nakobulwag hanggen am mo nabebeyeden i kauluinapóan mo a otang a pera.

I Pagtodu Tungkul De Pagpakialam

²⁷“Nano ay katinggesan yu pan i pagtodu ni kaapoapohan tam ide nun nowon a, ‘Wet kamo nekialam de bebi ni kakmukan.’ ²⁸Misan nano ay pesabi ko dikamo a i misan ino a gepakalawag de bebi ni kakmukan a te malot de innawa na ay de pekita ni Makedepat ay nakialam di eya de bebi ni kakmukan. ²⁹Kanya be i mata mo i gepapagkasala dikaw ay depat a lugitin mo a butin mo di ta yadi pa dikaw a mabut i isin a panggemit ni lawes mo tangani i lawes mo ay wet nappaduman de impiyerno. ³⁰Pati be i kumot mo a awenan i gepapagkasala dikaw ay depat a pugtusin mo a butin mo di ta yadi pa dikaw a mabut i isin a panggemit ni lawes mo tangani i lawes mo ay wet nappaduman de impiyerno.

I Pagtodu Tungkul De Pagkiblag Ni Magkálaki

(Mt. 19:9; Mk. 10:11-12; Lu. 16:18)

³¹“I pagtodu ni kaapoapohan tam ide nun nowon ay magiyo a, ‘Be kekiblagen ni lalaki i bebi na ay depat a bebiyen na ni kasulatan i mahuna a ide ay nagkiblag di.’ ³²Misan nano ay pesabi ko dikamo a be kekiblagen ni lalaki i bebi na a am pan te kasulit a kakmukan a lalaki ay gepapagkasala ngani i lalaki de kiniblagen na. Ta be magbebi a liwet i mahuna ay nappa ni migpakialam eya pati bebi na a bowon.

I Pagtodu Tungkul De Pagsumpa

³³“Pati katinggesan yu pala i pagtodu ni kaapoapohan tam ide nun nowon a, ‘Wet kamo gesumpa ni kabutelan ta matudin yu i pinangako yu de Panginoon a Makedepat.’ ³⁴⁻³⁵Misan nano ay pesabi ko dikamo a wet kamo gesumpa a magi langot o i putok o i Herusalem i gepamatud de surut yu ta i langot i piglipaan ni Makedepat, ta i putok pan i pigsikaden ni singit na ta i Herusalem ay i benwaan ni Makapangyedihan a Hari. ³⁶Pati wet kamo gesumpa a magi ulo yu i gepamatud de surut yu ta ang kamo te kaya a geyedi ni sapok de ulo yu a malatom o malapsay. ³⁷Kanya sukul di i sasabi yu a, ‘Ay-o’ o ‘Eyen’ ta i kadugeng de inon a surut ay inumapo de Satanas.

I Pagtodu Tungkul De Pagbilos

(Lu. 6:29-30)

³⁸“Katinggesan yu pala i pagtodu a den a, ‘Be sinede yu i mata pati ngipon ni kakmukan ay depat pala a sesede de i mata pati ngipon yu.’ ³⁹Misan nano ay pesabi ko dikamo a wet yu bebilosan i geyedi ni malot dikamo ta be petampal na i awenan yu a pasingil ay pakadepit yu un dibelew. ⁴⁰Pati be hinabla kamo ni misan ino tangani maamit na i bedu yu ay boyin yu pati kulapyaw yu. ⁴¹Pati pan be pepelit a paadde dikaw

ni te kapangyedihan i adde na de isin a kilometro ay adden yu pan ni aduwa. ⁴² Biyen yu i belang geaged dikamo ta paidemin yu i belang geidem dikamo.

Buotin yu I Kapagebuk Yu Ide

(Lu. 6:27-28, 32-36)

43 “Katinggesan yu pan i pagtodu a den a, ‘Buotin yu i mangáyun yu ta kagengsaan yu i kapagebuk yu ide.’ **44** Misan nano pan ay pesabi ko dikamo a buotin yu i kapagebuk yu ide ta magpanalangin kamo pan nunde gepahedep dikamo. **45** Ta de maginon ay pepamatoden yu a ikamo ay matud a anak ni Ama yu de langot. Ta eya pan ay an te pepeta ta pepatipá na un adow na de mammalotin a agta pati de pippionin ta eya i gekalbi de pesan, a geboy pala ni tapuk de geyedi ni piyon pati de geyedi ni malot. **46** Nano be ikamo ay gebuot la de belang gebuot dikamo ay talage a ang kamo pagkasalegen ni Makedepat ta misan i makikkakasalanan ide ay gebuot pala de belang gebuot dide. **47** Pati be i pebeti yu la ay i manga kabinisa yu ay ang kamo te pagyedi a namas pa a masampat de kakmukan ta misan i gepodi de makedepat ide a an matud ay peyedi de pala i maginon. **48** Kanya ikamo ay depat a kalbian yu i agta a magi pagkalbi dide ni Ama yu de langot.

I Pagtodu Tungkul De Paglimus

6 **1** “Nano ay mag-engat kamo a wet te piyon la a ugeli de pekita ni agta tangani podiin de ikamo. Ta be maginon i yeheydi yu ay ang kamo bebilosan ni Ama yu de langot.

2 “Kanya be geboy kamo ni tabeng yu a kuwarta de te kaelangan ide ay wet yud beretaa de pesan i yinadi yu a magi ide de pigmitengan ide pati de kulukarsade ide, a geboy la ni tabeng tangani podiin ide ni kaagtaan. Ta talage a tinanggep di ni geboy de pekita ni agta i bilos de a pagpodi ni kaagtaan. **3** Misan be ikamo ay geboy ni tabeng a kuwarta de agta ay wet yu patinggesa misan de ayun yu a masakut, **4** ta taguin yu i pagboy yu ni tabeng. Ta i Ama yu a Makedepat a gekita ni pagyedi yu a nattagu ay bebilosan na ngani ikamo.

Getodu I Hisus Tungkul De Pagpanalangin

(Lu. 11:2-4)

5 “Pati be ikamo ay gepanalangin ay wet kamo tumolad de agta ide a geyedi la ni piyon tangani podiin ide ta buot de a masakut a nanalangin a nappauddi de pigmitengan ide pati de kulukarsade ide tangani pekita la ide ni kaagtaan. Pesabi ko ngan dikamo a tinanggep de di i bilos de. **6** Misan ikamo be gepanalangin kamo ay sumilong kamo de disalad ni pig-idean yu ta abetan yu i pintohan ta dingan manalangin kamo de Ama

yu a an pekita ni kaagtaan. Ta eya a gekita ni pagyedi yu a nattagu ay bebilosan na ngani ikamo.

⁷“Pati de pagpanalangin yu ay wet yu gemita i makmuk a surut a magi peyedi ni agta a gepodi de makedepat ide a an matud ta peesip de a pepatalikngan ide ni makedepat de dehil de makmuk a surut de a an te kabuluhan. ⁸Wet kamo tumolad dide ta katinggesan di ni Ama yu i kaelangan yu dingan kamo ngona nanalangin diya. ⁹Ta magiyo i pagpanalangin yu,

‘Ama de langot a pepodian mi, buot mi tebe a magpodi dikamo i pesan a kaagtaan, ¹⁰a gekaduman pala i innawa de ni kapan-yedihan yu, a yeyedi de pan i kabuotan yu dio de putok i a magi peyedi ni kataeng yu de langot. ¹¹Biyen yu ikami ni sukul a pápangan mi, adow adow. ¹²Pati pakeeyenan yu ikami ni mammalotin mi a magi pagpatáwad mi pala de nagkasala dikami. ¹³Ta wet yu ikami pabiyan de pagsubuk a mahigpetin pati palayuin yu dikami i Satanas. Ta ikamo i te kapangyedihan, tibong pati gepakaingap magpakapide pa man. Iwina i matud.’

¹⁴Nano be pepatáwad yu i nagkasala dikamo ay patáwad pala ni Ama yu i mammalotin yu. ¹⁵Misan ay be an yu pepatáwad i nagkasala dikamo ay am pala patáwad ni Ama yu de langot i mammalotin yu.

I Pagtodu Tungkul De An Pamangan Ni Untik A Panahon

¹⁶“Nano pan be gepanalangin kamo a an gepangan ni untik a panahon ay wet nappa ni malungkut i ropa ni mukha yu a magi ide a geyedi ni maginon tangani podiin la ide ni agta. Ta de patulutotul de ay pepamalon de i mukha de tanganiaabuyenan ide a an gepangan ni untik a panahon. Talage ay pesabi ko dikamo a tinanggep de di i bilos de a i pagpodi ni kaagtaan. ¹⁷Misan pan ay ikamo be gepanalangin a an gepangan ni untik a panahon ay magsuklay kamo ni sapok yu pati mag-uges kamo ni mukha yu ¹⁸tangani wetaabuyenan ni manga agta a ikamo ay an gepangan ni untik a panahon. Ta i Ama yu de langot a an pekita ni agta i gepakaabuya ni oyo ta eya a gekita ni pagyedi yu a nattagu ay bebilosan na ngani ikamo.

Kayamanan De Langot

(Lu. 12:33-34)

¹⁹“Wet kamo magtipun ni kayamanan dio de putok i ta te nansesede dio a hayup pati kalawang pati migpannakow a geamit de inon ide. ²⁰Ta piyon pa a tipunin yu i kayamanan yu de kataanan ni Makedepat a i piyon a pagyedi yu. Ta duman ay an te nansesede a hayup, kalawang, pati migpannakow a geamit de inon ide. ²¹Ta talage a ti deno i yaman yu misan de putok i o de langot ay duman pala i innawa yu pati esip.

**I Te Uluaduwa A Esip Ay Kasta Magi Bulag A An Geyedi
Ni Kabuotan Ni Makedepat
(Lu. 11:34-36)**

22 “Nano i mata yu ay magi salong de lawes yu kanya be an mebu i mata yu ay matallang ni kapiyonan i lawes yu. 23 Misan be mebu i mata yu ay an matallang i lawes yu ni kapiyonan kanya depat kamo di a magipinag-engat tangani wet nadeog ni malot a naddeinnawa yu i kapiyonan a geapo de Makedepat a magi salong a napalong.

**I Pagtodu Tungkul De Keedup Tam
(Lu. 16:13; 12:22-31)**

24 “Nano ay an nappatud a i isin a katabeng ay nátabeng de aduwa a panginoon a sabey. Ta be maginon ay kagengsaan na i isin ta bobuot na pan i káduwa o gegelang na i isin ta i káduwa pan ay peeyenan na ni kabuluhan. Talage a ang kamo nappatud a getabeng de Makedepat be i peesip yu la ay i kayamanan yu dio de putok i.

25 “Kanya ko pesabi di dikamo a wet magulo i esip yu a tungkul de dikamo a edup a ti ano i pápangan yu o misan de dikamo a lawes a ti ano i bedu yu a pantaklop. Ta i edup yu pati lawes yu ay namas pa a mahalage de pápangan pati bedu. 26 Pagelawagin yu ngani i manok na ide ta an ide gepinagpasok, a an ide gepinagguto pati an ide te kamalig misan ay peungut ide ni Ama yu de langot. Kanya oungut na ikamo a talage ta namas kamo pa a mahalage de manga manok ide. 27 Kanya wet magulo i esip yu ta ang kamo te kaya a nakapepaanduwon ni edup yu misan isin la a odes. 28 Pati an piyon a magulo i esip yu tungkul de bedu yu ta pagelawagin yu i bulaklak ide de kapadengan a ti papalano a gehanga ta am pan ide gepagel, a am pa ide geti. 29 Misan ay pesabi ko ngan dikamo a misan i Hari a Solomon a migbedu ni masampatin ay angani nakapagbedu ni magi kasampat ni manga bulaklak ide a oyo. 30 Kanya be pepabeduan ni masampat ni Makedepat i kademoan de kapadengan a nagkeedup la nano, a an di diage, a gegetong la de apoy ay namas kamo pangani a bebeduan ni Makedepat. Talage ay untik i pagpanulusun yu diya. 31 Kanya wet magulo i esip yu tungkul de pápangan yu, einom pati bebedu yu. 32 Ta i oyo ngani i pagkogulo ni esip ni pesan a agta dio de putok i misan ay katinggesan ni Ama yu de langot i pesan a kaelangan yu dio. 33 Kanya ikamo pan ay depat a pabiyaan yu ngona i Makedepat a te kapangyedihan de innawa yu, a lalawag yu pala i kabuotan na ta dingan gekaduman kamo ni pesan a kaelangan yu. 34 Kanya wet magulo i esip yu a ti ano i keedup yu de nádetong a adow ta i Makedepat i behala ta sukul di a i pagkagesá yu ay para de nano la a adow.

I Paghatol De Kapadepade A Agta
(Lu. 6:37-38, 41-42)

7 ¹“Wet mo pebintangan i misan ino tangani wet ka hahatolan ni Makedepat. ²Ta hahatolan ka ni Makedepat a nappaayun de paghatol mo de kakmukan ta i pansokat a pegemit mo de kakmukan ay eya pala i gegemit na dikaw. ³Kanya an depat a pelawag mo i kasalanan ni kabinsa mo a magi ulap de mata na ta misan ikaw pan ay am mo pesapot i namas pa a kasalanan mo a magi buwal de mata mo a sadili. ⁴Talage ay an nagkaddepata sasabi mo de kabinsa mo a, ‘Magsosol ka ni kasalanan mo.’ Ta ikaw pan ay am pala gesosol. ⁵Kanya depat ngona a magsosol ka dingan pa nappatud a sasabi mo de kabinsa mo a, ‘Depat ka a magsosol de kasalanan mo ide.’ Ta be maginon ay ang ka ngani i gekapoy ni malot de surut mo la.

⁶“Nano ay wet kamo gesabi ni kamatoden ni Makedepat pati mahalage a katinggesan yu de agta a an te buot de inon. Ta be maginon ay magi mangásu ide a nákaget dikamo pati magi bebuy ide a sesikaden de la inon a perlas yu.

Mag-aged, Maglawag Pati Tumuktuk
(Lu. 11:9-13)

⁷“Ay tungkul de pagpanalangin yu ay mag-aged kamo a tuloy tuloy ta ikamo ay bebiyen, maglawag kamo a tuloy tuloy ta ikamo ay nekita, pati tumuktuk kamo a tuloy tuloy ta kakaysan i abetan para dikamo. ⁸Ta i belang geaged a tuloy ay pebiyen, i gelawag pala a tuloy ay nekita pati i getuktuk pala a tuloy ay pekaysan i abetan para diya. ⁹Nano ikamo pan a manga ama ay an yu ngan bebiyen i anak yu ni beto be eya ay geaged ni tinapay. ¹⁰Pati an yu pala bebiyen i anak yu ni bebek be eya ay geaged ni ikan. ¹¹Nano be ikamo a makikkakasalanan ay naketingges a geboy de mangának yu ni piyon a paaged ay namas pa a naketingges i Ama yu a Makedepat de langot a geboy ni kapiyonan a paaged de belang geaged diya.

¹²“Nano ay misan an yediin dikamo ni kakmukan i piyon ay yediin yu la a tuloy i piyon de pesan a magi buot yu a yeyedi de dikamo. Ta de maginon ay i pagyedi yu ay nappaayun de pagtodu ni Moises pati magsasabi ide a den.”

I Pagtodu Tungkul De Megot A Pintohan
(Lu. 13:24)

¹³Sinabi ni Hisus a tuloy, “Pumelit kamo a sumilong de pintohan a megot ta malawa i pintohan pati an te abet i bektas a paagow de padusahan ta makmuk i nesila de bektas a inon. ¹⁴Misan ay megot i

pintohan pati te kahedepan i bektas a paagow de edup a an te kalog ta uluisin pan la i nakesilong de inon.

Dehil De Pagyedi Ni Agta Ay Aabuyenan Eya Ti Malot O Piyon
(Lu. 6:43-45)

¹⁵“Mag-engat kamo de magsasabi ide a butelan a nálane dikamo a gesabi a ide ay matud a katabeng ni Makedepat misan ay pesede de i pagpanulusun ni mangának ni Makedepat. ¹⁶Aabuyenan yu ide dehil de pagyedi de ti piyon ide o malot ta an náanak i katinekin ni anak a napámangan. ¹⁷Esipin yu a i piyon a kew ay náanak ni te kabuluhan misan pan i malot a kew ay náanak pala ni an te kabuluhan. ¹⁸Ta an nappatud a i piyon a kew ay náanak ni an te kabuluhan, ta am pala nappatud a náanak i malot a kew ni te kabuluhan. ¹⁹Misan ay katinggesan yu a i pesan a kew a an náanak ni te kabuluhan ay pepugtus a wewitik de apoy. ²⁰Kanya dehil de pagyedi ni agta ay aabuyenan yu ide ti piyon o malot.”

Ang Ko Ikamo Peabuyenan
(Lu. 13:25-27)

²¹Sinabi ni Hisus a tuloy, “Nano ay an pesan a gesabi deko, ‘Panginoon ko’ ay nakesilong de kataanan nun Makedepat ta i belang getalinga la de kabuotan ni Ama ko de langot. ²²Ta pagdetong ni inapóan a adow ay makmuk i gesabi deko, ‘Panginoon, ay de makapangyedihan a ngalan yu ay nagtodu kami ni surut yu pati dehil de ngalan yu pala ay nagpalayu kami ni libong de lawes ni agta pati nagyedi kami ni gepakataka.’ ²³Misan ay sasabi ko dide, ‘Ay kapide man ay ang ko ikamo peabuyenan. Lumayu kamo deko a ikamo a migyedi ni mammalotin.’

Aduwa A Agta A Nagpauddi Ni Beloy De Ide
(Lu. 6:47-49)

²⁴“Kanya i belang agta a gepataliknoy pati getalinga a tuloy de pesan a pagtodu ko ay katolad ni isin a naketingges a agta a nagyedi ni beloy na de kabetaon. ²⁵Nano ay nun tinumapuk ni marages a masakut, a binumulangay a tuloy, a pinilosán ni maslog ay an nagibe i beloy na ta nappauddi de kabetaon. ²⁶Misan i belang agta pan a gepatalikngoy a an getalinga de pagtodu ko ay magi isin a an naketingges a agta a nagyedi ni beloy na de langges. ²⁷Dingan nun tinumapuk ni marages, a binumulangay a tuloy, a pinilosán ni maslog ay nagibe di un beloy na ta talage ngani a narukat di.” Inon i pagtodu ni Hisus.

I Kapangyedihan Ni Hisus

²⁸Nano ay pagkatapos ni Hisus a nagtodu ninon ay nagtaka i kaagtaan de pagtodu na. ²⁹Ta nagtodu eya a te kapangyedihan a masakut, a an magi magtutodu ide ni Hudyo a an te kapangyedihan de pagtodu de.

Pepapiyon Ni Hisus I Te Ketong
(Mk. 1:40-45; Lu. 5:12-16)

8 ¹Nun pagdolug ni Hisus de kalasan ay inumabut diya i makmuk a agta. ²Nano ay te duman a linumane diya a isin a lalaki a te ketong ta inumobbob de kasagkaden na ta sinabi na, “Panginoon, be buot yu ay papiyonin ok yu di ta ikamo ay te kaya.” ³Ay inonat ngani ni Hisus i kumot na ta tinapá na i te ketong a sinabi na, “Buot ko a talage. Pumiyon ka di.” Dingan tambing ngani a pinumiyon i ketong de lawes na. ⁴Nano ay tinutugun ni Hisus diya a mahigpit a, “Wet mo sasabia misan dino i sinumapit dikaw misan ay kumang ka a palawag mo i lawes mo de isin nunde maghahandug ide nun Makedepat. Ta pagkakita na dikaw ay maghandug ka a nappaayun de pagdodul ide ni Moises ta inon ay gepamatud de kaagtaan a pinapiyon ka di.” Inon i sinabi ni Hisus de pinapiyon na.

Pepapiyon Ni Hisus I Katabeng Ni Kapitan
(Lu. 7:1-10)

⁵Nano ay nun matapos di i Hisus de pagsurut na de kaagtaan ay sinumilong eya de benwaan a Kapernam. Ta linumane diya i isin a kapitan ni sundelo ide a tage Roma ta nag-aged eya de Hisus ⁶a magiyo, “Panginoon, i katabeng ko de beloy ko ay te orom a mahedep ta an di gepakaewes pati nagkahedepan a masakut.” ⁷Sinabi ni Hisus diya a, “Nosut ok dikaw ta papepiyon ko eya.” ⁸Misan ay tinubeg eya ni kapitan, “Panginoon an depat a nesilong kamo de beloy ko ta ako ay an te kabuluhan. Ta sabiin yud la dio a piyon di i katabeng ko duman ay talage a nepiyon ngani.” ⁹Ta misan ako pala ay pesákup ni pinakamaditas a ponu pati ako pan ay te nagkasakopan a manga sundelo ta be sabiin ko de isin a, ‘Tumotul ka,’ ay nototul eya. Be sabiin ko de isin pa a, ‘Dumio ka,’ ay nálane eya deko pati be de katabeng ko ay sabiin ko a, ‘Yediin mo yo i,’ ay yeysi na ngani.” ¹⁰Nano ay nun inikna inon ni Hisus ay nagtaka eya ta sinabi na de kaagtaan a nappaabut diya a, “Talage ay pesabi ko dikamo a anok pa kinumita ni magiyo kahanga a pagpanulusun misan deno a pulupalebut ni Israel. ¹¹Pesabi ko pala dikamo a makmuk a an Hudyo i náapo de kadepit ni petangaan pati pelinoden ni adow a nakisaló de kaapoapohan tam a Abraham, Isak pati Hakob duman de kataanan nun Makedepat. ¹²Misan pan ay i makmuk de Hudyo ide a hinandean ni Makedepat ni kapiyonan na ay wewitik ide de ditow a madumos ta duman ay nátangos ide a náaratengot i ngipon de dehil de pagtiis de.” ¹³Ay dingan sinabi ni Hisus de kapitan, “Umuli kamo di ta dehil de pagpanulusun yu ay nangyedi di i peaged yu.” Nun odes pala a inon ay napiyon di i katabeng nun kapitan.

Pepapiyon Ni Hisus I Makmuk A Agta
(Mk. 1:29-34; Lu. 4:38-41)

¹⁴Nano ay nun isin a adow ay sinumilong i Hisus de beloy ni Pedro ta duman ay kinta na a geide i panuwangan ni Pedro a mahuna a pelagnat a masakut. ¹⁵Ta dingan binolan ni Hisus de kumot na i pelagnat ta naeyen dingani i lagnat ni mahuna. Ta pagkagiyos na ay nag-akod eya dide ni pápangan.

¹⁶Nano ay nun pagkalinod di ni adow ay inikag de Hisus ni kaagtaan i makmuk a te libong de lawes de ta de isin la a surut na ay pinalayu na i libong ide pati pinapiyon na i pesan a te orom. ¹⁷Ta de maginon ay pinamatoden i sinabi ni magsasabi a den a Isais a, “Linayu na dikitam i kahedepan tam ta inadde na i manga orom tam.”

I Nosut De Hisus Ay Te Kahedepan
(Lu. 9:57-62)

¹⁸Nano nun kinta ni Hisus i makmuk a masakut a agta a naddepalebut na ay nagdodul eya de mangáyun na a, “Sumabusabu kitam di de dipa ni uluataben to.” ¹⁹Misan ay linumane diya i isin a magtutodu ni Hudyo ta sinabi na, “Magtutodu, nosut ok dila dikamo a nappa ni mag-aadel yu misan deno kamo paagow.” ²⁰Ta tinubeg eya ni Hisus, “Uluespin mo ngona ta te pigtaanan a bulsut i hayup ide pati i manok ide ay te pig-aponan misan ay ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay anok te pigtaanan a sadili a pigpaimloyen.” ²¹I isin pan a sinumut diya ay nagsabi, “Panginoon, pabiyaan ok yu ngona a nouli tangani aalagean ko i ama ko hanggen an nagkelibun.” ²²Misan ay tinumubeg i Hisus diya, “Sumut ka deko ta pabiyaan mo dila i manga an gepanulusun a nannapor de nalibun dide.” Inon i sinabi ni Hisus.

Pepatimok Ni Hisus I Subesko
(Mk. 4:35-41; Lu. 8:22-25)

²³Ta dingan nun pagkasakoy ni Hisus nunde bengka ay sinumakoy pala i mag-aadel na ide. ²⁴Nun gesabusabu pa ide ay dinumatong pan dide i maslog a subesko ta mandeli a nepino un bengka ni orat misan ay napede pa i Hisus. ²⁵Kanya i mag-aadel na ide ay linumane de Hisus ta binogbog de eya a sinabi de, “Panginoon, ligtasin yu ikami ta noomos kitam di.” ²⁶Tinumubeg eya dide, “Bekot ta nagkatakut kamo. Talage a untik pa i pagpanulusun yu deko.” Ta dingan ginumiyoys eya ta sinablow na un palos pati un desi ta piyon di i panahon. ²⁷Ay nagtaka ide a pesan ta ide ay natulutantoan, “Ano yo a kalase a agta ta getalinga pan diya i palos pati atab.” Inon i pinatulutantoan de.

Pepalayu Ni Hisus I Manga Libong De Lawes Ni Lalaki
(Mk. 5:1-20; Lu. 8:26-39)

²⁸ Pagdetong de de dipa de lugel a Gadareno ay tinumagbu diya i aduwa a lalaki a inumapo de pigtaporan ide a gob. Ide ay te manga libong de lawes de ta matapangin ide a masakut kanya an te gepakasila duman a agta. ²⁹ Nano nun kinta de i Hisus ay inumolang ide ni magiyo, “Ikamo a Anak nun Makedepat, bekot ta peabela yu ikami a libong? Dinumio kamo man a pehedepan yu ikami a am pam pa gedetong i panahon a pagtis mi?” Inon i sinabi ni libong ide. ³⁰ Misan ay duman de an masakut a alayu ay te isin a hanga a kalugbuwen ni kabebuyen a gepinagpangan. ³¹ Ta nag-aged i libong ide a mahigpit de Hisus a, “Be pototul yu ikami ay pakangin yu ikami de kalugbuwen ni kabebuyen a inon i.” ³² Sinabi ni Hisus, “Hale di. Dumuman kamo.” Kanya linumayu ide de manga lalaki ta linumane ide de lawes ni bebuy ide ta dingan loktat a nagiginekan un kabebuyen a padolug de rongtob a masakut a paagow de uluataben ta naemos ide duman.

³³ Misan un mag-aalage nun kabebuyen ay nagiginekan pala ide a paagow de benwaan ta pagdetong de duman ay binareta de i pesan a nangyedi de aduwa a lalaki a te manga libong de lawes de. ³⁴ Kanya pan nagibinulwag i kamakmokan a agta de benwaan a nákang de Hisus ta nun kitain de eya ay inaged de a masakut a tumotul i Hisus nunde putok de.

Pepapiyon Ni Hisus I Lalaki A Lungpo
(Mk. 2:1-12; Lu. 5:17-26)

9 ¹ Kanya sinumakoy i Hisus de bengka a sinumabusabu de dipa ta tinumuloy eya de sadile na a benwaan. ² Nano ay nun duman di eya ay te dinumatong pan a tipide a lalaki a te adde ide ni isin a lungpo a náosong de pig-eden na. Ta nun matinggesan ni Hisus i kahanga ni pagpanulusun de diya ay sinabi na de lungpo, “Ayun, patibongin mo i innawa mo ta pinakaeyenan ka di ni mammalotin mo.” ³ Nano ay nagdeinnawa i tipide a magtutodu ni Hudyo a magiyo, “Malot yo a agta ta pepadepade na i sadile na de Makedepat ta i Makedepat pan la i te kaya a gepakaeyen ni mammalotin ni kaagtaan.” ⁴ Misan ay katinggesan ni Hisus i naddeinnawa de kanya sinabi na dide, “Wet kamo magdeinnawa ni maginon a malot. ⁵ Ta talage a namas pa a mamiyen i sabiin ko de lungpo a, ‘Pinakaeyen ka di ni mammalotin mo,’ a an i ‘Gumiyos ka di ta addein mo i pig-eden mo na.’ ⁶ Ta depat yu a matinggesan a ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay te kapangyedihan a gepakaeyen ni mammalotin dio de putok i kanya yediin ko di i mahedep pa de pekita yu.” Ay dingan sinabi ni Hisus nunde

lungpo, “Gumiyos ka di ta addein mo i pig-eden mo na ta umuli ka di.”⁷ Ay dingan taming a ginumiyoys eya a inumuli.⁸ Ta nun makitan nun agta ide i maginon ay natakut ide ta nagpodi ide de Makedepat a nagboy ni kapangyedihan na de kaagtaan.

Peakit Ni Hisus I Mateo
(Mk. 2:13-17; Lu. 5:27-32)

⁹ Nano ay nun tinumotul i Hisus de lugel a inon ay kinta na i magsisengil ni buwis a te ngalan a Mateo a gelipa de pigsingelan ni buwis. Ta sinabi diya ni Hisus, “Sumut ka deko.” Ta dingan inumuddi i Mateo a sinumut de Hisus.¹⁰ Nano ay nun duman di de beloy ni Mateo i Hisus pati mag-aadel na ide a gepangan ay dinumatong i makmuk a magsisengil ni buwis pati agta ide a makikkakasalanan. Ta ide ay nasalosalan de pamangan.¹¹ Nun kinta ni Pariseo ide i maginon ay sinabi de mag-aadel na ide a magiyo, “Bekot pan ta gepakisaló la i magtutodu yu na de magsisengil ide pati makikkakasalanan ide?”¹² Misan ay nun inikna ni Hisus i oyo a surut ay sinabi na dide, “I an te orom ay an depat a gelawag ni magbubulong ta i te orom la i depat a gelawag.¹³ Ta anok dinumio a geolang de geesip ide a an ide te kasalanan ta dinumio ok ngani a geolang de makikkakasalanan ide. Kanya esipin yu a masakut i kabuluhan ni oyo a sinabi ni Makedepat a, ‘Pinakamahalage de pekita ko i migkalbi ide ta am pan i mighandug ide a an getalinga deko.’”

I Hisus Ay Magi Lalaki A Kinasal
(Mk. 2:18-20; Lu. 5:33-35)

¹⁴ Nano ay dinumatong de Hisus i mag-aadel ide ni Huwen a Maglilenod a nagtanto a magiyo, “Ikami pati manga Pariseo ide ay ugnay a an gepangan ni untik a panahon be gepanalangin. Ano pan ta i mag-aadel yu ide ay eyen?”¹⁵ Misan ay tinubeg ide ni Hisus, “An depat a an námangan i inakit ide a gegewes de kásalan hanggen kakoloy de pa i lalaki a kinasal. Misan be nádetong i panahon a an di i lalaki a kinasal ay dingan de panahon a inon ay malungkut i inakit ide, a an ide námangan ni untik a panahon.”

An Depat A Gedugengan I Bowon A Pagtodu Pati Den
(Mk. 2:21-22; Lu. 5:36-39)

¹⁶ Sinabi pala ni Hisus dide a, “Talage a an te getagpi de loma a demit ni kagisi a bowon ta be maginon ay negisi i loma a demit ni tagpi a bowon ta dingan negisi ni namas pa a hanga i loma a demit.¹⁷ Ta am pala te geunid de loma a oniden a katat ni bowon a tayug a malanis ta be maginon ay sesede ngani ni bowon a tayug i oniden a loma ta ide ay

padepade la a nakanugun. Kanya depat pan a unidin i bowon a tayug a malanis de bowon pala a oniden tangani naaloy ide a padepade a an nesede.”

I Pagpakaedup Pati Pagpapiyon (Mk. 5:21-43; Lu. 8:40-56)

¹⁸ Ay nun pesabi pa ni Hisus i pesan a oyo ay dingan te dinumatong pan a isin a pinakamatande a Hudyo ta inumobbob de kasagkaden ni Hisus ta sinabi na, “Sigudu nalibun di i anak ko a mahuna misan ay be nosut kamo deko a tatapá yu i lawes na ay needup eya a liwet.” Inon i sinabi ni te anak. ¹⁹ Ta i Hisus ay inumuddi pati mag-aadel na ide ta sinumut ide diya.

²⁰ Nano ay te duman a inumabut diya a isin a mahuna a te orom a gesagu ni sangpuwu di pati aduwa a taon ta linumane de idogen ni Hisus ta tinumapá eya de rimong ni bedu na. ²¹ Ta sinabi na de sadile na a, “Be matapá ko la i bedu na ay nepiyon ok di.” ²² Ay linumingoy i Hisus ta pagkakita na diya ay sinabi na, “Mahuna, patibongin mo i innawa mo ta pinapiyon ka di ni pagpanulusun mo deko.” Ta gepo nun nanon a odes ay pinumiyon un mahuna.

²³ Nano ay nun dinumatong i Hisus nunde beloy nun pinakamatande ay kinta na i gepatinog ide ni bengsi pati makmuk a agta a nagkogulo a masakut dehil de nalibun. ²⁴ Sinabi na, “Magibinulwag kamo ta an la nalibun i anak ta nappede la.” Ta pinag-ilokan de eya. ²⁵ Misan nun mapabulwag di un kaagtaan ide ay sinumilong i Hisus ta binolan na un kumot na ta ginumiyos di eya. ²⁶ Kanya kinumálat i bereta tungkul de nangyedi a inon de pulupalebut ninon a lugel.

Pepapiyon Ni Hisus I Aduwa A Bulag

²⁷ Nun pagtotul ni Hisus de lugel a inon ay inumabut diya i aduwa a lalaki a bulag ta nag-olang ide ni surut a magiyo, “Kalbian yu ikami, ikamo a apo ni Debid a kaapoapohan tam.” ²⁸ Pagkasilong ni Hisus de isin a beloy ay inumabut diya un aduwa a bulag ta tinanto ide ni Hisus, “Gepanulusun kamo man a te kaya ok a gepapiyon ni mata yu.” Tinumubeg ide, “Ay-o, Panginoon.” ²⁹ Ta dingan tinapá na i mata de ta sinabi na, “Mangyedi dikamo a nappaayun de pagpanulusun yu.” ³⁰ Ay nakakita di ide ta sinabi ni Hisus dide a mahigpit, “Wet yu sasabia misan dino i oyo a nangyedi.” ³¹ Misan nun makatotul di ide ay binareta de i yinadi ni Hisus dide de pulupalebut ni lugel de.

Pepapiyon Ni Hisus I Bunol

³² Nano ay nun pagkatotul de ay inadde de Hisus i isin a lalaki a te libong de lawes na a gepabunol diya. ³³ Nun pinalayu di ni Hisus un

libong de lawes ni lalaki ay nakasurut di un bunol ta nagtaka un pesan a agta a sinabi de, “Ang kami pa kinumita ni magiyo dio de bensa tam a Hudia ti an nano.”³⁴ Misan ay sinabi ni Pariseo ide, “I eya ay gepalayu ni kalibongan ide dehil de kapangyedihan ni ponu ni kalibongan ide.”

Nakalbi I Hisus De Manga Agta

³⁵ Dingan linebut ni Hisus de bulubennaan pati de buluberiyu ide. Ta de belang pigmitengan de ay nagtodu eya a nagsabi ni piyon a bereta a ti papalano a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta. Ta nagpapiyon eya ni agta ide misan ano i orom de.³⁶ Nun kinta na i makmuk a masakut a kaagtaan ay kinalbian na ide ta ide ay nagkehedepan a an te getabeng dide a magi manga topa a an te magaalage.³⁷ Kanya sinabi na nunde mag-aadel na ide, “Talage a hanga i goguto misan ay an sukul i magguguto ide.³⁸ Kanya magpanalangin kamo de Panginoon a Makedepat a te adi ni goguto tangani pakangin na i sukul a magguguto na de diya a goguto.”

Pedodul Ni Hisus I Mag-aatid Na Ide A Geatid Ni Piyon A Bereta (Mk. 3:13-19; Lu. 6:12-16)

10 ¹ Nano ay pinakangan ni Hisus i sangpuwu pati aduwa a mag-aadel na ta biniyen na ide ni kapangyedihan a gepalayu ni malot a libong ide de lawes ni manga agta, a gepapiyon pala ni attanan a kalase a orom. ² I oyo i ngalan ni sangpuwu pati aduwa a mag-aatid na. Tagibu i Simon a nginalanan a Pedro pati Andres a wile na. Ide Santiago pati Huwen a mangának ni Sebedeo. ³ Ide Pilepi pati Bartolome, Tomas pati Mateo a magsisengil ni buwis, i Tadeo pati Santiago a anak ni Alpeo, ⁴ Simon a “Masépag”, pati Hodes Iskariyote a nagpadekop de Hisus de kapagebuk na ide.

I Tungkolin Ni Sangpuwu Pati Aduwa A Mag-aatid (Mk. 6:7-13; Lu. 9:1-6)

⁵ Nano ay pinakang ni Hisus inon a sangpuwu pati aduwa ta pinagtutugunan na ide a, “Wet kamo nákang de lugel ni an Hudyo ide pati de misan deno a benwaan ni Samaritano ide.⁶ Ta piyon pa a kumang kamo de kaagtaan a Hudyo a tage Israel a nalagelag.⁷ Pati de pagtotul yu ay magsabi kamo a ti papalano a an naaloy ay te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ide.⁸ Papiyonin yu i te manga orom. Pakaedupin yu i nalibunin. Papiyonin yu i te ketong ide ta magpalayu kamo ni libong de lawes ni manga agta ide ta tinumanggep kamo ni kapangyedihan a inon a an yu binayeden kanya magboy kamo ni tabeng a an te beyed.⁹ Wet kamo nágadde ni kuwarta a ginto, pelak o tangso a nassukbit.¹⁰ Wet kamo pala nágadde ni soput ni pápangan yu de

pagtutol yu pati paragetus, sugkud o bedu a panlewes ta i magyeyedi ay depat a bebiyen ni keedup.

11 “Ta deno kamo man nádetong a benwaan o beriyu ay lawagin yu i agta a getanggep dikamo a piyon ta dingan duman kamo la magpilong hanggen ang kamo getotul de inon a lugel. 12 Pagsilong yu de beloy ay sabiin yu a, ‘Mapadikamo tebe i kabeetan a esip ni Makedepat.’ 13 Ta be piyon i innawa ni agta de beloy a inon ay ugnay a nappadide i kabeetan a esip ni Makedepat misan ay be an de ikamo tatanggep a piyon ay an ide gekaduman ni kabeetan a esip. 14 Pati be an de ikamo petanggep pati an de pepatalikngan i surut yu de misan deno a benwaan o beloy ay pagpagin yu i delpong ni singit yu a tande a kinapoyen de i surut nun Makedepat ta dingan tumotul kamo duman. 15 Talage ay pesabi ko dikamo a de adow a paghatol ay namas pa a mabiyet i padusa a nádetong de tage benwaan inon de padusa a napa de tage lugel a Sodoma pati Gomora nun nowon dehil de mabiyet de a kasalanan.

I Kahedepan A Nádetong
(Mk. 13:9-13; Lu. 21:12-17)

16 “Nano ay mag-engat kamo ta pakang ko ikamo a magi topa de gitna ni kaagtaan a magi mangásu a matapangin. Kanya mapa ni naketingges kamo a magi bebek pati mabeit a magi kalapati. 17 Mag-engat kamo de kaagtaan ta te duman a nomoy dikamo de pighatolan ta lalapdit de ikamo de pigmitengan de ide. 18 Dehil de pagpanulusun yu deko ay pasakad de ikamo de manga gubernador ide pati de manga hari ide ta ikamo ay gepamatud de kasagkaden de pati de manga an Hudyo ide. 19 Nano ay be binoy de di ikamo de pighatolan ay wet magulo i esip yu a ti ano i sasabi yu ta de odes a inon ay boboy la dikamo i sasabi yu. 20 Ta an ikamo i gesurut ta i Ispiritu nun Ama yu a Makedepat i aapoán ni surut yu.

21 “Ay padekop ni isin a agta i kabinsa na a pobuno na. Maginon pala i yeyedi ni ama de anak na ta i anak pan ay gelaben de kamoddenan na a pobuno na ide. 22 Pati kagengsaan kamo ni pesan dehil de pagpanulusun yu deko misan ay i getiyage de pagpanulusun na hanggen de kalog ay nalligtas ngani. 23 Ay be pepahedepan de ikamo de isin a benwaan ay gumikan kamo a paagow de isin di a benwaan. Ta talage a matud i pesabi ko dikamo a an yud nádetong i pesan a benwaan ni sákup ni Israel ay nádetong ok di a Pineta nun Makedepat a napa ni agta.

24 “Nano i mag-aadel ay an namas pa a maditas i kapangyedihan na de magtutodu na pati i katabeng ay an namas pa a maditas i kapangyedihan na de ponu na. 25 Ta sukul di be i mag-aadel ide pati katabeng ide ay nappa ni kapadepade de magtutodu pati ponu de kanya be ako a ponu yu ay pengalanan de a i Satanas ay namas kamo pa a mag-aadel ko ay pesabian de ni malot.

I Depat A Katakotan
(Lu. 12:2-7)

26 “Misan ay wet kamo matakut dide ta an te nattaklopan a an kakayesan pati an te nattagu a an kekita. 27 I pesabi ko dikamo de peikna yu la ay depat a sabiin yu de kamakmokan ta i peulit dikamo ay sabiin yu a malagdu de kamakmokan. 28 Pati wet kamo matakut de te kaya la a nomuno de lawes yu a putok misan an di ide te kaya a nomuno ni kaleduwa yu. Ta pepapag-engat ko ikamo a matakut kamo de te kapangyedihan a nomuno ni lawes yu a nangadde pala ni kaleduwa yu de impiyerno. 29 Misan pan ay hanga i pagbuot dikitam ni Makedepat ta misan pepanggetang ni magtitinde ide i aduwa a maye ni isin a pera ay be an nappaayun de kabuotan ni Ama yu a Makedepat ay an nadegdeg de putok i misan isin dide. 30 Ta katinggesan ni Makedepat i pesan tungkul dikamo misan i kamakmuk ni sapok yu. 31 Kanya wet kamo matakut ta namas kamo pa a mahalage de makmuk a maye.

I Gepamatus Pati Gepangeyen De Kristo
(Lu. 12:8-9)

32 “Nano ay i misan ino a gepamatud tungkul deko de kaagtaan ay gepamatud ok pala tungkul diya de kasagkaden ni Ama ko de langot. 33 Ta i misan ino a gepangeyen tungkul deko de kaagtaan ay pengeyen ko pala eya de kasagkaden ni Ama ko de langot.”

I Hisus I Geboy Ni Pagkiblagen Ni Innawa
(Lu. 12:51-53; 14:26-27)

34 Sinabi ni Hisus a tuloy a, “Wet yu eesipa a dinumatong ok dio de putok i tangani pepag-eisinin ko i innawa ni kaagtaan ta ako i geboy ni pagkiblagen ni innawa ni kaagtaan ide. 35 Nakulukiblagen i imaginak a lalaki pati imaginak a mahuna pati magpanuwangan a mahuna. 36 Ta i nappa ni katalo ni manga agta ay i mangáyun de la de beloy de.

37 “Talage ay an nagkaddepas a nekikoloy deko i misan ino a an te namas pa a pagbuot deko de pagbuot na de ama, ina pati mangának na a lalaki o mahuna. 38 Pati am pala nagkaddepas a nekikoloy deko i misan ino a an te buot a getagel ni kahedepan a kosa na a innawa, a geabut pala de ugeli ko. 39 Talage ngani a nakanugun i edup ni misan ino a agta be getalinga eya de kabuotan na a sadili misan ay nalligtas pan eya a geboy ni edup na para deko.

I Getanggep Ni Bilos
(Mk. 9:41)

40 “Pati i misan ino a getanggep dikamo ay getanggep pala deko pati pan i getanggep deko ay getanggep pala de nagdodul deko. 41 Pati pan

i misan ino a getanggep a te gelang de magsasabi ni Makedepat ay gekaduman pala eya ni bilos a magi de magsasabi. Ta i misan ino pala a getanggep a te gelang pala de agta a te piyon a ugeli de pekita ni Makedepat ay gekaduman pala eya ni bilos a magi de agta a te piyon a ugeli. ⁴² Pati i misan ino a magboy ni magidnaw la a orat de isin a gepanulusun deko a an te kapangyedihan a masakut dehil de eya ay mag-aadel ko ay pesabi ko dikamo a getanggep ngan eya ni bilos na a nagkaddepat.”

Pedodul Ni Huwen I Tipide Na A Mag-aadel
(*Lu. 7:18-35*)

11 ¹Nun matapos di ni Hisus i pagtodu na de sangpuwu pati aduwa a mag-aadel na ay tinumotul eya a getodu de bulubenwaan a alane duman. ²Nano ay inon a manga yinadi ni Kristo ay nabereta ni Huwen a Maglilenod nun eya ay nabbilanggo di kanya dinodul ni Huwen i mag-aadel na ide a pepatanto na diya. ³Ta pagdetong de de Hisus ay sinabi de diya a, “Ikamo man di i Pinangako nun Makedepat a nádetong o geilit kami pa ni kakmukan?” ⁴Ta tinumubeg i Hisus dide, “Umampulang kamo de Huwen ta sabiin yu i inikna yu pati kinta yu dio. ⁵Ta i bulag ide ay nakakita di. I pilay ide ay nakatotul di. I te ketong ide ay pinumiyun di. I bingol ide ay nakaikna di. Ta i nallibunin ide ay nagkeedup. Pati gesabi ok ni piyon a bereta de mahedepin ide. ⁶Talage a piyon i kapuoyen ni misan ino a an te aduwa a esip tungkul deko.” Inon i sinabi ni Hisus dide.

⁷Pagkatotul ni mag-aadel ide ni Huwen ay sinabi ni Hisus de kaagtaan ide i tungkul de Huwen a magiyo, “Talage ay nun kinumang kamo de Huwen de lugel a ilang ay an yu eya kinta a te aduwa a esip a magi tangbu a nagketigyun ni palos. ⁸Pati an yu pala eya kinta a gedemit ni masappatin ta talage i gedemit ni maginon ay te piyon a edup a getaan de beloy ide a hanga ni hari ide. ⁹Kanya kamo kinumang ta buot yu a nekita ni magsasabi nun Makedepat ta kinta yu pan di eya a te kapanyedihan pa a namas de magsasabi ide a den nun Makedepat. ¹⁰Ta te duman tungkul de Huwen de kasulatan a den i sinabi nun Makedepat a magiyo de Pinangako na,

‘Patalikngan mo ta pakang ko i mag-aatid ko a naona dikaw a gehande ni sesilan mo.’”

¹¹Sinabi ni Hisus a tuloy dide, “Pesabi ko ngan dikamo ay gepo nun nowon hanggen nano ay namas pa de pesan a agta ay nagkaduman ni kapiyonan ni Makedepat i Huwen misan ay gepo de nano ay namas pa de Huwen ay gekaduman ni kapiyonan ni Makedepat i belang gepanulusun deko, misan untik i kapangyedihan na. ¹²Pati gepo nun nagsabi i Huwen ni bereta na hanggen nano ay nagpaabuya a masakut i

Makedepat ni kapangyedihan na pati kamakmokan ay te buot a masakut a te kapangyedihan i Makedepat de innawa de. ¹³Ta i magsasabi ide a den pati pagdodul ide ay nagpamatud tungkul de kapangyedihan nun Makedepat hanggen am pa gedetong i Huwen. ¹⁴Misan be buot yu a nonulusun ay i Huwen ngan i Elias a hinola a nádetong a liwet. ¹⁵I misan ino a gepatalikngoy ay depat a tumalinga.”

An Kasalegen Ni Kaagtaan I Huwen Pati Hisus
(Lu. 7:31-35)

¹⁶Sinabi ni Hisus a tuloy, “Misan ti deno ko pekipadepade i manga agta de nano a panahon? Talage ay ide ay magi mangának a kalipalipa de piggewesan de ta ide ay gepinag-olang de kagewes de ide ta pesabi de de kakmukan a mangának a,

¹⁷‘Ikami ay nagtugtug di ni masampat misan ay angkamo pa gesayew pati ikami ay nagkanta dikamo ni malungkut misan ay ang kamo pa tinumangos.’

¹⁸Ikamo ngani a manga agta de nano a panahon i kapadepade ni mangának ide a inon. Ta nun dinumatong di i Huwen a an namangan ni untik a panahon a an nag-inom ni tayug a malanis ay sinabi yu a eya ay te libong de lawes na. ¹⁹Misan ay nun dinumio ok a Pineta ni Makedepat a napa ni agta a gepangan pati geinom ay pesabi yu pan a, ‘Pagelawagin yu i agta a oyo a matakaw pati migbugnang ta ayun pa eya ni magsisengil ide ni buwis pati pesan a makikkakasalanan ide.’ Misan ay gepakita i Makedepat a eya ay naketingges de padean ni attanan a piyon a pagyedi ni katabeng na ide.” Inon i sinabi ni Hisus.

I Tage Benwaan Ide A An Gesosol
(Lu. 10:13-15)

²⁰Nano ay sinosol ni Hisus i manga agta a kinumita ni yinadi na a gepakataka de benwaan de dehil de an ide nagipinagsosol ni mammalotin de, ²¹ta sinabi na, “Gapakataku i násapit dikamo a manga tage Korasin pati Betsaida ta be duman tebe de Tiro pati Sidon a benwaan ni an Hudyo ide yinadi, nun nowon, i gepakataka a peyedi ko dio dikamo ay náloy di tebe ide ay nagsosol, a nagbedu ni kustal, a naglipa de depog a tande ni pagsosol de. ²²Kanya pan pesabi ko dikamo a mabbiyet pa a masakut i pagpadusa a násapit dikamo de adow a paghatol ta mammiyen pa de tage Tiro ide pati Sidon. ²³Pati ikamo pala a manga tage Kapernam ay kasta peesip yu a alane kamo di de Makedepat misan ay an nappatud ta podusahan kamo de impiyerno. Ta be de tage Sodoma tebe yinadi i gepakataka a yinadi ko dio dikamo ay nagsosol ide a an ide napuksa. ²⁴Kanya pesabi ko dikamo a mabbiyet pa a masakut i pagpadusa a násapit dikamo de adow a paghatol ta mammiyen pa de tage Sodoma ide.”

Lumane De Hisus I Misan Ino A Nagkapagel
(Lu. 10:21-22)

²⁵Nun panahon pala a inon ay nanalangin i Hisus, “Ay gepasalamat ok dikamo Ama a Panginoon de langot pati de putok ta pepaabuya yu i kapangyedihan ko de te masidong ide a innawa ta petagu yu pan de mayabengin ide a makikkakatinggesan. ²⁶Talage Ama ta maginon i kabuotan yu.” Inon i pagpanalangin na.

²⁷Dingan sinabi na de manga mag-aadel na ide, “Binoy di deko ni Ama ko i pesan. Ta an te gekaabuya deko a Anak ti an i Ama la ta am pala te gekaabuya de Ama ti an ako la a Anak pati pesan a pepeta ko a nakàabuya pala diya.

²⁸“Nano ikamo a pesan a nagkapagel pati nagkebiyetan ni mammalotin yu ay lumane kamo deko ta pepapagpaimloy ko ikamo.

²⁹Magtalinga kamo de pagtodu ko pati mag-adel kamo pala deko tangani gekaduman kamo ni kasampatan a innawa ta ako ay te makowe a surut pati masidong pa a innawa. ³⁰Ta talage ay mammiyen i pag-abut yu deko pati pagtodu ko.” Inon i sinabi ni Hisus.

I Oyo I Tanto Tungkul De Adow Ni Paimloy
(Mk. 2:23-28; Lu. 6:1-5)

12 ¹Nano nun isin a adow a paimloy ay sinumila ide Hisus de kaparayen ta natigeng un mag-aadel na ide a nanggitol ide ni ohay nun paray a pinangan de un butil na. ²Misan nun mákitan nun Pariseo ide ay sinabi de diya, “Pagelawagin yu i peyedi ni mag-aadel yu na ide ta an nappaayun de pagdodul tam i peyedi de na be adow ni paimloy.” ³Dingan tinumubeg i Hisus dide, “An yu man binasa i yinadi ni Hari a Debid pati kakoloy na ide, nun ide ay natigeng. ⁴Ta sinumilong ide de beloy a pighandogen de Makedepat dingan namangan ide nun tinapay a hinandug di de Makedepat. Esipin yu a inon ay an nappaayun de pagdodul ide ta i nappatud a namangan ninon ay i maghahandug la ide. Misan ay an te kasalanan ide Debid. ⁵Ay binasa yu pala i kasulatan ni Moises a de belang adow a paimloy ay geyedi i maghahandug ide de beloy a pighandogen de Makedepat. Inon ay an nappaayun de pagdodul ide a tungkul de adow ni paimloy misan ay an ide pala te kasalanan. ⁶Ta pesabi ko dikamo ay nappa dio di eya a namas pa a te kabuluhan de beloy a pighandogen de Makedepat. ⁷Talage ay an yu tebe pehatolan i an te kasalanan be katinggesan yu i kabuluhan ni surut ide a oyo a, ‘I buot ko ay an i handug yu deko ta i kalbi yu de kakmukan.’ ⁸Pati depat pala a matinggesan yu a ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay nagkadepat a nanabi a ti ano i nappatud de adow ni paimloy.” Inon i sinabi ni Hisus.

I Lalaki A Nakkimaw
(Mk. 3:1-6; Lu. 6:6-11)

⁹Dingan tinumotul i Hisus ta sinumilong de isin a pigmitengan ni Hudyo ide. ¹⁰Te duman a isin a lalaki a nakkimaw i kumot na. Te duman pala i tipide a agta a gebentay de Hisus tangani kitain de ti te nasasabi ide a pagsumborg diya kanya tinanto de i Hisus a magiyo, “Nappaayun man de pagdodul ide a gepapiyon de agta de adow ni paimloy.”

¹¹Tinubeg ide ni Hisus, “Be i misan ino dikamo i te nadegdeg a topa de bulsut ni putok be adow ni paimloy ay talage ay aamit yu. ¹²Pesabi ko ngan dikamo ay namas pa a mahalage i isin a agta de isin a topa kanya nappaayun ngani de pagdodul ide i magyedi kitam ni piyon de adow ni paimloy.” ¹³Dingan sinabi na de lalaki, “Onatin mo i kumot mo.” Inonat ngani nun lalaki i kumot na ta pinumiyon dingani a magun isin a kumot na. ¹⁴Misan ay binumulwag i Pariseo ide a nasurutsurotan a ti papalano a pobuno de i Hisus.

I Katabeng A Pineta Ni Makedepat

¹⁵Katinggesan ni Hisus i belak de kanya tinumotul eya duman. Makmuk i inumabut diya ta pinapiyon na i pesan a te orom. ¹⁶Misan ay mahigpit a pinagtutugunan na ide a wet de sasabia misan dino ti ino eya. ¹⁷Nangyedi yo tangani mamatud i hinola ni magsasabi a Isais a magiyo ta sinabi ni Makedepat,

¹⁸“Pagelawagin yu ta wiyo i katabeng ko a Pineta. Pebuot ko eya a masakut pati nagkasalig ok diya. Boboy ko diya i Ispiritu ko ta bebereta na a ti papalano a pakeeyenan ko i tage manga bensa ni paghatol dide. ¹⁹An eya nekipagebuk ta be gesurut ay te masidong a innawa. Ta makowe i surut na. ²⁰Ta an na pepugtus i tikol a napadepay a ide a te mahena a pagpanulusun. Ta an na pala pepalang i gepalang a salong a ide a te untik a pagpanulusun. Ta an netimok eya ni pagyedi na hanggen an nanalo i kamatoden. ²¹Pati i pag-asaya ni pesan a an Hudyo ay nappadiya la.”

Inon i hinola ni Isais.

Tungkul De Hisus Pati Belsebul A Ponu Ni Kalibongan Ide
(Mk. 3:20-30; Lu. 11:14-23)

²²Nano ay te duman a lalaki a inikag de Hisus. Eya ay bulag pati bunol dehil de libong de lawes na ta dingan pinapiyon pan ni Hisus ta nakakita pati nakasurut. ²³Ay nagtaka un pesan a agta ta sinabi de, “Makati eya di i hinola a apo ni Debid a pinangako ni Makedepat.” ²⁴Misan ay nun inikna nun Pariseo ide inon a sinabi ay sinabi de pala, “I agta a iwina ay gepalayu ni kalibongan ide dehil la de kapangyedihan ni Belsebul

a i Satanas a ponu ni kalibongan ide.” ²⁵Misan ay kinatinggesan ni Hisus i peesip de kanya sinabi na dide, “Misan deno a bensa be ide ay nagipinagebuk ay nesede ngani i kapangyedihan ni bensa a inon. Pati an notuloy i misan deno a benwaan o mittanak be ide ay natulutaloan. ²⁶Ta be i Satanas ay pepatotul na i manga katabeng na a libong ay kasta gepakitalo eya de sadile na, a nesede di a tuloy i kapangyedihan na. ²⁷Be peesip yu a gepatotul ok ni libong ide ni dehil de kapangyedihan ni Belsebul dingan depat a peesip yu pala a gepatotul ni libong ide i mag-aadel yu ide dehil de kapangyedihan ni Belsebul. An maginon i peesip yu a tungkul de mag-aadel yu ide kanya ide i gepamatud a an matud i peesip yu tungkul deko. ²⁸Talage i Ispiritu nun Makedepat i geboy deko ni kapangyedihan a gepatotul ni manga libong ide kanya katinggesan yu nano a dinumatong di dikamo a kaagtaan i kapangyedihan ni Makedepat. ²⁹Ta i oyo i halimbewa a nanalo ok di de Satanas ta an te misan ino a nakesilong de beloy ni agta a matibong a nágamit ni kasangkapan be an na ngona gegepus i matibong ta dingan la nakesilong eya a nágamit ni misan ano.

³⁰“I misan ino a an gebuot deko ay katalo ko pati i misan ino a an getabeng deko a getipun ni manga agta ay gepakálat ngani. ³¹Talage a matud ay pesabi ko dikamo a nappatud a pakeeyenan i manga agta ni misan ano a mammalotin de pati pagsurut ni malot a tungkul de Makedepat misan ay am pan pakeeyenan i misan ino a gesurut ni malot a tungkul de pagyedi ni Ispiritu nun Makedepat. ³²Pati pakeeyenan i misan ino a gesurut ni malot tungkul deko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta misan ay talage ay an pakeeyenan nano pati magpakapide pa man i misan ino a gesurut ni malot a tungkul de pagyedi ni Ispiritu nun Makedepat.

Dehil De Anak Ni Kew Ay Aabuyenan Yu I Kew Ti Piyon O Malot (Lu. 6:43-45)

³³“Esipin yu a i piyon a kew ay náanak ni te kabuluhan misan pan i malot a kew ay náanak pala ni an te kabuluhan kanya dehil de anak ni kew ay aabuyenan yu i kew ti piyon o malot. ³⁴Talage ikamo ay magi bebek a te ugeli a malot kanya i surut yu a malot ay aabuyenan a ikamo ay malot ta ti ano man i naddeinnawa ni agta ay inon ngani i sasabi na. ³⁵Ta i agta a te piyon a innawa ay geyedi ni kapiyonan a geapo de innawa na pati pan i agta a te malot a innawa ay geyedi pala ni mammalotin a geapo de innawa na.

³⁶“Pesabi ko ngan dikamo a de adow a paghatol ay násagkad de Makedepat a Huwis a podusahan i agta ide dehil de belang surut de a an te kabuluhan. ³⁷Ta gepo de surut yu ide ay podusahan kamo o pakeeyenan kamo ni paghatol.” Inon i pagtodu ni Hisus.

Pelawagen I Hisus Ni Tande A Geapo De Langot
(Mk. 8:11-12; Lu. 11:29-32)

³⁸ Dingan sinabi pan diya ni Pariseo ide pati magtutodu ide ni Hudyo a magiyo, “Magtutodu, buot mi a masakut a magpakita kamo ni gepakataka a gepamatud de kapangyedihan yu.” ³⁹Kanya tinumubeg i Hisus dide, “Malot i ugeli ni agta ide de nano a panahon ta an ide depat a ponulusunan. Gelawag ide ni gepakataka misan ay an ide te kekita ti an i magi gepakataka a nangyedi de magsasabi a den a Honas. ⁴⁰Ta ti papalano a i Honas nun nowon ay tiluwon a adow pati tiluwon a abi de tiyen ni hanga a ikan ay maginon pala i ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay tiluwon a adow pati tiluwon a abi de disalad ni putok. ⁴¹Talage a de nádetong a paghatol nun Makedepat ay nouddi i tage benwaan a Ninibe de kasagkaden yu a gepamatud a makikkakasalanan kamo de nano a panahon. Ta ide ay nagipinagsosol dehil de pagpamatud dide ni Honas misan pan ay napadio nano de kasagkaden yu i namas pa a te kapangyedihan de Honas misan ay ang kamo pa gesosol kanya podusahan kamo. ⁴²Pati de adow pala a inon ay nouddi i Rena a tage Timogen de kasagkaden yu a gepamatud a makikkakasalanan kamo de nano a panahon. Ta nun nowon ay inumapo eya de alayu a gepatalikngoy de Hari a Solomon a naketingges a masakut misan pan ay napadio nano de kasagkaden yu, i namas pa a naketingges de Solomon misan ay an yu pa petalingaan.”

I Pag-ampulang Ni Malot A Libong
(Lu. 11:24-26)

⁴³ Sinabi ni Hisus a tuloy, “Be pinatotul di i malot a libong de lawes ni agta ay nasulusagid de attanan a lugel a te kahedepan a gelawag ni lawes ni kakmukan a agta a pepaimloyen na. Misan be an eya nekita ⁴⁴ ay sasabi na de sadile na a, ‘Yadi pa ay náampulang ok de inapóan ko a beloy.’ Ta de pag-ampulang na ay kekita na a an te unid, a malenis pati pinakapiya di. ⁴⁵Kanya gelawag pa eya ni namas pa a malot diya a pito a libong ta dingan ide ay nesilong a te kapangyedihan a liwet de agta a inon. Kanya namas pa a malot i inapóan a kapuoyen ninon a agta de tagibu a kapuoyen na. Maginon pala i násapit de malot a agta de nano a panahon.”

I Ina Ni Hisus Pati Manga Wele Na
(Mk. 3:31-35; Lu. 8:19-21)

⁴⁶ Ay nun gesurut pa i Hisus de kaagtaan ay dinumatong un ina na pati manga wele na a lalaki ta geilat ide nunde ditow a katobengan ta buot de a nekisurut de Hisus. ⁴⁷Ay te duman pan a nagsabi diya, “Dena

de ditow to i ina yu pati manga wele yu ta buot de ikamo a nakkasurut.”

⁴⁸Misan ay sinabi ni Hisus, “Inoino man i ina ko pati manga wele ko?”

⁴⁹Ta dingan tinodu na i mag-aadel na ide a sinabi na, “Wiyo i magi ina ko pati manga wele ko. ⁵⁰Ta i misan ino a geabut de kabuotan ni Ama ko de langot ay ide i magi ina ko pati manga wele ko.”

I Oyo I Halimbewa A Tungkul De Gesapwar

(Mk. 4:1-9; Lu. 8:4-8)

13

¹Nun nanon pala a adow ay binumulwag i Hisus nunde beloy ta linumipa nunde kaginglan ni uluataben a getodu. ²Ta eya ay kinatipunan ni makmuk a masakut a manga agta kanya pan sinumakoy eya nunde bengka ta duman linumipa. Ta un kaagtaan pan ide ay dio nunde langges a kaginglan nun uluataben. ³Ta nagtodu eya dide ni makmuk de padean ni halimbewa ide ta sinabi na a magiyo, “Magpatalikngoy kamo. Te duman a isin a agta a kinumang a gesapwar ni binhi na. ⁴Ta de pagsapwar na ni binhi na ay te nadegdeg de kaginglan ni bektas ta dinumatong i kamanokan ay pinangan de la. ⁵Te duman pan a nadegdeg de kabetaan a an mokpal i putok ta taming a tinumubu dehil de malapis la i putok. ⁶Misan aypagtípá ni adow a masakut ay narango di un tubu ide ta an nagkaramut ni sukul. ⁷Te duman pala a nadegdeg de katinekan ta dingan nun hinumangain di un tinik ide ay natalo de un tinumubu a binhi. ⁸Misan ay te duman pan a nadegdeg de piyon a putok a nagkoóhay ni isin a dian a butil, te anim a puwu a butil pati tiluwon a puwu a butil.” ⁹Dingan sinabi ni Hisus a dugsong, “I misan ino a gepatalikngoy ay depat a tumalinga.”

I Oyo I Buot A Sasabi Ni Halimbewa Ide

(Mk. 4:10-12; Lu. 8:9-10)

¹⁰Nano ay linumane un mag-aadel ide ni Hisus ta nagtanto ide diya ni magiyo, “Buot mi a matinggesan ti ano ta pegemit yu i halimbewa ide de pagsurut yu de kaagtaan ide.” ¹¹Tinumubeg eya dide, “Dikamo a gepanulusun deko ay pepatingges i madisalad a kamatoden a ti papalano a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni manga agta misan ay an non pepatingges de kakmukan. ¹²Ta i misan ino a getalinga de pagtodu ko ay nadugengan pa a sukul i katinggesan na misan ay i agta a an getalinga de pagtodu ko ay neeyen i katinggesan na a untik. ¹³Kanya dehil de inon ay gesurut ok dide de padean ni halimbewa ta misan peikita de ay an de pesapot pati misan peikna de ay an de pagketinggesan.

¹⁴Nangyedi di dide i hinola ni Isais a magsasabi a den ta sinolat na a magiyo,

‘Umikna kamo man ay an yu ketinggesan kapide man. Pati kumita kamo man ay an yu aabuyenan kapide man. ¹⁵Ta napa ni maksa

di i esip ni agta ide a oyo, a nasongsongan di i talinga de a napapilong di i mata de. Ta be eyen ay nappatud tebe a nekita ide a matud, a neikna pala ta dingan nappatud tebe a ketinggesan de i kamatoden, a gepanulusun pala ide deko tangani ide ay pakeeyenan ko ni mammalotin de.'

¹⁶Nano ay ikamo a gepanulusun deko ay piyon i kapuoyen yu ta pekita yu a peabuyenan pati peikna yu a katinggesan i pepayedi deko ni Ama. ¹⁷Talage ay pesabi ko dikamo a gepo nun nowon ay makmuk di a magsasabi nun Makedepat pati pippiyonan a agta i te buot a masakut a nekita ni pekita yu misan ay an de kinta pati buot de a neikna ni peikna yu misan ay an de inikna.

I Pagpatingges Ni Halimbewa De Pagsapwar (Mk. 4:13-20; Lu. 8:11-15)

¹⁸"Nano ay patalikngan yu i kabuluhan ni halimbewa tungkul de agta a nagsapwar ni binhi. ¹⁹I bektas a kinadegdegen ni binhi ay magi agta ide a gepatalikngoy de surut nun Makedepat misan ay an de pagketinggesan ta nádetong i Satanas a nangagow ni surut a nadeinnawa de. ²⁰Nano i kabetaan pan a kinadegdegen ni binhi ay magi agta ide a gepatalikngoy de surut nun Makedepat a nanulusun a tambing a te salig a masakut. ²¹Misan an matud i pagpanulusun de ta an te ramut kanya an ide notuloy. Ta pagdetong ni kahedepan pati paglibek dehil de pag-abut de de surut nun Makedepat ay tambing ide a nallagelag. ²²I katinekan a kinadegdegen ni binhi ay magi agta ide a gepataliknoy de surut nun Makedepat. Misan ay dehil de pag-esip de ni attanan dio pati de pagbuot de de kayamanan ay nadeog a an gekitong i surut a nadeinnawa de. ²³Nano ay i putok a piyon a kinadegdegen ni binhi ay magi agta ide a gepatalingoy de surut nun Makedepat a gekatingges pala a matud. I oyo ide i talage a gepinag-anak ni isin a dian, anim a puwu pati tiluwon a puwu."

I Oyo I Halimbewa Tungkul De Malot A Demo

²⁴Tinodu pala ni Hisus i halimbewa a oyo dide ta sinabi na, "Be te kapangyedihan di i Makedepat de innawa ni agta ay inon ay magi isin a agta a gepasok ni piyon a binhi de kaengin na. ²⁵Dingan nun isin a abi a napede un kaagtaan ay dinumatong i kapagebek ni nagpasok ta pinasokan na ni malot a demo i kaengin a pinasokan pala ni piyon a binhi ta dingan tinumotul. ²⁶Kanya nun tinumubu di un piyon a binhi a nagkaanak di ay tinumubu pala i malot a demo. ²⁷Dingan linumane un katabeng ide de ponu de ta sinabi de diya, 'Ay piyon i binhi a pinasok yu nunde kaengin yu kanya ti deno inumapo i demo a malot?' ²⁸Tinumubeg eya, 'I isin a kapagebek ko i te yedi ninon.' Kanya tinanto de un ponu

de, ‘Buot Yu man a burnutin mi i demo na ide?’ ²⁹‘Wet di ta kati napakebúrnut Yu pala i piyon a tanom. ³⁰Pabiyaan Yu la ide a humanga a padepade hanggen de tigguto ta de tigguto ay sasabi ko de magguguto a tipunin de ngona i malot a demo na ide a giptan de ta sunugin misan ay i piyon a binhi a ginuto ay tipunin de de kamálig ko.’ ”

I Halimbewa Tungkul De Binhi A Mustasa

(Mk. 4:30-32; Lu. 13:18-19)

³¹Te isin pan di a halimbewa a tinodu dide ni Hisus a magiyo, “Be te kapangyedihan di i Makedepat de innawa ni agta ay inon ay magi isin a binhi a mustasa a tinanom ni isin agta de kaengin na. ³²Ta eya i kauntekan de pesan a binhi misan ay be natanom di a hinumanga di ay nappa ni hanga pa de pesan a gemut ni golay ta iwina ay nappa ni gemut ni kew ta duman di gepoged i kamanokan.”

I Halimbewa Tungkul De Pahelab

(Lu. 13:20-21)

³³Ay nagsabi i Hisus ni isin pa a halimbewa, “Be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ay inon ay magi pahelab a dinugeng ni isin a mahuna de tiluwon a tákal a harena a te dugeng a orat kanya kinumálat un pahelab de pesan a harena.”

I Paggemit Ni Hisus Ni Halimbewa Ide

(Mk. 4:33-34)

³⁴Nano ay de pesan a pagtodu ni Hisus de kaagtaan ide ay ginamit na i halimbewa ide ta an eya te pagtodu a an te dugeng a halimbewa ide.

³⁵Ta de maginon ay nangyedi di i hinola ni magsasabi a sinabi na,

“Gesurut ok de kaagtaan de padean ni halimbewa ide ta pepatingges ko dide i tinagu a kamatoden gepo nun yinadi i putok i.”

I Kabuluhan Ni Halimbewa Ni Demo Pati Piyon A Binhi

³⁶Pagkatapos ninon ay winalat ni Hisus un agta ide ta sinumilong nunde beloy ta linumane diya un mag-aadel na ide ta sinabi de diya, “Patinggesin yu tebe dikami i halimbewa a tungkul de malot a demo de kaengin.” ³⁷Kanya tinumubeg dide i Hisus, “I gepasok nun piyon a binhi ay ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta. ³⁸I kaengin ay i belang lugel de putok i ta i piyon a binhi ay i belang agta a te kapangyedihan ni Makedepat de innawa de. Misan ay i malot pan a binhi a demo ay i manga agta a te kapangyedihan ni Satanas dide. ³⁹Ta i kapagebek pan a nagpasok ni malot a demo ay i Satanas. Nano ay i panahon a tigguto ay i inapóan a adow ta i magguguto pan ay i manga anghel ide. ⁴⁰Ta ti papalano a tetipun i malot a demo a sosunug ay maginon pala i

nangyeyedi de inapóan a adow. ⁴¹ Ta de inon a adow ay ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay dododul ko i manga anghel ko ide tangani tetipun de i manga agta a gepapagkasala de kakmukan, a geyedi pala ni mammalotin. Ta bobukud de i tinipun ide de agta a te kapangyedihan ni Makedepat de innawa de. ⁴² Ta wewitik de i binukud ide de apoy a padusahan ta duman ay nátangos ide a náaratengot i ngipon de dehil de pagtiis de. ⁴³ Ta dingan i te malenis ide a innawa a an te mammalotin de pekita ni Makedepat ay gepakaingap ide a magi adow, a kakoloy ni Ama de a Makedepat de kataanan na kanya i misan ino a gepatalikngoy ay depat a tumalinga.”

I Nattagu A Kayamanan

⁴⁴ Sinabi ni Hisus a tuloy, “Be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ay inon ay magi kayamanan a nattapor de isin a kaengin ta nakutkutan yo ni isin a agta. Ta tinaporan na la a liwet. Ta dehil de hanga a salig na ay inumuli eya ta pinanggetang na i pesan a te duman diya. Ta ginatang na i kaengin a inon.

I Perlas A Mahalage

⁴⁵ “Magiyo pala be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ta inon ay magi magtitinde a gelawag ni mahalage ide a perlas. ⁴⁶ Ta nun makakita di ni isin a perlas a pinakamahalage ay inumuli ta pinanggetang na i pesan a te duman diya ta ginatang na inon a perlas.

I Halimbewa Tungkul De Pokut

⁴⁷ “Pati pan magiyo pala be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ta inon ay magi isin a pokut a dinagdeg de atab ta nakámit ni sadisadi a ikan. ⁴⁸ Nun mapino di un pokut ay sinaka nun mag-iekan ide nunde langges ta nagilinepa ide a pineta de i pippiyonin a ikan a inunid de oniden de ta binut de pan i an ide te kabuluhan. ⁴⁹ Maginon pala i nangyeyedi de inapóan a adow ta pagdetong ni manga anghel ide ay kekiblag de i makikkasalanan ide de te malenis ide a innawa de pekita ni Makedepat. ⁵⁰ Ta wewitik de i makikkasalanan ide de apoy a padusahan ta duman ay nátangos ide a náaratengot i ngipon de dehil de pagtiis de.”

I Kayamanan A Bowon Pati Den

⁵¹ Dingan tinanto ide ni Hisus, “Katinggesan yu man di i pesan a oyo?” Tinumubeg ide, “Ay-o.” ⁵² Kanya sinabi na dide, “Be te duman a magtutodu ni Hudyo a te kapangyedihan pala diya i Makedepat ay eya ay magi isin a te adi ni beloy a te den pati bowon a kasangkapan de pigpuoyen na ta getodu eya ni den a pagtodu pati bowon.”

An Petanggep I Hisus De Nasarit
(Mk. 6:1-6; Lu. 4:16-30)

⁵³Nun sinabi di ni Hisus i halimbewa a inon ide ay tinumotul eya duman. ⁵⁴Ta inumuli eya de benwaan na a sadili a nagtodu de pigmitengan ide a Hudyo duman. Ta nagtaka i inumikna ide diya kanya sinabi de, “Deno man nangamit i agta a iwina ni katinggesan na a oyo? Pati ti papalano man eya a gepakayedi ni gepakataka? ⁵⁵Am man iwina i anak nun magyeyedvi ni beloy? Am man iwina i anak ni Maria? Ta eya ay kabinsa nide Santiago, Hose, Hodes pati Simon. ⁵⁶Ta dio nappataan i manga wele na a kamahunaan. Kanya deno nangamit i agta a iwina ni pesan a katinggesan na a oyo?” Inon i pinasurutsurotan de, ⁵⁷ta kinapoyen de eya kanya sinabi dide ni Hisus, “Talage ngani a i magsasabi ay pegelang misan deno puwide la de sadile na a lugel pati de mittanak na.” ⁵⁸Ta an gepakayedi i Hisus ni makmuk a gepakataka de sadile na a lugel dehil de an ide nagpanulusun diya.

Nagkogulo I Herod Dehil De Hisus
(Mk. 6:14-29; Lu. 9:7-9)

14 ¹Nano ay nun panahon a inon ay nakadetong de Gobernador a Herod de Galilea i bereta a tungkul de Hisus. ²Ta sinabi na nunde katabeng na ide, “Eya ay i Huwen a Maglilenod a pinakaedup a liwet kanya eya ay gepakayedi di ni maginon ide a gepakataka.” ³⁻⁴Nano ay nun nagbebi i Herod de Herodeas a bebi ni Pilepi a wele na ay sinosol ni Huwen i Herod, “An nappaayun de pagdodul a binabian yu i bebi ni wele yu.” Pagkasabi na ninon ay pinadekop, pinagepus pati pinabilanggo ni Herod i Huwen dehil de Herodeas. ⁵Buot a pobunu eya ni Herod misan ay nagkatakut eya de manga Hudyo ide ta peabuyenan de a i Huwen ay magsasabi a matud ni Makedepat.

⁶Nano ay nun dinumatong di i kapanganakan ni Herod ay sinumayew i anak ni Herodeas a maddikit de kasagkaden ni biseta ide ta masakut a nasalig i Herod. ⁷Kanya sinumumpa i Herod a boboy na de maddikit i misan ano a agedin na. ⁸Kanya gepo de buot ni ina na ay sinabi ni maddikit, “Boyin yu deko nano i ulo ni Huwen a Maglilenod a nappuoy de isin a pinggen.” ⁹Nalungkut dila i Herod nun iknain na inon. Misan ay dehil de pinangako na a inikna ni biseta ide ay dinodul na a boyin de maddikit i peaged na. ¹⁰Kanya pinaputolan na i Huwen de bilanggoan. ¹¹Ta pinuoy ni dinodul un ulo de isin a pinggen a binoy na de maddikit ta binoy pan nun maddikit nunde ina na. ¹²Misan i mag-aadel ide ni Huwen ay dinumatong ta inamit de i bengkay ni Huwen a tinapor de ta dingan binareta de de Hisus.

Peungut Ni Hisus I Lima A Lebu A Manga Lalaki
(Mk. 6:30-44; Lu. 9:10-17; Hn. 6:1-14)

¹³ Nano ay nun nabereta yo ni Hisus ay sinumakoy ide Hisus de isin a bengka a paagow de lugel a ilang a alayu de kamakmokan. Misan ay nun matinggesan pan ni kamakmokan a tinumotul ide Hisus ay binumulwag ide de benwaan de a inumabut ide diya a getotul de langges. ¹⁴ Pagsaka ni Hisus ay kinta na i makmuk a masakut a kaagtaan ta kinalbian na ide a pinapiyon na i te manga orom ide.

¹⁵ Nun apun di a masakut ay linumane diya un mag-aadel na ide ta sinabi de, “Ilang yo a lugel a mandeli di a nelinod i adow. Pakangin yu di i kaagtaan de buluberiyu tangani manggetang ide ni pápangan de.”

¹⁶ “An di kaelangan a patotulin pa ide.” Inon i tinubeg ni Hisus, “Ta ikamo ngani i nongungut dide.” ¹⁷ Ay tinumubeg pan ide diya, “Lima la i tinapay tam pati aduwa a ikan.” ¹⁸ Sinabi ni Hisus, “Addein yu dio.” ¹⁹ Ta pinalipa na i kaagtaan de kademoan ta dingan inamit na i lima a tinapay pati aduwa a ikan. Ta tinumingala eya de langot a nagpasalamat dingan pinisangpisang na un tinapay ide a binoy na de mag-aadel na ide. Ta ide pan i nagbuluboy de kaagtaan. ²⁰ Nakapangan ide a pesan a sukul. Nano nun tinipun ni mag-aadel na ide un an de naibus a kulukapisang ay nakapino ide ni sangpuwu pati aduwa a gelálan. ²¹ Te manga lima a lebu a lalaki a namangan puwide pa i mahunain pati mangának.

Nakatotul I Hisus De Disapow Ni Orat
(Mk. 6:45-52; Hn. 6:15-21)

²² Dingan tambing a pinasakoy ni Hisus i mag-aadel na ide de bengka ta pinaona na ide nunde dipa nun uluataben ta un agta pan ide ay pinauli na di. ²³ Pagkatotul nun agta ide ay sinumakat i Hisus de pagotan tangani manalangin. Nano ay nun abi di ay lallan i Hisus de pagotan. ²⁴ Misan ay un bengka pan ay duman di nunde ditow nun uluataben a te panganib dehil de labun ta nappasongsong de palos. ²⁵ Nano ay nun mandeli di a adow ay inumabut dide i Hisus a getotul de disapow ni uluataben.

²⁶ Misan ay nun kinta ni mag-aadel na ide a eya ay getotul de disapow ni atab ay pinangilabutan ide a te takut ta gepo de inon ay nagiinolang ide a, “Binuswal kitam di.” ²⁷ Misan ay tambing pan ay nagsurut dide i Hisus ta sinabi na, “Wet kamo matakut ta patibongin yu i innawa yu ta ako yo a i Hisus.”

²⁸ Dingan nagsurut i Pedro ta sinabi na, “Panginoon, be talage a ikamo nay ay padenain ok yu dikamo de disapow ni atab.” ²⁹ Tinubeg na diya, “Dumio ka.” Ta linumusong i Pedro de bengka ta nakatotul de disapow ni atab a palane de Hisus. ³⁰ Misan ay nun kinta na un hangain a labun dehil de palos ay te gepo eya a natakut pati te gepo pala a gelinod kanya

inolang na de Hisus, “Panginoon, ligtasin ok yu.” ³¹Tambing a inuma ni Hisus i Pedro a sinabi na diya, “Untik a masakut i pagpanulusun mo. Bekot ta geaduwa i esip mo?” ³²Dingan pagkasakoy de nunde bengka ay tinumimok di un palos. ³³Ta pinodi eya ni pesan duman nunde bengka ta sinabi de, “Talage a matud a ikamo ngani i Anak nun Makedepat.”

Pepapiyon Ni Hisus I Te Orom Ide
(Mk. 6:53-56)

³⁴Nun pagkasabusabu de nunde dipa ay dinumatong ide de sákup ni Genesaret. ³⁵Ay nun inabuyenan i Hisus nun tage duman ide ay tambing de a pinabereta de pulupalebut ninon a lugel kanya inadde de de Hisus i pesan a te orom. ³⁶Ta inaged de diya i pesan a te orom a patapáin na ide misan de rimong ni bedu na ta i pesan pan a tinumapá de rimong na ay pinumiyon a talage.

I Pagtodu A Nappaayun De Ugeli A Den Ni Hudyo Ide
(Mk. 7:1-13)

15 ¹Nano ay te linumane de Hisus a tipide a Pariseo pati magtutodu ide ni Hudyo a inumapo de Herusalem ta tinanto de eya, ²“Bekot ta an getalinga i mag-aadel yu ide de ugeli a natinggesan tam nun de kaapoapohan tam ide? Ta gepangan ide ni tinapay, a an ide geuges ni kumot de a nappaayun de ugeli tam.” ³Tinubeg ide ni Hisus, “Bekot pala ta ang kamo getalinga de pagdodul ide ni Makedepat dehil de ugeli yu a inumapo de kaapoapohan yu ide. ⁴Ta pinasabi ni Makedepat de Moises a, ‘Gelangin mo i ama mo pati ina mo ta i magsabi ni malot de ama pati ina na ay depat a malibun.’ ⁵Misan pan ay petodu yu a be pesabi ni agta de kamoddenan na a, ‘Anok di te natatabeng dikamo ta i pesan ko a adi ay pinangako ko di de Makedepat.’ ⁶Ta de maginon ay an getabeng i manga agta de kamoddenan de ide. Ta peeyenan yu ni kabuluhan i surut nun Makedepat dehil de pag-abut yu de ugeli yu a Hudyo. ⁷Pesabi yu kon a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Matud ngani i hinola ni Isais a tungkul dikamo ta sinabi ni Makedepat,

⁸‘I oyo ide a kaagtaan ay gegelang deko de nguso de la misan an te paggelang a matud de innawa de. ⁹Kanya i pagpodi de deko ay an te kabuluhan ta i pagtodu de ay geapo la de agta, a an geapo deko a magi pesabi de.’”

I Gepadiplot De Agta
(Mk. 7:14-23)

¹⁰Dingan pinalane ni Hisus i kaagtaan ta sinabi na dide, “Patalikngan yu a pesan ta esipin yu i sasabi ko i. ¹¹An i gesilong a pápangan de nguso ni agta i gepakapagpadiplot diya de pekita ni Makedepat ta i gebulwag pan a mammalotin a surut a geapo de nguso na.”

¹² Pagkasabi na ninon ay linumane diya un mag-aadel na ide ta sinabi de, “Katinggesan yu man a nagkaapdisan i Pariseo ide de sinabi yu?” ¹³ Tinumubeg i Hisus, “Boburnut i pesan a halaman a an tinanom ni Ama ko de langot. ¹⁴ Pabiyaan yu ide ta ide ay magi bulag a magtutodu a an te katinggesan ta be gekabitan i padepade a bulag ay padepade pala ide ay naddegdeg de bulsut.” ¹⁵ Ta sinabi ni Pedro diya, “Patinggesin yu tebe dikami i halimbewa a inon.” ¹⁶ Kanya sinabi na dide, “Pati ikamo mangani ay ang kamo pa te katinggesan? ¹⁷ An yu man katinggesan a anoman a gesilong a pápangan de nguso ni agta ay tuloy la de tiyen ta bobut na la. ¹⁸ Misan i gebulwag pan a surut de nguso ni agta a geapo de innawa na ay inon i gepakapagpadiplot diya de pekita ni Makedepat. ¹⁹ Ta de innawa na pan geapo i mammalotin a esip, panlalaki, pammahuna, pagpikaliam de bebi ni kakmukan, pagpannakow, pamuno, pagpamatud de kabutelan pati pagpintas de kakmukan. ²⁰ Inon ide i gepakapagpadiplot de agta ide. Misan ay i mamangan ni an nag-uges ni kumot a magi pesabi de ay an non gepakapagpadiplot de agta ide.”

I Mahuna A An Hudyo A Te Hanga A Pagpanulusun (Mk. 7:24-30)

²¹ Nano ay tinumotul i Hisus duman a kinumang de sákulup ni benwaan a Tiro pati Sidon. ²² Pagkadetong na ay linumane diya i isin a mahuna a an Hudyo a getaan de lugel a Kanaan ta malagdu a sinabi na, “Panginoon, a apo ni Debid, makalbi kamo deko ta i anak ko a mahuna ay te libong de lawes na ta nagkahedepan a masakut.” ²³ Misan ay an tinubeg ni Hisus ta linumane diya un mag-aadel na ide a sinabi de diya, “Piyon pa a patotulin yu di eya tangani an mangalangala a geabut dikitam.” ²⁴ Tinumubeg i Hisus, “Pinaatid ok la dio de putok i para de topa ide a nalagelag a tage Israel.” ²⁵ Misan ay linumane diya un mahuna a nagpodi de kasagkaden na ta sinabi na, “Panginoon, tabengan ok yu tebe.” ²⁶ Tinumubeg i Hisus, “An depat a i pápangan ni mangának ay wewitik de manga tito.” ²⁷ “Matud ngan non Panginoon,” tinubeg ni mahuna, “Misan i manga tito pan ay gepangan ni mumu a nagkadegdeg de pigpanganan ni Panginoon de.” ²⁸ Kanya sinabi diya ni Hisus, “Kabinsa a mahuna, talage a hanga i pagpanulusun mo kanya nappaayun de buot mo ay nangyeyedi i peaged mo.” Ta nun nanon pala a odes ay pinumiyon un anak na.

Pepapiyon Ni Hisus I Agta Ide

²⁹ Pag-apo duman ni Hisus ay inumampulang a sinumila de kaginglan ni uluataben a Galilea. Ta dingan eya ay sinumakat de pagotan a linumipa duman. ³⁰ Am pa náloy ay nagidinatong i kaagtaan ide a te manga adde a pilay, kimaw, bulag, bunol pati makmuk pa a kakmukan

a te manga orom. Ta pinuoy de ide de kasagkaden ni Hisus ta pinapiyon na ide.³¹ Kanya nagtaka un kaagtaan ide nun kinta de a gepakasurut di un bunol ide, a pinumiyon di un kimaw ide, a nakatotul di pala un pilay ide pati nakakita un bulag ide. Ta ide a pesan ay nagpodi de Makedepat a pepodian pala ni manga Hudyo hanggen nun de gepo.

Peungut Ni Hisus I Apat A Lebu A Agta
(Mk. 8:1-10)

³² Ta pinalane ni Hisus un mag-aadel na ide ta sinabi na, “Nagkakalbi ok de manga agta ide a oyo ta tiluwon di a adow a kakoloy ko ide ta an di ide te pápangan. Ta ang ko pan buot a pouli ide a nagketiggeng ta kati malinog ide de bektas.” ³³ Ta tinubeg eya ni mag-aadel na ide, “Deno kitam nágamit ni tinapay a nosukul de magiyo a kamakmuk a agta ta ilang yo a lugel.” ³⁴ Tinanto ni Hisus dide, “Pide man i tinapay yu dena?” “Pito la pati tipide a untekin a ikan,” i tubeg de. ³⁵ Dingan pinalipa ni Hisus i kaagtaan de putok. ³⁶ Ta inamit na i pito a tinapay pati ikan ide ta pagkapagpasalamat na de Makedepat ay pinisangpisang na inon ide. Ta binoy na de mag-aadel na ide tangani buluboy de de manga agta ide. ³⁷ Nakapangan i pesan a sukul. Ta nun tinipun de un an de naibus a kulukapisang ay nakapino ide ni pito a gelálan. ³⁸ Te duman a apat a lebu a lalaki i namangan puwide pa i mahunain pati mangának. ³⁹ Dingan pinatotul ni Hisus i kaagtaan ide ta sinumakoy eya de bengka a paagow de lugel a Magadan.

Pelawagen I Hisus Ni Tande A Geapo De Langot
(Mk. 8:11-13; Lu. 12:54-56)

16 ¹ Nano ay dinumatong dide Hisus i tipide a Pariseo pati Saduseo ide ta nag-aged ide diya a magpakita eya ni gepakataka a gepo de langot, a gepamatud de kapangyedihan na misan ay pedeya de la eya. ² Kanya tinumubeg dide i Hisus, “De kadepit a apun ay pesabi yu a masampat i panahon diage ta matallang i langot nano. ³ Pati de abiabi ay be te kodipot ay sasabi yu ay nátapok nano ta madumos i langot. Talage ay peabuyenan yu i manga tande a inon de langot misan ay an yu pan peabuyenan i manga tande a gepamatud de pagyedi ni Makedepat de nano a panahon. ⁴ Malot i ugeli ni agta de nano a panahon ta an ide depat a ponulusunan. Gelawag ide ni gepakataka misan ay an ide te kekita ti an i magi gepakataka a nangyedi de magsasabi a den a Honas.” Pagkasabi na ninon ay tinumotul ide Hisus de kaagtaan.

I Pahelab Ni Pariseo Pati Saduseo Ide
(Mk. 8:14-21)

⁵ Nano ay sinumabusabu ide pati mag-aadel na ide de dipa misan ay nakalipat pan ide ni tinapay a pápangan de. ⁶ Nano ay sinabi ni

Hisus dide, “Mag-engat kamo pati umelag de pahelab ni Pariseo pati Saduseo ide.” ⁷Kanya nasurutsurotan i mag-aadel na ide ta sinabi de, “Kanya na non sinabi ay ang kitam te adde a tinapay a sukul.” ⁸Misan ay katinggesan pan ni Hisus i pasurutsurotan de kanya sinabi na dide, “Talage a untik i pagpanulusion yu deko. Bekot ta nasurutsurotan kamo a ang kamo te adde a tinapay a sukul? ⁹An yu pa man peabuyenan i kapangyedihan ko? Wet yu kelipatan a pinisangpisang ko i lima a tinapay a para de lima a lebu a lalaki ta katinggesan yu tipide a gelálan i napino yu nun an naibus ide. ¹⁰Pati wet yu kelipatan a pinisangpisang ko i pito a tinapay a para de apat a lebu a lalaki ta katinggesan yu tipide a gelálan i napino yu nun an naibus ide. ¹¹Kanya bekot ta an yu katinggesan a anok nagsabi a tungkul de tinapay a pepangan misan ay pepapag-engat ko ikamo de pahelab ni Pariseo pati Saduseo ide.” ¹²Dingan kinatinggesan ni mag-aadel na ide a ide ay pepapag-engat na de pagtodu ni Pariseo pati Saduseo ide ta an pahelab a pegemit de tinapay.

Gepamatud I Pedro Tungkul De Hisus

(Mk. 8:27-30; Lu. 9:18-21)

¹³Nano ay nun dinumatong ide Hisus de sákup ni Sesarea Pilepos ay tinanto na i mag-aadel na ide a magiyo, “Ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay ino ok kon pesabi ni kaagtaan?” ¹⁴Dingan tinumubeg ide diya, “I pesabi ni tipide ay i Huwen kamo a Maglilenod. I kakmukan pan ay pesabi de a ikamo ay i Elias pati te duman pa a gesabi a ikamo ay i Heremias o ikamo kon ay isin de magsasabi ide a den.” ¹⁵Dingan tinanto na ide, “Ikamo pan ay ano i nasasabi yu tungkul deko? Ino ok?” ¹⁶Ta tinumubeg i Simon Pedro, “Ikamo ay i Kristo a Pinangako nun Makedepat a an te kalebunan a i Anak na.” ¹⁷Ta sinabi diya ni Hisus, “Piyon i kapuoyen yu, Simon a anak ni Honas ta i kamatoden a oyo ay an pinakita dikaw ni misan ino a agta ti an i Ama ko la a Makedepat de langot. ¹⁸Ta pesabi ko pan dikaw, Simon, a ikaw ay Pedro a te kabuluhan ‘beto’ pati gepo de inon a magi denpa ay pouddi ko i beloy ko a i pesan a gepanulusun a kapolongan. Ta i kapangyedihan ni Satanas ay an nanalo dide. ¹⁹Ta boboy ko dikaw i kapangyedihan ko a magi kapangyedihan ko a geapo de langot. Ti anoman i gegiptan yu dio de putok i ay gegiptan pala de langot. Ta i oukasaran yu dio ay oukasaran pala de langot.” ²⁰Dingan sinabi dide ni Hisus a mahigpit a, “Wet yu sasabia misan dino a ako i Kristo a Pinangako nun Makedepat.”

Pepatingges Ni Hisus I Tungkul De Kalebunan Na

(Mk. 8:31-9:1; Lu. 9:22-27)

²¹Nano ay gepo nun nanon ay sinabi na a matallang de mag-aadel na ide a depat a kumang eya de Herusalem a magtiis ni makmuk a kahedepan

dehil de pinakamatande ide, ponu ide ni maghahandug ide pati magtutodu ide ni Hudyo. Ta eya ay pobuno de a tuloy misan ay de katiluwon a adow ay pakeedup eya a liwet. ²²Dingan inakit eya ni Pedro de alayu a untik ta sinabi na diya a magiyo, “Panginoon, wet tebe non mangyedi kapide man dikamo.” ²³Misan ay sinumagkad i Hisus de mag-aadel na ide ta dingan sinosol na i Pedro, “Lumayu ka Satanas, de alane ko i ta peabeta ok mo ta i peesip mo ay an inumapo de Makedepat ta de agta la.”

²⁴Dingan sinabi ni Hisus de mag-aadel na ide a magiyo, “I misan ino a te buot a nappa ni mag-aadel ko ay depat a kapoyen na ngona i kabuotan na a sadili ta depat a magtiis ni kahedepan a kosa a innawa a magi ako dingan geabut pala de ugeli ko. ²⁵Ta i te buot a gealáge de edup na dio de putok i ay neeyenan ninon misan ay i geboy ni edup na para deko ay eya ngani i gekaduman ni edup a bowon. ²⁶Talage ay an te pakinabeng a matud i misan ino a agta a te adi ni pesan dio de putok i, a am pan te duman a edup a bowon. Ta an te misan ano a nappatud a bebeyed ni agta de inon a edup a bowon. ²⁷Ta ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay nolusong ok a an naaloy a te gepakaingap ni Ama ko a te kakoloy pala ni manga anghel na ide ta de inon a panahon ay bebilosan ko i belang agta a nappaayun de pagyedi de. ²⁸Talage ay pesabi ko dikamo a te duman dikamo a an nelibun hanggen an de kekita i ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay te kapangyedihan di de innawa ni agta.”

Gepakaingap I Hisus (Mk. 9:2-13; Lu. 9:28-36)

17 ¹Pagkatakig ni anim a adow ay i inikag la ni Hisus ay i Pedro, magwele a Santiago pati Huwen ta sinumakat ide de isin a maditas a kalasan. ²Nun ide ay duman di ay kinta de a nagkobowon di a masampat i Hisus ta i mukha na ay getallang di a magi adow ta i bedu na pan ay linumapsay di a getallang. ³Dingan loktat di a kinta ni tiluwon a mag-aadel i Moises pati Elias a magsasabi ide a den a gepakisurut de Hisus. ⁴Dingan sinabi ni Pedro de Hisus, “Panginoon, yadi pa ay dio kitam di ta be buot yu ay geyedi kami ni tiluwon a pigpilongan, isin dikamo, isin de Moises pati isin pala de Elias.” ⁵Dingan nun gesurut pa eya ay loktat a kinumalinongan dide i kunom a gepakaingap. Ta te inumapo duman a surut a magiyo, “I oyo i Anak ko a pebuot ta eya i kasalegan ko kanya magtalinga kamo diya.” ⁶Nun inikna nun mag-aadel na ide un surut a inon ay natakul ide a masakut ta ide ay napaobbob de putok. ⁷Misan ay linanean ide ni Hisus a tinapá na ide ta sinabi na, “Umuddi kamo a wet kamo matakut.” ⁸Dingan nun tinumingala ide ay an di ide te kinta ti an i Hisus dila a lallan.

⁹Nano nun ide ay gedolug di nunde kalasan ay dinodul ni Hisus dide a sinabi na, “Wet yu sasabia misan dino i kinta yu hanggen an nagkaedup

a liwet i ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta.” ¹⁰Nano ay tinanto eya ni mag-aadel na ide a magiyo, “Buot mi tebe a matinggesan ti ano ta pesabi ni magtutodu ide ni Hudyo a depat ngona a nádetong i Elias a magsasabi a den dingan pa i Kristo a Pinangako na.” ¹¹Dingan tinumubeg eya dide, “Talage a pesabi ni kasulatan a nádetong ngani i Elias a tagibu tangani handein na i pesan para de Kristo. ¹²Misan pesabi ko dikamo a nakadetong di i Elias misan pan ay an eya inabuyenan ni manga agta ide ta yinadi de diya i malot a nappaayun de buot de. Maginon pala ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay pehedepan de.” ¹³Dingan kinatinggesan nun mag-aadel na ide a i Huwen a Maglilenod i buot na a sasabi ay i Elias.

Pepalayu Ni Hisus I Libong De Anak A Lalaki
(Mk. 9:14-29; Lu. 9:37-43a)

¹⁴Nano ay nun pagdetong de de kamakmokan a agta ay linumane a linumuhud de kasagkaden ni Hisus i isin a lalaki ta sinabi na,
¹⁵“Panginoon, kalbian yu tebe i anak ko a lalaki ta eya ay ugnay a nagkopugtusan a nagkehedepan a masakut pati ugnay eya a nagkadegmak de apoy o de libtong a orat. ¹⁶Misan ay nun inadde ko eya de mag-aadel yu ide ay an de napalayu.” ¹⁷Ta tinumubeg i Hisus, “Ikamo a kaagtaan de nano a panahon ay am pa te pagpanulusun ta maksa i innawa yu. Hanggen kapide ok man depat a kakoloy yu a getiyage dikamo?” Dingan sinabi na de lalaki, “Addein yu dio un anak yu.” ¹⁸Dingan dinodul ni Hisus un libong a lumayu de lawes na ta napalayu na di, a pinumiyon di a tambing un anak.

¹⁹Pagkatapos ninon ay linumane i mag-aadel na ide de Hisus ta tinanto de eya de an te geikna a kakmukan a magiyo, “Ano pan ta am mi napalayu un libong?” ²⁰Tinubeg ide ni Hisus, “Kanya yu an napalayu ay dehil de an sukul i pagpanulusun yu. Pesabi ko ngani dikamo a be i pagpanulusun yu de Makedepat ay gehanga a magi untik a binhi a mustasa a nappa ni hanga a gemut a golay ay nappatud a dododul yu i kalasan a oyo, ‘Umalis ka duman.’ Ay dingan náalis ngani. Ta ti ano i sasabi yu ay inon i nangyeyedi. ²¹Misan ay i oyo a kalase a libong ay an napálayu be an te pagpanalangan pati an pamangan ni untik a panahon.”

Pesabi A Liwet Ni Hisus I Pagkalibun Na
(Mk. 9:30-32; Lu. 9:43b-45)

²²Nano ay nun pagsila de duman de sákup ni Galilea ay sinabi ni Hisus dide, “I ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay padekop nunde manga agta, ²³a bobuno a tuloy misan ay de katiluwon a adow ay pakeedup ok a liwet.” Pagkasabi na ninon ay nalungkut a masakut i mag-aadel na ide.

I Pagbeyed Ni Buwis Para De Beloy A Pighandogen De Makedepat

²⁴Pagdetong de de benwaan a Kapernam ay linumane de Pedro i magsisengil ide ni buwis para de beloy a pighandogen de Makedepat de Herusalem ta tinanto de, “Gebeyed man ni buwis para de beloy a pighandogen de Makedepat i magtutodu yu na?” ²⁵“Ay-o,” i tubeg ni Pedro ta nun dinumatong di eya nunde beloy ay tinanto eya a tagibu ni Hisus, “Simon, anoman i peesip mo? Dino man gepasingil i Hari ide ni buwis, de mangáyun na man o de nasasakopan ide a bensa?” ²⁶Dingan tinumubeg i Pedro, “I nasasakopan na a bensa.” Ta sinabi ni Hisus, “Be maginon ay an gebeyed ni buwis i mangáyun na ide. ²⁷Misan ay dumuman ka de atab ta magbiwes ka ta amitin mo i tagibu a náamit mo a ikan dingan bukain mo i nguso na ta te kekita ka a isin a kuwarta a pelak. Ay amitin mo ta magbeyed ka para dikita a aduwa tangani i kaagtaan ay an te nasasabi.”

Ino I Nappa Ni Maditas Pa
(Mk. 9:33-37; Lu. 9:46-48)

18

¹Nun nanon ay linumane de Hisus i mag-aadel na ide ta ide ay nagtanto diya, “Ino man i maditas pa be te kapangyedihan di i Makedepat dio de putok i?” ²Dingan pinalane ni Hisus i isin a anak ta pinauddi na de kasagkaden de. ³Ta sinabi na, “Talage ay pesabi ko dikamo a be ang kamo gepakasidong ni innawa yu a magi anak a oyo ay talage ay an nappatud a nakesilong kamo de kataanan nun Makedepat. ⁴Kanya i misan ino a gepakasidong ni innawa na a magi anak a oyo ay eya ngani i nappa ni pinakamaditas be te kapangyedihan i Makedepat dio de putok i. ⁵Pati i misan ino a getanggep a piyon dehil deko ni magi anak a oyo a te masidong a innawa ay ako ngani i petanggep na.

Wet Gepapagkasala I Misan Ino De Gepanulusun Ide
(Mk. 9:42-48; Lu. 17:1-2)

⁶“Nano ay tungkul pan de misan ino a gepapagkasala de am pa náloy a gepanulusun deko ay yadi pa ngona a inon a agta ay gipotan de bong na ni hanga a beto a degdegin eya de ditow a atab. ⁷Gepakatakut i násapit de agta dio de putok a gepapagkasala de gepanulusun deko. Talage ay ugnay a gedetong i maginon a tukso misan ay gepakatakut i násapit de gepapagkasala.

⁸“Be i kumot mo o singit mo i gepapagkasala dikaw ay depat a pugtusin mo a butin mo di ta yadi pa a isin dila i kumot mo o singit mo a nakesilong ka pan de kataanan nun Makedepat, a an magi aduwa i kumot mo o singit mo a nappaduman ka pan de impierno a an nagkapalong. ⁹Ta be i mata mo i gepapagkasala dikaw ay lugitin mo a

butin mo ta piyon pa a lallan i mata mo a nakesilong ka pan de kataanan nun Makedepat, a an magi aduwa i mata mo a nappaduman ka pan de impiyerno.

Tungkul De Manga Topa A Nalagelag
(Lu. 15:3-7)

10 “Kanya mag-engat kamó a wet yedian ni malot i am pa náloy a gepanulusun deko. Ta pesabi ko dikamo ay i manga anghel de langot a ugnay a gealage dide ay de kasagkaden pala ni Makedepat a Ama ko de lango 11 Ta ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay dinumio tangani ligtasin ko i nalagelag ide.

12 “Talage a be te duman a agta a te isin a dian a topa dingan nalagelag i isin ay ano nano i yeyedi na? Ay talage ay wawalat na i siyam a puwu pati siyam ta lalawag na ngani un isin a nalagelag. 13 Dingan be kinta na di ay namas pa i kasalegen na de isin a kinta na de siyam a puwu pati siyam a an nalagelag. 14 Maginon pala i Ama ko a Makedepat de langot ay an na buot a nalagelag a podusahan i misan isin a am pa náloy a gepanulusun deko.

Be Magkasala I Isin A Kabinsa

15 “Nano ay be nagkasala dikamo i kabinsa mo ay kangan mo a lallan dingan pagsabian mo de an te geikna a kakmukan. Ta be eya ay nátingalinga dikaw ay dingan tinabengan mo eya tangani an nallagelag. 16 Misan ay be an nátingalinga dikaw ay mangikag ka ni isin o aduwa a kabinsa mo tangani i panosol mo diya ay te gepamatud a aduwa o tiluwon. 17 Ta dingan be am pa eya tinumalinga de gepamatud ide ay sabiin yu di de kapolongan a gepanulusun. Nano ay be am pa eya tinumalinga de kapolongan ay yediin yu di eya a magi an di gepanulusun a makikkakasalanan.

Te Kapangyedihan I Manga Gepanulusun

18 “Pesabi ko dikamo pala a manga gепанulusун a ti ano man i gegiptan yu dio de putok i ay gegiptan pala de langot ta i oukasan yu dio ay oukasan pala de langot. 19 Pati pan pesabi ko dikamo ay be i aduwa dikamo dio de putok i ay nagkaeisin a geaged de pagpanalangin yu ay talage ay boboy dikamo ni Makedepat a Ama de langot i misan ano a peaged yu diya. 20 Ta be te aduwa o tiluwon a gepolong dehil de pagpanulusun de de makapangyedihan a ngalan ko ay kakoloy ok de duman.”

Tungkul De Katabeng A An Gepatáwad

21 Dingan linumane i Pedro de Hisus ta eya ay nagtanto ni magiyo, “Panginoon, pakapide ko man patáwed i kabinsa ko be eya ay gekasala

deko a liwet liwet? Pakapito man o eyen?” ²²Ay tinubeg eya ni Hisus, “Ang ko pesabi a pakapito a sila ta pakapito a puwu pati pito pa a liwet.

²³“Kanya i halimbewa be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ay magiyo. Te isin a ponu a binuot na a pepapagbeyed i pesan a taohan na a te manga otang diya. ²⁴Nano ay nun ginumapo eya a gelawag a ti ino i te otang diya ay tagibu a pinakang na diya ay i te otang ni sangpuwu a lebu a talento a kuwarta (I isin a talento ay manga apat a lebu a peso.) ²⁵Misan ay talage a an eya te bebeyed kanya dinodul ni ponu na a panggegetangin eya, bebi na, mangának na pati pesan a adi na tangani eya ay makabeyed. ²⁶Ay linumuhud i te otang de kasagkaden ni ponu na ta inumaged ni kalbi a sinabi na, ‘Biyen ok yu pa ni pagkakataon tangani bebeyedin ko i pesan ko a otang dikamo.’ ²⁷Nano ay nakalbi diya un ponu na kanya pinatáwad na eya de pesan a otang na ta pinatotul na di. ²⁸Misan ay pagtotul na pan duman ay kinta na i kapadepade na a katabeng a te otang diya ni isin la a dian a pera. Ta loktat na a binolan a binitkol ta sinabi na, ‘Magbeyed ka ni pesan a otang mo.’ ²⁹Nano ay linumuhud a inumaged i te otang diya a magiyo, ‘Biyen ok yu pa ni pagkakataon tangani bebeyedin ko i pesan ko a otang dikamo.’ ³⁰Misan ay an eya tinumalinga ta eya ay pinabilanggo na hanggen de makabeyed. ³¹Nun makitan inon ni kapadepade na ide a katabeng ay nagtampo ide dingan kinumang ide nunde ponu de ta sinumbong de inon a yinadi ni te otang a hanga. ³²Kanya pinakangan nun ponu de un te otang a hanga ta sinabi na diya, ‘Malot a masakut i ugeli mo. Ikaw ay pinatáwed ko de pesan a otang mo ta nag-aged ka a patáwadin ko ikaw. ³³Talage a nakalbi ok dikaw kanya depat pala a nákalbi ka de kapadepade mo a katabeng.’ ³⁴Dingan pinabilanggo eya ni ponu na dehil de gengsa na hanggen eya ay makabeyed de pesan a otang na a hanga.” ³⁵Sinabi pa ni Hisus, “Maginon pala i yeyedi dikamo ni Ama ko de langot be an inumapo de innawa yu i pagpatáwad yu de kabinsa yu.”

I Pagtodu Tungkul De Pagkiblag Ni Magkálaki (Mk. 10:1-12)

19

¹Pagkatapos ni Hisus a gesurut ni pesan a inon ay tinumotul de sákup ni Galilea ta kinumang de kaginglan a sákup ni Hudia a tinumuloy pala de dipa ni Horden. ²Misan ay inumabut diya i makmuk a agta ta pinapiyon na duman i te manga orom.

³Ay te duman pan a manga Pariseo a linumane diya ta eya ay pedeya de la de padean ni tanto a magiyo, “Nappaayun man de pagdodul ide a kumiblag i lalaki de bebi na de misan ano a dehilan?” ⁴Tinumubeg i Hisus, “An yu pa man nagkabesa i naddekasulatan a gepo pa nun yinadi ni Makedepat i pesan ay yinadi na i lalaki pati mahuna a gebebian ide a tuloy. ⁵Kanya sinabi ni Makedepat, ‘Dehil de inon ay depat a wawalat

ni lalaki i kamoddenan na ide a nekikoloy de bebi na ta ide a aduwa ay napa ni isin a lawes.’⁶ Kanya ide ay an di aduwa ta isin dila. Pati i pinapagkoloy ni Makedepat ay wet pepapagkiblag ni agta la.”⁷ Tinanto eya ni Pariseo ide a liwet, “Be maginon ay ano pan ta dinodul ni Moises a depat a biyen ni lalaki i bebi na ni kasulatan a ide ay nagkiblag di dingan ngona eya ay kumiblag di de mahuna?”⁸ Tinumubeg i Hisus, “Ay-o, pinabiyaan ni Moises a kiblagen yu i bebi yu dehil de ikamo ay te maksa a innawa misan ay an maginon nun tagibu pa.⁹ Kanya pesabi ko dikamo a be kekiblagen ni lalaki i bebi na a am pan te kasulit a kakmukan a lalaki ay te kasalanan a pagpakialam inon a lalaki a gebebi a liwet de kakmukan. Ta be magbebi a liwet i mahuna ay nappa ni migpakialam i bebi na a bowon.”

¹⁰ Dingan sinabi diya ni mag-aadel na ide, “Be maginon i nangyeyedi de lalaki pati mahuna ay yadi pa a wet di gebebi.”¹¹ Misan ay tinumubeg i Hisus dide, “An pesan i te kaya a an gebebi ti an i tinab-bengan la ni Makedepat.¹² Ta te duman a bukud bukud a dehilan a an gebebi i lalaki. Te duman a pinanganak a an te buot a gebebi. I kakmukan pan ay an te buot a gebebi dehil de pagyedi ni kakmukan a agta ta te duman pala i an te buot a gebebi tangani te kaya pa ide a geabut de kabuotan ni Makedepat. Kanya i depat a getanggep ni oyo ay i petabengan la ni Makedepat.”

Pekalbian Ni Hisus I Mangának (Mk. 10:13-16; Lu. 18:15-17)

¹³ Dingan te nangadde pan de Hisus ni mangának de, a gepinag-aged diya a tapáin na ide, a manalangin para dide misan ay sinablow pan ni mag-aadel na ide i kaagtaan.¹⁴ Dingan sinabi ni Hisus, “Pabiyaan yu a lumane deko i mangának ta wet yu ide sablowa ta katinggesan yu a de kapadepade de a te masidong a innawa, te kapangyedihan i Makedepat.”¹⁵ Ta tinapá na ngani ide ni kumot na dingan eya ay tinumotul.

I Lalaki A Mayaman (Mk. 10:17-31; Lu. 18:18-30)

¹⁶ Nano ay te isin pan a lalaki a linumane de Hisus a nagtanto a magiyo, “Piyon a Magtutodu, ano man i depat ko a yeredi tangani magkaduman ok ni edup a an te kalog?”¹⁷ Tinumubeg i Hisus, “Ano man i dehilan ta inolangan ok mo a piyon ta am pan te piyon ti an i Makedepat la? Misan be buot mo a gekaduman ni edup a an te kalog ay tumalinga ka a matud de pagdodul ide.”¹⁸ Tinanto ni lalaki, “Uluano non?” Sinabi ni Hisus a, “‘Wet ka nomuno, wet ka nekialam de bebi ni kakmukan, wet ka nannanakow, wet ka gebutil de pagpamatud mo,¹⁹ gelangin mo i kamoddenan mo ide pati buotin mo i kapadepade mo a

agta a magi pagbuot mo de sadile mo.’ ” ²⁰Misan ay tinubeg nun lalaki, “Tinumalinga ok di de pesan a inon. Ano pa i depat ko a yeyedi nano?” ²¹Sinabi diya ni Hisus, “Be buot mo a talage a gekitong pa i pag-abut mo de Makedepat ay tumotul ka a panggetangin mo i pesan mo a adi, a boyin mo de mahedepin i kapanggetangan na ta dingan gekaduman ka ni kayamanan de langot. Pagkatapos ninon ay umabut ka deko.” ²²Nano ay pagkaikna na ninon ay tinumotul di a nalungkut un lalaki ta eya ay mayaman a masakut.

²³Ta sinabi ni Hisus de mag-aadel na ide a, “Talage ngani a mahedep a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta a geasa la de yaman na. ²⁴Ta pesabi ko pala dikamo a be an nappatud a nesilong i hayup a kamelyo de bulsut ni kadeyum ay namas pa a an nappatud a te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta a geasa la de yaman na.” ²⁵Nano ay namas di a nagtaka i mag-aadel na ide nun inikna de yo a sinabi ni Hisus kanya tinanto de, “Be maginon ay ino pan i nalligtas?” ²⁶Dingan pinagelawag ide ni Hisus ta sinabi na dide, “Talage a an nappatud a lelitas ni agta i sadile de misan ay te kaya i Makedepat a nanyeyedi ni misan ano a buot na.” ²⁷Dingan sinabi ni Pedro, “Pagelawagin yu ta winalat mi i pesan a inumabut kami la dikamo. Ano pan nano i nappa ni bilos mi?” ²⁸Kanya ide ay tinubeg ni Hisus, “Talage a ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay gesabi dikamo ni kamatoden a de inapóan a adow ay gelipa ok de piglipaan ko a te gepakaingap. Ta ikamo pala a gepinag-abut deko ay nelipa pala de sangpuwu pati aduwa a piglipaan a gehuwis de sangpuwu pati aduwa a angkan ni Israel. ²⁹Ta i misan ino a getiis a walatin na i beloy na, mangának, manga kabinsa, kamoddenan, pati kaengin dehil deko ay tatanggep na ngani de nano a panahon i makmuk pa a masakut a kapiyonan. Ta de nádetong pan a panahon ay te duman eya ni edup a an te kalog. ³⁰Ta te duman a naona a nagkáinapóan ta te nàinapóan pan a nagkapona.

Tungkul De Inapóan Pati Naona

20 ¹“Be te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta, inon ay magi halimbewa a oyo. Te binumulwag a maderam de abiabi a te adi ni pigtanoman ni lanut a obes tangani nanlalawag ni magtatarabeho na. ²Nun ide ay nagkasungdu di de suwildo de a sukul de maghapun ay pinakang na ide de pigtanoman na. ³Nano ay binumulwag a liwet un te adi ni pigtanoman nun abiabi a kadepit ta kinta na de palingki i kauluuddi la a an te manga peyedi. ⁴Sinabi na dide, ‘Dumuman kamo pala de pigtanoman ko a magtarabeho ta bebiyen ko ikamo ni sukul a suwildo.’ Dingan dinumuman ngani ide. ⁵Misan ay binumulwag pan di eya nun udto di pati nun apun di a kadepit ta maginon pala i yinadi

na. ⁶Ta nun i odes ay mandeli di a natapos i tarabeho ay binumulwag eya a liwet ta kinta na pan di i kakmukan pa a an te manga peyedi ta sinabi na dide, ‘Bekot ta kauluuddi kamo dena maghapun?’ ⁷Tinumubeg un kauluuddi ide a magiyo, ‘Ay an te geboy dikami ni tarabeho.’ Misan ay sinabi nun te pigtanoman, ‘Be maginon ay dumuman kamo pala de pigtanoman ta magtarabeho kamo.’ ⁸Nano ay nun nodumos di ay sinabi nun te adi nun pigtanoman de katabeng na, ‘Olangan mo un magtatarabeho ide ta boboy mo i suwildo de gepo nunde inapóan hanggen nunde tagibu a tinumarabeho.’ ⁹Ta un te gepo ide nun mandeli di a natapos i tarabeho ay biniyen ide ni sukul a suwildo de maghapun. ¹⁰Kanya nun linumane un tagibu ide a nagtarabeho ay geasa ide a nátanggep ide ni mehangga pa de inapóan ide a nagtarabeho misan ay i binoy pala dide ay i sukul a suwildo de maghapun. ¹¹Ta nun ide ay tinumanggep di ni suwildo de ay minalot de i te adi ni pigtanoman. ¹²Ta sinabi de nunde te adi, ‘Isin pan la a odes a nagtarabeho i inapóan a dinumatong misan ay ikami pan ay maghapun a nagpagel a nagiis ni init ni adow. Bekot ta pulupadepade i suwildo mi?’ ¹³Sinabi na de isin dide, ‘Ayun, ang ko ikamo pedeya. Aman la nagkasungdu kitam di de sukul a suwildo de maghapun?’ ¹⁴Kanya amitin yu i suwildo yu a sukul ta tumotul kamo di ta buot ko pala a bebiyen ni magi binoy ko dikamo i nàinapóan ide a nagtarabeho. ¹⁵Ta te kapangyedihan ok a yediin i misan ano a buot ko de pesan ko a adi. Kati pan ikamo ay nagkesinna la de piyon a pagyedi ko de nàinapóan ide?’ ” Inon i halimbewa ni Hisus. ¹⁶Ta sinabi na a tuloy, “Kanya te duman a naona a nagkáinapóan ta te nàinapóan pan a nagkapaona.”

I Katiluwon A Pagsabi Ni Hisus Tungkul De Calebunan Na (Mk. 10:32-34; Lu. 18:31-34)

¹⁷Nano ay nun ide Hisus ay getotul pa a paagow de Herusalem ay binukud na un sangpuwu pati aduwa ta sinabi na dide, ¹⁸“Patalikngan yu ta násakat kitam di de Herusalem ta ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay padekop de manga ponu ni maghahandug ide pati de magtutodou ide ni Hudyo ta ako ay hahatolan de ni kalebunan. ¹⁹Ako ay boboy de de an Hudyo ide a lelibek a paapdisan a papaku de padipa. Misan ay de katiluwon a adow ay pakeedup ok a liwet.”

Tungkul De Peaged Ni Isin A Ina (Mk. 10:35-45)

²⁰Nano ay linumane diya i bebi ni Sebedeo pati mangának na ta te duman ide a buot a aaged diya kanya linumuhud ide a gegelang de kasagkaden ni Hisus. ²¹“Ano i buot yu?” Tinumubeg un mahuna, “Tumalinga kamo deko a i aduwa ko a mangának a lalaki ay makalipa

ide de awenan pati awile yu pagdetong ni panahon a ikamo ay te kapangyedihan di de pesan.” ²² Misan ay tinubeg ide ni Hisus, “An yu ngani katinggesan i peaged yu na. Nakapetiis kamo man de kahedepan a tetiis ko?” “Ay-o, nakapetiis kami ngani.” ²³ Misan ay sinabi dide ni Hisus, “I tetiis ko a mahedep ay tetiis yu ngani misan ay an ako i nakapesabi ni ti ino i nelipa de awenan pati de awile ko ta i piglipaan ide a inon ay para de pinaghandeon ide ni Ama ko a Makedepat.” ²⁴ Nun iknain yo nun sangpuwu a mag-aadel ay nagengsa ide de magwele. ²⁵ Kanya pinalane ide ni Hisus ta sinabi na dide, “Katinggesan yu di a i an Hudyo ide a hari ay gesákup ide a mahigpit de nasasakopan de ta i te manga kapangyedihan ide ay petalingaan ngani ni kaagtaan.” ²⁶ Misan ay wet tebe maginon i nappa ni ugeli yu ta depat a i misan ino dikamo a te buot a nappa ni maditas dikamo ay nappa ni katabeng yu nano. ²⁷ Ta i misan ino a te buot a nappa ni te kapangyedihan pa dikamo a pesan ay depat pan a nappa ni alepin yu. ²⁸ Piyon pa a tumolad kamo deko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ta anok dinumio tangani tabengan ta dinumio ok a getabeng de pesan, a boboy ko a tuloy i edup ko a pantobus de kamakmokan.”

Pepapiyon Ni Hisus I Lalaki Ide A Bulag

(Mk. 10:46-52; Lu. 18:35-43)

²⁹ Nano ay pagkatotul de de benwaan a Heriko ay inabut i Hisus ni makmuk a kaagtaan. ³⁰ Ta te gelipa pan a aduwa a bulag de kaginglan nun bektas. Nun inikna de a gesila i Hisus ay inumolang ide a magiyo, “Panginoon a apo ni Debid, makalbi kamo dikami.” ³¹ Misan ay sinablow ide ni kaagtaan ta sinabi de, “Wet kamo mag-olang.” Misan ay namas pa a pinalagdu de i pag-olang de, “Panginoon a apo ni Debid, makalbi kamo dikami.” ³² Nano ay tinumimok i Hisus de pagtotul na ta dingan tinawal na ide, “Ano man i buot yu a yeyedi ko dikamo?” ³³ “Panginoon, papiyonin yu tebe ikami tangani ikami ay nakakkita di.” ³⁴ Nakalbi pan i Hisus dide dingan tinapá na i mata de ta taming dilá ide a nakakita dingan inumabut ide de Hisus.

Nesilong I Hisus De Herusalem

(Mk. 11:1-11; Lu. 19:28-40; Hn. 12:12-19)

21 ¹ Nano ay palane ide Hisus de Herusalem ay dinumatong ide de karipakip ni Kalasan a Olibo a alane ni benwaan a Betpag. Dingan pinapaona ni Hisus i aduwa a mag-aadel na ²ta sinabi na dide, “Kumang kamo de nosunud a beriyu ta duman kekita yu a naggipot i asno pati anak na ta ukasan yu a uweyin dio. ³ Ta be te nagtanto dikamo ni misan ano ay sabiin yu a ‘Kaelangan yo ni Panginoon misan ay paampulang na pan la a taming.’” Inon i sinabi ni Hisus.

⁴ Ta nangyedi yo tangani i oyo a sinabi ni magsasabi ay mamatud,

⁵ “Sabiin yu de tage Herusalem ide, ‘Pagelawagin yu ta gedetong i hari yu a migpakasidong a innawa a nappasakoy de asno a am pa matande.’”

⁶ Dingan tinumotul un mag-aadel na ide ta yinadi de ngani i magi tinutugun dide ni Hisus. ⁷ Ta inuwey de un maginak a asno ta dinasaan de i idog nun asno ide un kulapyaw de ide dingan sinumakoy i Hisus. ⁸ Ta makmuk ngani i nagdesá ni kulapyaw de de bektas a sesilan na ta i kakmukan pan ay nangamit ide ni sanga ni kew a makiagid ta dinasá de de bektas a paggelang de diya. ⁹ Dingan nagiinolang i kaagtaan a naona diya pati nàinapóan ta sinabi de, “Salamat de Pinakamaditas a Apo ni Debid. Podiin eya a gedetong a te kapangyedihan ni Panginoon a Makedepat. Salamat de Pinakamaditas.” ¹⁰ Nano ay pagdetong ni Hisus de Herusalem ay nagulo un pesan duman ta tinulutanto ni kakmukan, “Ino man nay?” ¹¹ Tinumubeg i kamakmokan, “Eya ay i Hisus a magsasabi a tage Nasarit de sákup ni Galilea.”

Pelenis Ni Hisus I Beloy A Pighandogen De Makedepat

(Mk. 11:15-19; Lu. 19:45-48; Hn. 2:13-22)

¹² Dingan sinumilong i Hisus de beloy a pighandogen de Makedepat ta pinangalow na duman i pesan a magpapanggetang pati manggegetang de beloy a inon. Ta pinulupaobbob na i manga lamesa ni maglelewes ide ni kuwarta pati piglipaan ni magpapanggetang ide ni kalapati.

¹³ Ta sinabi dide ni Hisus, “Pesabi ni kasulatan a ‘I beloy ko ay talage a pigpanalanganin la misan ay peyedi yu pan a pigtaanan ni tulisan ide.’”

¹⁴ Nano ay te linumane de Hisus a bulag pati pilay duman de beloy a pighandogen de Makedepat dingan pinapiyon na ide. ¹⁵ Nun kitain yo ni ponu ide ni maghahandug ide pati magtutodu ide ni Hudyo ay nagbulas ide de pesan a yinadi na a gepakataka pati de pag-olang pan ni mangának ide de disalad nun beloy a pighandogen a, “Salamat de Pinakamaditas a Apo ni Debid.” ¹⁶ Kanya sinabi de diya, “Peikna mo man i pesabi de?” “Ay-o, peikna ko ngani,” tubeg ni Hisus, “An yu pa man nagkabesa i pesabi ni kasulatan a magiyo,

‘Gepo de mangának ide pati pepasu pa ide ay náapo i pagpodi a matud diya.’”

¹⁷ Ta tinumotul i Hisus duman dide a paagow de Betania ta duman eya pinumilong.

Pesumpa Ni Hisus I Isin A Gemut A Igos

(Mk. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Nano ay nun kinábiabian ay inumampulang ide Hisus de Herusalem ta nun ide ay dio pa nunde bektas ay natigeng eya. ¹⁹ Nasayed na i isin

a gemut a igos de kaginglan ni bektas ta linanean na misan ay angani kinumita ni anak na ta agid na la. Ta sinabi na nunde igos, “Gepo nano ay ang ka di gekaanak magpakapide man.” Ay tambing di a narango un igos. ²⁰Nano ay nun kinta yo nun mag-aadel na ide ay nagtaka ide ta sinabi de, “Ano i sinumapit ta narango dila a tambing i igos?” ²¹Ta tinumubeg i Hisus, “Talage ay pesabi ko dikamo a be ikamo ay gepanulusun de Makedepat a an te aduwa a esip ay nayeyedi yu pala i yinadi ko de igos a oyo ta an la iwina ta be sabiin yu de kalasan a oyo a, ‘Umalis ka de atab to i,’ ay talage a nangyeyedi ngani i sinabi yu. ²²Ta misan ano i agedin yu de pagpanalangan yu a te pagpanulusun ay talage ngani a tatanggep yu.”

I Tanto Tungkul De Kapangyedihan Ni Hisus (Mk. 11:27-33; Lu. 20:1-8)

²³Nano ay nun sinumilong a liwet i Hisus de beloy a pighandogen a nagtodu eya ay linumane diya i ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide a nagtanto diya, “Ano man i kapangyedihan mo a nagyedi ni maginon pati ino i nagboy dikaw ni kapangyedihan a inon.” ²⁴Misan ay tinumubeg dide i Hisus, “Tatanto ko pala ikamo ni pakosa ta be notubeg yu i tanto ko ay dingan sasabi ko pala dikamo ti ano i kapangyedihan ko a geyedi ni pesan a inon. ²⁵Dino pala inumapo i kapangyedihan ni Huwen a Maglilenod a gelinod ni agta? De Makedepat man o de agta la?” Dingan ide ay nasurutsurotan, “Be sasabi tam a, ‘De Makedepat,’ ay sasabi na pan a, ‘Bekot ta an yu tinalingaan?’ ²⁶Misan ay be sasabi tam a, ‘De agta la,’ ay makati ti ano i yediin dikitam ni manga agta ta peabuyenan de a i Huwen ay magsasabi ni Makedepat.” ²⁷Kanya tinumubeg ide de Hisus, “Am mi katinggesan.” Sinabi pala dide ni Hisus, “Be maginon ay ang ko pala sasabi dikamo ti ino i nagboy deko ni kapangyedihan a geyedi ni pesan a inon.”

I Halimbewa A Tungkul De Aduwa A Anak A Lalaki

²⁸Dingan sinabi ni Hisus a tuloy a magiyojo, “Ano i peesip yu tungkul de oyo a halimbewa ta te duman a lalaki a te anak ni aduwa a lalaki. Nano ay linumane eya de panganay a anak ta sinabi na, ‘Anak ko, kumang ka de pigtanoman ta magtarabeho ka.’ ²⁹‘Anok yo,’ inon i tubeg na misan ay nun an náloy ay binumowon i esip na ta eya ay kinumang de pigtanoman. ³⁰Pati linumane i ama de káduwa ta maginon pala i sinabi na diya. Ay tinumubeg un káduwa, ‘Hale di Ama,’ misan ay am pan kinumang nunde pigtanoman.” ³¹Nano ay tinanto ide ni Hisus, “Ino de aduwa i tinumalinga de ama de?” Tinumubeg ide, “I panganay.” Ta sinabi dide ni Hisus, “Pesabi ko ngani dikamo a i makikkakasalanan ide pati mammalotin a mahunain ay naona pa dikamo a te kapangyedihan

ni Makedepat de innawa de. ³²Ta i Huwen a Maglilenod ay nakadio di dikamo, a nagtodu eya ni kamatoden pati eya ay naedup ni malenis misan an yu pinanulusunan. Ay i makikkakasalanan pan ide pati mammalotin a mahunain ay nagpanulusun diya. Talage ay kinta yu ngani inon misan ay ang kamo nagsosol a nagpanulusun diya.

I Halimbewa A Tungkul De Taohan Pati Pigtanoman Ni Obes
(Mk. 12:1-12; Lu. 20:9-19)

³³“Patalikngan yu pan di i oyo a isin pa a halimbewa. Te duman a isin a agta a nagpatanom ni lanut a obes de pigtanoman na ta dingan pinabekoden na ta pati nagpayedi eya duman ni piggisaan nun obes ta nagpauddi ni maditas a pigbentayen. Pagkatapos ninon ay winalat na nunde taohan na ide ta eya ay kinumang de kakmukan a bensa. ³⁴Ta nun dinumatong di i panahon a pagpisa nun obes ay pinakang nun te adi nun pigtanoman un katabeng na ide tangani amitin de i kabinsa na. ³⁵Misan ay binolan nun taohan ide un dinodul ide dingan binalbel de un isin ta un isin pan ay binuno de ta binonglag de pan un katiluwon. ³⁶Nano ay pinakang a liwet nun te adi i kakmukan pa a katabeng a makmuk pa nunde tagibu misan ay maginon pala i yinadi nun taohan ide. ³⁷Nunde inapóan ay pinakang na di un anak na a lalaki ta sinabi na de sadile na, ‘Gegelang de di i anak ko.’ ³⁸Misan ay nun kinta nun taohan ide un anak nun te adi ay nasurutsurotan ide a magiyo, ‘Iwina i gemana ni pigtanoman i. Hale di, bunoin tam tangani mapadikitam di i mamana na.’ ³⁹Dingan eya ay binolan de a binulwag de pigtanoman a binuno a tuloy. ⁴⁰Kanya pan pag-ampulang nun te adi ni pigtanoman ay ano man i yeyedi na de taohan na ide?” ⁴¹Tinumubeg i kasurut ide ni Hisus, “Popuksa na inon ide a mammalot dingan pataanan na de kakmukan un pigtanoman a inon tangani eya ay bebiyen de ni kabinsa na be panahon di a aamit i anak nun tanom ide.” ⁴²Nano ay tinanto ide ni Hisus, “An yu pa man nagkabesa i pesabi ni Makedepat de kasulatan?

‘I beto a kinapoyin ngona ni magyeyedi ide ni beloy ay eya pan i namas pa a pinakamahalage a beto de iwina a yinadi a beloy. Inon i yinadi ni Panginoon a Makedepat kanya de pekita tam ay masampat a masakut.’”

⁴³“Kanya ngani pesabi ko dikamo a Hudyo a an getalinga de Makedepat ay ang kamo gekaduman ni kapangyedihan ni Makedepat de innawa yu ta i gekaduman la ay i mangának na a getalinga diya a matud. ⁴⁴Nano ay i misan ino a nadegdeg de beto a inon ay nebigedbigedin ta i madegdeg pan ni beto a inon ay noropus ngani a magi delpong.”

⁴⁵Nun inikna pan ni ponu ide ni maghahandug ide pati Pariseo ide i halimbewa ide a sinabi ni Hisus ay kinatinggesan de a ide i pesabian ni Hisus de halimbewa a inon. ⁴⁶Kanya dedekop de tebe eya misan ay

nagkatakut pan ide de manga agta ta inabuyenan ni manga agta a i Hisus ay Magsasabi nun Makedepat.

I Halimbewa Tungkol De Kásalan
(*Lu. 14:15-24*)

22 ¹Nano ay liwet a nagsurut i Hisus ni halimbewa dide ta sinabi na, ²“I kapangyedihan ni Makedepat de innawa ni agta ay inon ay magi isin a hari a naghande ni pápangan ta kákasal i anak na a lalaki. ³Ta dinodul na un katabeng na ide de inakit na ide misan ay an de buot a noduman. ⁴Dingan liwet eya a nagdodul ni kakmukan a katabeng ta sinabi na dide, ‘Sabiin yu de manga inakit ide a hinande ko di i pápangan ta binuno ko di i beka pati anak ni beka a pinatabe. Ay nahande di i pesan kanya dumio kamo di de kásalan i.’ ⁵Misan ay an yo sinapot ni inakit ide ta tinumotul ide de belang buot de a paagowen. I isin ay kinumang de kaengin na. I isin pa ay de pagtinde na. ⁶Ta binolan pan nun kakmukan un katabeng ide ta linebek de dingan binuno a tuloy. ⁷Kanya nagbulas a masakut un hari ta pinakang na un sundelo na ide ta pinabuno na i mibuno ide a pinasunug na un benwaan de. ⁸Dingan sinabi na de manga katabeng na ide, ‘I pápangan ay nahande di misan ay an di nagkaddepat a nákang i inakit ko ide de kásalan. ⁹Kanya kumang kamo de kulukarsade a makiaagta ta aketin yu i belang kitain yu tangani dumio de kásalan i.’ ¹⁰Ta binumulwag ngani un manga katabeng de kulukarsade ta inikag de i pesan a kinta de, te piyon a ugeli man o malot, ta napino ni agta un beloy a kásalan.

¹¹“Nano ay sinumilong un hari tangani bisetain na i inakit ide ta kinta na duman i isin a agta a an nappabedu ni nappaayun de kásalan. ¹²Sinabi na diya, ‘Ayun, bekot ta sinumilong kamo dio a an te bedu ni nappaayun de kásalan?’ Nano ay an nakayamyam un agta. ¹³Kanya sinabi nun hari nunde katabeng na ide, ‘Gepusin yu i kumot pati singit na dingan butin yu de madumos de ditow ta eya ay nátangos a náaratengot i ngipon na dehil de pagtiis na.’ ¹⁴Ta makmuk i inakit misan ay an makmuk i pineta.” Inon i pagtodu ni Hisus.

I Tanto Tungkul De Pagbeyed Ni Buwis
(*Mk. 12:13-17; Lu. 20:20-26*)

¹⁵Nano ay tinumotul un Pariseo ide ta pinasurutsurotan de a ti papalano a maamit de i mali de surut na tangani hahabla de eya. ¹⁶Kanya pan pinakang de i tipide dide de Hisus ta kakoloy pala i tipide a mangáyun ni Herod ta sinabi de, “Magtutodu, katinggesan mi a ikamo ay gesurut la ni kamatoden ta getodu kamo a nappaayun de kabuotan ni Makedepat. Pati ang kamo te pepeta a agta ta padepade i pesan a agta de pekita yu. ¹⁷Ano i peesip yu? Nagkaddepat man de pagdodul ide

a gebeyed ni buwis o eyen de Hari a Kaditasan de Roma?”¹⁸ Misan ay katinggesan ni Hisus ide ay gedeya la a te belak a malot kanya sinabi na dide, “Bekot ta pedeya ok yu? Ikamo ngani i pesabi a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la.¹⁹ Dio yu i kuwarta a pelak a pambuwis.” Ta biniyen eya ni isin a pelak.²⁰ Dingan tinanto na ide, “Dino man a leterato pati ngalan a nappadio de pelak i?”²¹ Tinumubeg ide, “De Hari a Kaditasan de Roma.” Kanya sinabi na dide, “Be maginon ay boyin yu de Hari a Kaditasan i para diya ta boyin yu pala de Makedepat i para diya.”²² Nano ay nagtaka ide nun iknain de inon dingan tinumotul ide.

Tungkul De Pagkaedup A Liwet (Mk. 12:18-27; Lu. 20:27-40)

²³ Ta nun adow pala a inon ay linumane de Hisus i tipide a Saduseo, a an gepanulusun a pakeedup a liwet i nalibunin. Ta sinabi de de Hisus,²⁴ “Magtutodu, nagsolat i Moises ni pagdodul a para dikitam ‘Be nalibun i isin a lalaki a an te anak ay depat a gepakasal i wele na a lalaki de belo a mahuna tangani magkaanak ide para de nalibun.’²⁵ Ta nano ay te pito a magiwinale a manga lalaki dio dikami. Ay nagbebi un kaka de misan ay nalibun eya a an nagkaanak kanya nabebi nun belo un wele na.²⁶ Misan ay maginon pala i nangyedi nunde káduwa pati de katiluwon hanggen nunde kapito di ay nalibun pala.²⁷ Ay de inapóan ay nalibun pala un mahuna.²⁸ Nano ay ino dide i nappa ni bebi nun mahuna be te pagkaedup a liwet ta i pito pan ay napa ni bebi na dio?”

²⁹ Tinubeg dide ni Hisus, “Mali kamo a masakut ta an yu ngan katinggesan i kasulatan nun Makedepat pati kapangyedihan na.³⁰ Ta de pagkaedup a liwet ay i manga agta ay an di gebebi o gepabebi ta ide ay nappa ni magi manga anghel di de langot.³¹ Tungkul pan de liwet a pagkaedup ni nalibunin ay an yu paman nagkabbesa de kasulatan ni Moises i sinabi ni Makedepat para dikamo.³² Ta sinabi na a, ‘Ako i Makedepat a pepodian pa ni Abraham, Isak pati Hakob.’ Pati katinggesan tam ngani a i Makedepat ay an Makedepat ni nalibunin ta ni naedupin la.”³³ Nano ay nun iknain non nun kaagtaan ay nagtaka ide de pagtoduna.

I Oyo I Pinakamahalage A Pagdodul (Mk. 12:28-34; Lu. 10:25-28)

³⁴ Nano ay tinumipun i Pariseo ide nun mabereta de a napatimok ni Hisus i Saduseo ide de pakipagdibete de diya.³⁵ Kanya un isin dide a naketingges de pagdodul i nagtanto de Hisus misan ay pedeya na la tangani hahabla na.³⁶ Magiyo i tinanto na, “Magtutodu, i deno man i talage a pinakamahalage a pagdodul?”³⁷ Tinumubeg i Hisus, “Ay depat a buotin yu i Panginoon a Makedepat a pepodian yu ni pesan a innawa,

edup pati esip yu.’³⁸ Inon i tagibu a pinakamahalage a dodul.³⁹ Ta i káduwa pan a mahalage ay i oyo, ‘Ay depat a buotin yu i kapadepade yu a agta ni magi pagbuot yu de sadile yu.’⁴⁰ Talage a be getalinga i misan ino de aduwa a oyo a pagdodul ay getalinga eya de pesan a pagdodul ni Moises pati ni magsasabi ide nun Makedepat.”

Getanto I Hisus Ti Ino I Apo Ni Debid
(Mk. 12:35-37; Lu. 20:41-44)

⁴¹ Nano ay nun nattipun pa i Pariseo ide ay tinanto ide ni Hisus a magiyo, ⁴² “Ano i peesip yu a tungkul de Kristo a Pinangako nun Makedepat? Ino i kaapoapohan na?” Tinumubeg ide, “I Debid a Hari tam a den.” ⁴³ Dingan sinabi ni Hisus dide, “Be maginon ay ano ta nginalanan ni Debid i Kristo a, ‘Panginoon ko’ nun naghola eya nun te kapangyedihan diya i Ispiritu nun Makedepat? Ta sinabi na a,

⁴⁴ ‘Sinabi ni Panginoon a Makedepat de Panginoon ko a lumipa ka de awenan ko a te kapangyedihan ta padeog ko dikaw i kapagebuk mo ide.’

Inon i sinabi ni Debid ⁴⁵ kanya be pengalanan ni Debid i Kristo a, ‘Panginoon ko’ ay papalano man a napa ni apo ni Debid i Kristo?’ ⁴⁶ Nano ay an te misan isin dide a te kaya a getubeg diya ta am pala te misan ino a nagtanto diya a liwet gepo nun nanon.

Pepapag-engat Ni Hisus I Mag-aadel Na Ide
(Mk. 12:38-39; Lu. 11:43-46; 20:45-46)

23 ¹ Nano ay sinabi ni Hisus nunde agta ide pati de mag-aadel na ide a magiyo, ² “I manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ay getodu ide ni pagdodul ide ni Moises ³ kanya tumalinga kamo a tuloy de pagdodul de a petodu de misan ay wet kamo tumolad de pagyedi de ta an de ngani peyedi i pesabi de. ⁴ Ta getodu ide a mahigpit ta nagkapatalinga de i kaagtaan misan ay am pan ide getalinga de pagdodul a petodu de. ⁵ Ta buot de la a podiin ide ni kaagtaan kanya paanduwon de i rimong ni bedu de pati pesurob de de lawes de i sinolat a surut nun Makedepat de papel. ⁶ Ta i buot de pala ay i manga hinande a piglipaan de pigmitengan ide pati de hinande ide a pigpanganan. ⁷ Talage a buot de a betiin ide ni gekita dide de kulukarade pati buot de ay ngangalanan ide a ‘magtutodu’. ⁸ Misan ay para dikamo ay wet kamo magpangalan de agta ide a ‘magtutodu’ ta katinggesan yu pan a i Magtutodu yu ay isin la ta ikamo a pesan ay magiwinale. ⁹ Pati wet yu ngangalanan a ‘Ama’ i misan ino a agta dio de putok i ta isin la i Ama yu a i Makedepat de langot. ¹⁰ Wet kamo pala magpangalan de agta ide ni ‘ponu’ ta isin la i Ponu yu a i Kristo la. ¹¹ Ta i pinakamaditas dikamo ay depat a nappa ni katabeng yu. ¹² Ta i gepodi de sadile na ay pepakasidong eya de pesan ta i gepakasidong pan de sadile na ay nappa ni maditas pa.

Gepakatakut I Násapit De Pariseo Pati Magtutodu Ide

(Mk. 12:40; Lu. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 “Kanya gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta nagkaabetan yu i manga agta tangani wet ide gekaduman ni kapangyedihan ni Makedepat de innawa de. Ta an yu buot a gekaduman kamo ni kapangyedihan na pati nagkaabetan yu pala i kakmukan a te buot.

14 “Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta peubus yu i keedup ni mahunain a belo misan ay petaklopan yu i malot a pagyedi yu ni anduwon a pagpanalangin yu. Talage a dehil de oyo ay namas pa a mabiyet i padusa a nádetong dikamo.

15 “Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta nagkadetong yu i pesan a lugel tangani makaikag kamo ni misan isin a an Hudyo de pagpanulusun a Hudyo ta dingan be eya ay kakoloy yu di de pagpanulusun yu ay yeyedi yu eya a namas pa dikamo a depat a podusahan de impiyerno.

16 “Gepakatakut i násapit dikamo a mag-aagkay a bulag de pagtodu yu. Ta pesabi yu a depat a matudin ni misan ino i pangako na be i pagpamatud na ay i ginto de beloy a pighandogen de Makedepat misan ay pesabi yu pan a an te ano man i pangako na be i pagpamatud na ay i beloy a pighandogen de Makedepat. **17** Ikamo ay magi bulag a an te katinggesan. Ti deno man i namas pa a halage, i ginto man o i beloy a pighandogen de Makedepat a gepahalage de ginto? **18** Ta pesabi yu pala a depat a matudin ni misan ino i pangako na be i pagpamatud na ay i hinandug misan ay pesabi yu pan a an te ano man i pangako na be i pagpamatud na ay i pighandogen. **19** Ikamo ngani ay bulagin ta ti deno man i namas pa a mahalage, i handug man o i pighandogen a gepahalage de handug? **20** Kanya be i pagpamatud ni pangako ni agta ay i pighandogen ay kakoloy pala ay i handug. **21** Pati be i pagpamatud ni pangako ni agta ay i beloy a pighandogen de Makedepat ay kakoloy pala ay i Makedepat a nappataan duman. **22** Pati pan be i pagpamatud ni pangako ni agta ay i langot ay kakoloy pala ay i piglipaan ni Makedepat pati eya a gelipa duman.

23 “Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta pehandug yu de Makedepat i kasangpuwu a rikadu la misan ay pagkelipatan yu a peyedi i namas pa a mahalage a pagdodul

a magi katinggesan, pagkalbi pati ugeli a depat a naponulusionan.

Nappatud a yediin yu i tagibu misan ay an depat a pagkelipatan yu i pinakamahalage. ²⁴Ikamo ay magi mag-aagkay a bulag de pagtodu yu. Ta an yu buot a geyedi ni mammalotin a untik a magi gemogemo misan ay geyedi kamo pan ni mammalotin a hanga a masakut a magi kamelyo.

²⁵“Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta pelenis yu i disapow ni mangkok pati pinggen a i ugeli yu de pekita ni manga agta misan ay de disalad ni innawa yu ay pino ni pagkasinha pati mammalotin. ²⁶Ikamo a Pariseo a bulagin, lenisin yu ngona i disalad ni mangkok pati pinggen ta dangan nappa ni malenis pala i disapow.

²⁷“Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ikamo ay magi pigtaporan a pinalapsay a masampat de disapow misan ay de disalad ay mabungtut pati te duman a kaksan ni nalibunin. ²⁸Talage a maginon kamo ngani ta de pekita ni agta ay pippiyonin kamo misan ay de innawa yu ay te pagbutil pati pino ni mammalotin.

Gehola I Hisus Tungkul De Padusa (Lu. 11:47-51)

²⁹“Gepakatakut i násapit dikamo a manga magtutodu ni Hudyo pati Pariseo ide ta pesabi yu a an yud peyedi i malot misan ay peyedi yu mangan la. Ta pepayedi yu i pigtaporan ni manga magsasabi ide a den pati pepasampat yu i pigtaporan ni agta a te piyon a pagyedi. ³⁰Dingan pesabi yu, ‘Be ikami tebe ay te edup di nun te edup pa un kaapoapohan mi ide ay an de ikami ayun a namuno de magsasabi ide a den.’ ³¹Ay dehil de sinabi yu a inon ay ikamo di pala i gepamatud a ikamo ay i manga apo ni migbuno ide de magsasabi ide a den. ³²Kanya hale di, taposin yu i ginapoan ni kaapoapohan yu ide. ³³Talage ikamo ay magi malot a bebek a matapangin kanya wet yu peesipa a ikamo ay nakeelag de podusahan dikamo ni Makedepat de impiyerno. ³⁴Ta pakang ko dikamo i magsasabi ide, agta a naketinggesin pati magtutodu ide misan ay bobuno yu i tipide dide, i kakmukan pan ay papaku yu de padipa ta i kakmukan pala ay pepahedepan yu de pigmitengan yu a pangalow yu de bulubennaan. ³⁵Kanya podusahan kamo nano dehil de pagbuno ni kaapoapohan yu ide de manga agta a te piyon a ugeli hanggen nunde gepo nun binuno i Abel a piyon a agta hanggen de Sakarias a anak ni Barakias a binuno de alane ni pighandogen de Makedepat. ³⁶Talage ay pesabi ko dikamo a i padusa dehil de pesan a pagbuno a inon ay nádetong de agta ide de nano a panahon.

Tungkul De Pagbuot Ni Hisus De Tage Herusalem Ide
(Lu. 13:34-35)

37 “Ikamo a tage Herusalem ay pebungo yu i magsasabi ide ta pebungo yu pan i dinodul na ide dio. An la pakosa a ako ay te belak a ikamo ay alágean ko a magi pag-aláge ni manok de mangának na ide misan ay an yu pan buot. 38 Kanya ikamo a tage Herusalem ay pabiyaan kamo di ni Makedepat. 39 Talage ay pesabi ko dikamo a anok yud kekita a liwet hanggen an gedetong i odes a sabiin yu a magiyo, ‘Magpodi kitam di de gedetong a te kapangyedihan ni Panginoon a Makedepat.’” Inon i sinabi ni Hisus dide.

Tungkul De Pagkasede Ni Beloy A Pighandogen De Makedepat
(Mk. 13:1-2; Lu. 21:5-6)

24 ¹Nano ay nun binumulwag a tinumotul ide Hisus de beloy a pighandogen de Makedepat ay linumane diya i mag-aadel na ide a pinakita de diya i kasampatan ni beloy a inon. ²Misan ay tinubeg ide ni Hisus, “Pekita yu nay nano misan pesabi ko dikamo a de nádetong a adow ay an te nattide dena a beto a nappulupatongan ta neregen a pesan.”

I Kahedepan A Nádetong
(Mk. 13:3-13; Lu. 21:7-19)

³Nun gelipa i Hisus de Kalasan a Olibo ay linanean eya ni mag-aadel na ide ta tinanto de de an te geikna a kakmukan, “Kapide man nangyeyedi i sinabi yu a inon pati ano i nappa ni tande ni pagdetong yu dio a liwet pati kalog ni panahon?” ⁴Ay tinubeg ide ni Hisus, “Mag-engat kamo tangani wet kamo nadedeya ni misan ino a agta. ⁵Ta makmuk i nádetong a gesabi a ide i Kristo ta makmuk ngani i nadedeya de. ⁶Nakaikna kamo ni gelaben pati bereta tungkul de laben de alayu. Ay wet kamo matakut ta depat ngona a mangyedi i oyo ide a pesan misan ay am pa i kalog ni panahon. ⁷Ta i bensa a isin ay nekilaben de isin pala a bensa ta nekilaben pala i hari ide de kakmukan a hari. Te duman pala a nádetong a tigtegeng pati noyogyog de misan deno a lugel. ⁸Ta inon ide ay gepo la ni kahedepan a nádetong.

⁹“Ta de inon a panahon ay kagengsaan kamo ni tage pesan a bensa dehil de pagpanulusun yu deko ta dedekop kamo a pehedepan a bobuno a tuloy. ¹⁰Pati makmuk i nákapoy de pagpanulusun de deko pati naggulugengsaan i belang isin ta padekop ni kakmukan i mangáyun de. ¹¹Ta dingan nádetong i makmuk a gebutil a ide ay magsasabi ni Makedepat ta nadedeya de i kamakmokan. ¹²Nano ay dehil de makmuk a násapit a mammalotin dio de putok i ay i pagbuotan ni makmuk ay

nappa ni mahena. ¹³Misan i getiyage de pagpanulusun na de kahedepan hanggen de kalog ay nalligtas ngani. ¹⁴Ta i piyon a bereta a tungkul de te kapangyedihan i Makedepat de innawa ni agta ay sasabi de pesan a agta dio de putok i tangani matinggesan ni pesan de belang bensa dingan ngona nádetong di i kalog.

I Gepakatakut A Násapit
(Mk. 13:14-23; Lu. 21:20-24)

¹⁵“Nano i oyo a sasabi ko di ay depat a esipin a masakut ni gebesa. Esipin yu ta nappaayun de hinola ni magsasabi a den a Daniel ay be kekita yu a geuddi i gepakatakut a Gekapoy de Makedepat de beloy a pighandogen diya ¹⁶ay depat a nelimok de kalasan i pesan a nappataan de lugel a Hudia. ¹⁷Ta i naddekatobengan ni beloy na ay wet di nesilong a nángamit ni misan ano de beloy na. ¹⁸Pati i naddekaengin na ay wet di pala nouli a nángamit ni kulapyaw na de beloy na. ¹⁹Kakulukalbi ngani i mabsuin pati gepinagpasusu de manga adow a inon. ²⁰Ta magpanalangin kamo a i paglimok yu ay wet tebe de panahon a magidnaw o de adow man ni paimploy. ²¹Ta de panahon a inon ay i kaagtaan ay te kahedepan a masakut a am pa tiniis ni misan ino gepo nun yinadi i putok i pati be nakatakitig di ay an di neliwet i maginon kapide pa man. ²²Nano ay be an paantisik ni Panginoon a Makedepat i panahon a inon ay an di te nakeligtas misan ay dehil pan de manga pineta na ide ay paantisik na inon a panahon.

²³“Kanya ngani be te magsabi dikamo a ‘Wiyo di i Kristo,’ o ‘Duman di,’ ay wet kamo manulusun. ²⁴Ta talage a te giddinatong a Kristo a an matud pati magsasabi ide a an matud. Ta geyedi ide ni tande pati gepakataka a masakut tangani nálalagelag de tebe i pineta ide ni Makedepat. ²⁵Kanya magipinag-engat kamo ta sinabi ko di dikamo a tagibu i pesan a oyo. ²⁶Pati be sabiin de dikamo a i Kristo ay duman de ilang ay wet kamo noduman ta be sabiin de pala dikamo a eya ay getagu de disalad ni beloy ay wet kamo manulusun. ²⁷Ta i pagdetong ko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay kekita ni pesan ta magi kilat a gepakaingap gepo de petangaan ni adow hanggen de pelinoden na. ²⁸Ta esipin yu i pigsabiin a oyo. Ti deno getipun i manga tewak ay duman pala i bengkay ni podusahan ide.

I Pag-ampulang Ni Kristo
(Mk. 13:24-27; Lu. 21:25-28)

²⁹“Nano ay be tinumakig di i kahedepan a inon ay tambing a nodumos di i adow pati pan i bulan ay an di nátallang. Pati nadegdeg di i manga butatala a gepo de langot. Ta i te kapangyedihan ide de longaw na ay neeyenan di ide ni kapangyedihan de. ³⁰Pagkatapos ninon ay pepakita

dikamo de langot i tande a gedetong ok di a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ta dingan nátangos i pesan a agta de disapow ni putok i. Ta kekita de pan di i ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta a gedetong a nappa de kunom de longaw na a te kapangyedihan pati gepakaingap a masakut.³¹ Ta de tinog a malagdu ni paoni ay dododul ko i manga anghel ide tangani tipunin de i manga pineta ko de pesan a kadepit ni putok i pati langot.

I Pagtodu Gepo De Kew A Igos
(Mk. 13:28-31; Lu. 21:29-33)

³²“Ay uluesipin yu de pagtodu gepo de kew a igos ta be geagid i manga sanga na ide ay katinggesan yu ngani a alane di i tig-adlas.³³ Maginon pala be kekita yu di i pesan a sinabi ko ay katinggesan yu di a alane di i panahon a pagdetong ko ta magi naddepintohan ok di.³⁴ Talage a matud ay pesabi ko dikamo a te duman a tipide a agta a gekita de gepo a gepakatakut a nangyeyedi a an nelibun hanggen an de kekita i inapóan a gepakatakut.³⁵ Talage a nesede di i putok i pati langot misan ay i surut ko pan ay angani neeyenan ni kabuluhan.

An Te Naketingges Misan Ino De Pagdetong Ni Kristo
(Mk. 13:32-37; Lu. 17:26-30, 34-36)

³⁶“Misan i odes o adow ni pagdetong ko ay an te naketingges a misan ino, misan i anghel ide de langot misan i ako a Anak ta i Ama la a Makedepat.³⁷ Ta i panahon a inon a pagdetong ko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay magi pagdetong a loktat nun bulangay nun panahon ni Nowe.³⁸ Ta nun nanon ay i kaagtaan ay gepinagpangan, gepinag-inom, gebebi pati gepabebi hanggen nun adow a sinumilong ide Nowe nunde bengka a hanga.³⁹ Dingan dinumatong un bulangay a an de katinggesan ta napuksa ide a pesan. Talage a maginon ngani a náloktat i manga agta de pagdetong ko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta.⁴⁰ Ta de panahon a inon ay te aduwa a lalaki a getarabeho de kaengin, i isin ay aamit ta i isin pan ay wawalat.⁴¹ Te duman pala a aduwa a mahunain a gegiling, i isin ay aamit ta isin pan ay wawalat.

Depat A Nappahande I Gepanulusun Ide
(Mk. 13:35-37; Lu. 12:37-41)

⁴²“Kanya depat a ugnay kamo a maghande ta an yu katinggesan i adow a pagdetong ni Panginoon yu.⁴³ Ta esipin yu i oyo a halimbewa a be katinggesan la ni te adi ni beloy i odes a pagdetong ni migpannakow ay gepoyet eya a an na pabiyaan a nesilong de beloy na i migpannakow.⁴⁴ Kanya depat kamo pala a maghande a ugnay ta de odes a an yu katinggesan ay nádetong ok a Pineta nun Makedepat a napa ni agta.”

Te Duman A Katabeng Ide A Naketingges Pati Eyen
(Lu. 12:41-48)

⁴⁵ Nagtodu pala i Hisus, “Ay i naketingges a katabeng a depat a naponulusionan ay eya i bebiyen ni panginoon na ni pag-aláge de kakmukan pa a katabeng. Ta bebiyen ide ni naketingges ni pápangan de de matud a panahon. ⁴⁶ Kanya piyon i kapuoyen ni katabeng a inon be eya ay dinatongan ni panginoon na a geyedi ni pesan a kabuotan na. ⁴⁷ Talage ay pesabi ko dikamo a inon ngani a katabeng ay papámahala ni panginoon na de pesan a adi na. ⁴⁸ Misan ay be inon a katabeng ay malot ay sasabi na de sadile na, ‘Ay náloy pa i pag-ampulang ni panginoon ko.’ ⁴⁹ Ta dingan eya ay te gepo a gebelbel de kapadepade na a katabeng a namangan pati nekipag-inom de migbugnang ide. ⁵⁰ Misan ay náampulang i panginoon ninon a katabeng de adow pati odes a an na katinggesan. ⁵¹ Ay talage ngani a podusahan eya ni panginoon na ni mahigpit dingan dodugeng na eya de migdeya ide ta duman ay nátangos eya a náaratengot i ngipon na dehil de pagtiis na.

I Halimbewa Tungkul De Sangpuwu A Maddikit

25 ¹“Nano i adow a pagdetong ko a te kapangyedihan ni Makedepat ay magi halimbewa a oyo. Te duman a sangpuwu a kamaddiketan a binumulwag tangani tatagbu de i lalaki a kákosal ta i belang isin dide ay te manga adde a salong. ² Nano ay un lima dide ay an naketinggesin ta un lima pan ay naketinggesin. ³ I an ide naketingges ay te adde ni salong misan ay an ide te belun a langis. ⁴ Misan ay i naketingges pan ide ay te naunid a langis de salong de pati te duman pa ide a belun a langis. ⁵ Nano ay nulunáloy i pagdetong ni lalaki a kákosal kanya tinongka ide a pesan a napapede. ⁶ Misan nun gitna di ni abi ay te inumolang a magiyo, ‘Wiyo di i lalaki a kákosal, tagbuin yu eya.’ ⁷ Ta taming a ginumiyo i sangpuwu a maddikit dingan pinakapiya de i salong de. ⁸ Dingan sinabi nun lima a maddikit a an naketinggesin nunde lima a maddikit a naketinggesin, ‘Ay biyen yu pan ikami ni untuk a langis ta nagkapalongpalong di i salong mi ide i.’ ⁹ Misan ay sinabi nun lima a kamaddiketan a naketinggesin, ‘Ay makati an nosukul dikitam i langis a oyo. Piyon pa a manggetang kamo de getinde na ni langis yu.’ ¹⁰ Kanya tinumotul un lima a maddikit a an naketingges ta nun ide ay nanggetang pa ni langis ay dinumatong di i lalaki a kákosal. Ta un lima a nappahande ay kakoloy na a sinumilong de kásalan dingan inabean di i pintohan. ¹¹ Nano ay dinumatong pan un lima a maddikit a an naketingges ta inolang de, ‘Panginoon, pasilongin yu ikami.’ ¹² Misan ay tinubeg na dide, ‘Talage a ang ko ikamo peabuyenan.’” Sinabi ni Hisus a tuloy, ¹³“Kanya depat a maghande kamo ta an yu katinggesan i adow o i odes a pagdetong ko.”

I Halimbewa Tungkul De Tiluwon A Katabeng
(Lu. 19:11-27)

¹⁴“Magiyo pala i kapangyedihan ni Makedepat de innawa ni agta ta halimbewa te duman a agta a kinumang de alayu a bensa kanya inolangan na i katabeng na ide ta pinaalágean na dide i pesan a adi na tangani magkapakinabeng. ¹⁵Nano ay biniyebiyen na ide ni nappaayun de kaya de. Biniyen na i isin ni lima a kuwarta a ginto ta i isin pan ay aduwa pati un isin pa ay isin la dingan tinumotul di de paagowen na. ¹⁶Kanya ay un tinumanggep nun lima ay tinumotul ta pagkapagtinde na ay nagkapakinabeng ni lima pa. ¹⁷Maganon pala i yinadi nun tinumanggep ni aduwa ta nagkapakinabeng pala ni aduwa. ¹⁸Ta un tinumanggep pan ni isin ay nagkutkut de putok ta tinagu na un kuwarta a winalat diya nun panginoon na. ¹⁹Ay pagkatakig di ni naloy a panahon ay inumampulang un panginoon nun katabeng ide a inon tangani matinggesan na a tipide di i napa ni pakinabeng ni kuwarta na. ²⁰Nano ay linumane un tinumanggep nun lima a kuwarta ta sinabi na, ‘Panginoon, wiyo i lima a binoy yu deko ta wiyo pala i lima pa a pakinabeng ko.’ ²¹Ay sinabi diya ni Panginoon na, ‘Masampat i yinadi mo ta piyon ka a katabeng a depat a naponulusunan. Ta dehil de naponulusunan ka de untuk ay papámahala ko ikaw de namas pa a hanga a halage. Kanya makikasalig ka deko a panginoon mo.’ ²²Ta linumane pala un tinumanggep ni aduwa a kuwarta ta sinabi na, ‘Panginoon, wiyo i binoy yu deko a aduwa ta wiyo pala i aduwa pa a pakinabeng ko.’ ²³Kanya sinabi pala diya ni Panginoon na, ‘Masampat i yinadi mo ta piyon ka a katabeng a depat a naponulusunan ta dehil de naponulusunan ka de untuk ay papámahala ko ikaw de namas pa a hanga a halage. Kanya makikasalig ka deko a panginoon mo.’ ²⁴Nano ay linumane pan un tinumanggep nun isin a kuwarta ta sinabi na, ‘Panginoon, katinggesan ko a ikamo ay mahigpit ta gegepas kamo ni an yu tinanom pati geguto kamo ni an yu pinasok. ²⁵Ta nagkatakut ok dikamo kanya tinagu ko de putok i kuwarta yu ta wiyo nano i isin yu a kuwarta.’ ²⁶Dingan eya ay tinubeg ni Panginoon na, ‘Malot i yinadi mo ta tamad ka a katabeng ta katinggesan mo mangani a gegepas ok ni ang ko tinanom pati geguto ni ang ko pinasok. ²⁷Bekot ngani ta am mo pinuoy i kuwarta ko de bangko tangani nagkaduman ok nano ni kuwarta ko pati pakinabeng na?’ ²⁸Ta sinabi ni panginoon de geuddi duman, ‘Amitin mo diya i isin a kuwarta ta boyin mo de te sangpuwu di. ²⁹Ta i misan ino a te duman di ay bebiyen pa ni subra misan ay i te duman ni untuk la ay aamit pangani i pesan. ³⁰Kanya i oyo a katabeng a an te kabuluhan ay butin yu di de madumos to a ditow ta duman nátangos eya a náaratengot i ngipon na dehil de pagtiis na.’”

Magiyo I Paghatol A Inapóan

³¹Sinabi pala ni Hisus, “Nano de pagdetong ko a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay te kapangyedihan ok a masakut, a kakoloy ko i manga

anghel ide nun Makedepat ta dingan nelipa ok de gepakaingap ko a piglipaan. ³² Ta de panahon a inon ay netipun de kasagkaden ko i pesan a agta de belang bensa ta dingan kekiblag ko i an gapanulusun de gapanulusun deko, a magi peyedi ni mag-aalage ni topa be kekiblag na i kambing de topa na ide. ³³ Ta i manga gapanulusun a magi topa ko ay pákadepit ko de awenan ko ta i an ide gapanulusun a magi kambing ay pákadepit ko pan de awile ko. ³⁴ Ta dingan i ako a Hari ay sasabi ko de naddeawenan ko a, ‘Dumio kamo a kinalbian ni Ama ko ta tanggepin yu di i hinande a kapiyonan na, a hinande dingan ngona yinadi i putok i. ³⁵ Ta nun matigeng ok ay inungut ok yu ta nun naohow ok ay pinainom ok yu ta nun ako ay napa ni biseta ay tinanggep ok yu a piyon. ³⁶ Dingan nun anok te bedu ay pinabeduan ok yu ta nun nagkaorom ok ay inalágean ok yu pati nun ako ay nabilanggo ay kinangan ok yu.’ ³⁷ Nano ay de inon a adow ay i pinakaeyenan ide ni paghatol ay notubeg pan a magiyo, ‘Panginoon, kapide kamo natigeng a inungut mi o naohow a pinainom mi? ³⁸ Pati kapide kamo man napa ni biseta a tinanggep mi a piyon o an te bedu a pinabeduan mi? ³⁹ Kapide mi ikamo kinta a nagkaorom o nabilanggo a kinangan mi?’ ⁴⁰ Nano ay ako a Hari ay totubeg ko dide, ‘Talage ay pesabi ko dikamo a nun yinadi yu inon de mahedepin ko a manga kabinsa ay yinadi yu deko.’ ⁴¹ Ta dingan sasabi ko pan nunde napadio de awile ko i, ‘Lumayu kamo deko a gekaduman ni padusahan a apoy a an nagkapalong a hinande para de Satanas pati de manga anghel na ide. ⁴² Ta nun ako ay natigeng ay anok yu inungut ta nun naohow ok ay anok yu pinainom. ⁴³ Ta nun ako ay napa ni biseta ay anok yu tinanggep a unabis. Nun ako ay an te bedu ay anok yu pinabeduan pati nun ako ay nagkaorom pati nabilanggo ay anok yu kinangan.’ ⁴⁴ Dingan notubeg pala ide, ‘Panginoon, kapide kamo natigeng, naohow, napa ni biseta, a an te bedu, nagkaorom pati nabilanggo a am mi tinabengan?’ ⁴⁵ Misan ay ako a Hari ay sasabi ko dide, ‘Talage ay pesabi ko dikamo a nun an yu tinabengan i gapanulusun deko a mahenain ay ako pan i an yu tinabengan.’ ⁴⁶ Kanya ngani i oyo ide ay pakang de padusahan a an te kalog misan pan ay i pinakaeyenan ide ni paghatol ay gekaduman ide ni edup a an te kalog.”

I Belak A Malot Tungkul De Hisus
(Mk. 14:1-2; Lu. 22:1-2; Hn. 11:45-53)

26 ¹Pagkatapos ni Hisus a nagtodu ni pesan a inon ay sinabi na de mag-aadel na ide, ²“Katinggesan yu a gepo nano ay aduwa dila a adow ay kaadowen di ni Paskuwa ta dingan ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay padekop a papaku a tuloy de padipa.” Inon i sinabi ni Hisus.

³Nano ay nun nanon ay i ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide a Hudyo ay nagpolong ide de beloy ni pinakaponu

a maghahandug a i Kaipas. ⁴Ta nagpolong ide tangani te pagkakataon ide a mapadekop de i Hisus de an katinggesan ni makmuk, a mapabuno a tuloy. ⁵Misan ay sinabi de, “Wet de kaadowen ta makati magulo a masakut i kaagtaan.”

Pepalisan I Hisus Ni Mabengo A Langis
(Mk. 14:3-9; Hn. 12:1-8)

⁶Nano ay nun duman ide Hisus de Betania de beloy ni Simon a nagkaketong ⁷ay linumane diya i isin a mahuna a te adde ni onidin a pinu ni langis a mabengo a mahal i halage na dingen pinalisan na i ulo ni Hisus. ⁸Misan ay nagbulas pan i mag-aadel na ide nun kinta de inon ta natulutantoan ide, “Bekot ta pekanugun i mabengo a iwina? ⁹Ta nappatud a panggetangin iwina a mabengo ni mahal a halage dingan boboy de mahedepin ide i kapanggetangan na.” ¹⁰Misan ay katinggesan ni Hisus i pesabi de kanya sinabi na, “Wet yu abelaa i mahuna ta piyon i yinadi na a oyo deko ¹¹Ta naaloy yu pa a kakoloy i mahedepin ide misan ay ako ay an yu naaloy a kakoloy dio ¹²Ta nano pa ay pinalisan na di i lawes ko ni mabengo a paghande de pagtapor deko. ¹³Talage ay pesabi ko dikamo a deno man a te magsabi ni piyon a bereta ay sasabi pala i yinadi deko ni mahuna a oyo a pagkaesip diya.”

Nakipagkasungdu I Hodes De Kapagebuk Ide Ni Hisus
(Mk. 14:10-11; Lu. 22:3-6)

¹⁴Dingan un isin pan de sangpuwu pati aduwa a i ngalan na ay Hodes Iskariyote ay kinumang di de ponu ide ni maghahandug ide. ¹⁵Ta tinanto na ide, “Pide man i naboboy yu deko be tatabengan ko ikamo a madekop yu i Hisus?” Pagkatapos ni pasurutsurotan de ay biniyen de eya ni tiluwon a puwu a kuwarta a pelak. ¹⁶Ta gepo nun nanon ay napapag-esip di i Hodes ni pagkakataon a mapadekop na i Hisus.

I Pangapun De Paskuwa
(Mk. 14:12-21; Lu. 22:7-14, 21-23; Hn. 13:21-30)

¹⁷Nano ay dinumatong di i tagibu a adow ni Tinapay a an Te Pahelab. Ta linumane de Hisus i mag-aadel na ide a nagtanto diya, “Deno i buot yu a gehande kami para dikamo ni pangapun a Paskuwa.” ¹⁸Tinumubeg i Hisus, “Kumang kamo de Herusalem ta lawagin yu i agta a sasabi ko, a sabiin yu diya a magiyo, ‘Pesabi ni magtutodu a alane di i odes na kanya eya pati mag-aadel na ide ay de beloy yu námangan ni pangapun a Paskuwa.’” ¹⁹Nano ay yinadi ni mag-aadel ide i dinodul dide ni Hisus ta naghande ide ni pangapun a Paskuwa.

²⁰Nun abi di ay duman di i Hisus pati mag-aadel na ide de lamesa a pigpanganan. ²¹Dingan nun gepangan di ide ay nagsurut i Hisus, “Talage

ay pesabi ko dikamo a padekop ok ni isin dikamo.” ²²Nano ay nalungkut ide a masakut ta i belang isin dide ay getanto diya a magiyo, “Ako man Panginoon?” ²³Misan ay tinumubeg eya, “I kasabey ko a gedolo ni tinapay de mangkok na ay eya ngani i gepadekop deko. ²⁴Ta ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay nelibun a magi sinabi ni kasulatan misan ay gepakatakatut i násapit de agta a gepadekop deko. Ta piyon pa ngan tebe ay an di eya pinanganak.” ²⁵Dingan i Hodes a gepadekop diya ay nagtanto pala a magiyo, “Magtutodu, ako man non?” Ta tinubeg eya ni Hisus, “Ikaw di i nagsabi.”

I Pangapun Ni Panginoon

(Mk. 14:22-26; Lu. 22:15-20; 1 Kor. 11:23-25)

²⁶Ta nun ide ay gepangan di ay nangamit i Hisus ni tinapay a nagpasalamat de Makedepat dingan pinisangpisang na a binuluboy de mag-aadel na ide ta sinabi na, “Amitin yu a panganin ta lawes kod yo.” ²⁷Dingan inamit na pala i pig-inoman ni tayug a malanis ta pagkapagpasalamat na de Makedepat ay binoy na dide a sinabi na, “Uminom kamo a pesan. ²⁸Ta i oyo a tayug a malanis ay gepamatud de bowon a pagpakikasungdu ni Makedepat a te katibeyen a i sagu ko a nobusbus para de makmuk tangani pakeeyenan ide ni mammalotin de. ²⁹Talage ay pesabi ko dikamo a anok di neinom a liwet ni oyo a tayug a malanis hanggen ang ko kasabey i pesan a gepanulusun a neinom kitam ni bowon a tayug duman de kataanan ni Ama ko a Makedepat de langot.” ³⁰Ta pagkakanta de ni isin a pagpodi ay kinumang ide de Kalasan a Olibo.

Pehola Ni Hisus A Pengeyen Eya Ni Pedro

(Mk. 14:27-31; Lu. 22:31-34; Hn. 13:36-38)

³¹Pagdetong de ay sinabi dide ni Hisus, “De abi a oyo ay wawalat ok yu a pesan a magi pesabi ni Makedepat de kasulatan a, ‘Bobuno ko i magaaláge ni topa ta nákálat i topa ide.’ ³²Misan ay pagkatapos a pakeedup ok a liwet ay naona ok dikamo de Galilea.” ³³Dingan sinabi ni Pedro diya, “Misan walatin kamo ni pesan ay ang ko ikamo wawalat.” ³⁴Ay tinubeg eya ni Hisus, “Talage ay pesabi ko dikaw a ni abi pala a oyo ay dingan ngona nátaráok i manok ay pengeyen ok mo ni tiluwon a sila.” ³⁵Misan ay maksa a sinabi ni Pedro, “Misan malibun ok a kakoloy yu ay ang ko ikamo pengeyen.” Maginon pala i sinabi ni pesan a mag-aadel.

Gepanalangin I Hisus De Getsemani

(Mk. 14:32-42; Lu. 22:39-46)

³⁶Dingan kinumang ide Hisus de isin a lugel a te ngalan a Getsemani ta sinabi na dide, “Magilinepa kamo ngona dio ta nanalangin ok de

kadepit pa duman.” ³⁷Misan ay inikag na i Pedro pati aduwa a mangának ni Sebedeo ta te gepo a nagkolungkut a masakut a pepamologpologen. ³⁸Dingan sinabi na dide, “Nano ay nagkolungkut ok a masakut a magi nelibun ok. Mag-ilat kamo dio a makipagpoyet deko.” ³⁹Ta pagkalayu na dide ni untik ay linumuhud a nanalangin a magiyo, “Ama ko, be nappatud ay layuin yu tebe deko i tetiis ko a oyo misan ay wet nangyeyedi i kabuotan ko ta i kabuotan yu la.” ⁴⁰Ay inumampulang i Hisus de mag-aadel na ide a tiluwon a kapulupede kanya sinabi na de Pedro, “Ang ka mangani nakapepoyet misan isin la a odes a kakoloy ko? ⁴¹Kanya makipagpoyet kamo a magpanalangin tangani wet kamo notukso ta i kaleduwa ni agta ay nappahande a geabut de Makedepat misan ay mahena i lawes dehil de belang buot na.” ⁴²Dingan liwet eya ay linumayu a nanalangin ta sinabi na, “Ama ko, be an nappatud a lalayu deko i oyo a tetiis ko ay mangyedi i kabuotan yu la.” ⁴³Nano ay nun inumampulang eya a liwet dide ay dinatongan na ide a kapulupede pa ta ide ay petongka di a masakut. ⁴⁴Kanya winalat na ide a liwet a linumayu ni untik ta eya ay pakatiluwon a sila a nanalangin ta i den na a peaged i pesabi na pala. ⁴⁵Dingan eya ay inumampulang pan di a liwet de mag-aadel na ide ta sinabi na, “Napede kamo pa man a gepaimloy? Pagelawigin yu ta dinumatong di i odes a ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay padekop di de makikkakasalanan ide. ⁴⁶Kanya umuddi kamo di ta magtul di ta wiyo di i agta a gepadekop deko.”

Padekop I Hisus

(Mk. 14:43-50; Lu. 22:47-53; Hn. 18:3-12)

⁴⁷Nun gesurut pa i Hisus ay dinumatong di i Hodes a isin de sangpuwu pati aduwa a mag-aadel a te kakoloy ni makmuk a kaagtaan a te manga adde ni utak pati panopras. Ta ide ay inumapo de ponu ide ni maghahandug ide pati de pinakamatande ide a Hudyo. ⁴⁸Misan nun am pa ide gedetong duman ay binoy ni Hodes i magiyo a tandem, “I angutan ko ay eya ngani i pelawag tam ta dekopin yu a taming.” ⁴⁹Pagdetong ni Hodes ay linumane dila a taming de Hisus ta sinabi na, “Mapadikamo tebe i kasampatan a innawa, Magtutodou.” Dingan inangutan na. ⁵⁰Sinabi ni Hisus diya “Ayun, bekot ta maginon?” Dingan linanean i Hisus ni manga agta ta dinakop de. ⁵¹Misan ay i isin de kakoloy ide ni Hisus ay nangugnus ni utak ta tinigbes na i isin a katabeng ni pinakaponu a maghahandug ta nasapsap ngani i talinga na. ⁵²Ta sinabi diya ni Hisus, “Kalobenin mo i utak mo na ta i gegemit ni utak ay de utak pala nelibun. ⁵³Am mo man katinggesan a nappatud ok a náaged de Ama ko ni makmuk a lebu a anghel a nátabeng deko ta paadden ok na pan a taming ⁵⁴misan ay papalano a nammatus i hinola de kasulatan a depat a nangyeyedi?” ⁵⁵Ta dingan sinabi ni Hisus de kaagtaan ide, “Anok tulisan. Bekot ta nagidinio kamo a te manga utak

pati panopras a nanakop deko? Ta adow adow ay nagtodu ok de beloy a pighandogen de Makedepat a anok yu pan dinakop.⁵⁶ Misan ay nangyedi i pesan a oyo tangani mamatud i sinolat ni magsasabi ide.” Pagkasabi na ninon ay nagiginikan i mag-aadel na ide ta winalat de eya a lallan.

I Hisus Ay Gesagkad De Kapolongan A Hudyo
(Mk. 14:53-65; Lu. 22:54-55, 63-71; Hn. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Nano ay inikag ni nanakop ide i Hisus de beloy ni Kaipas a pinakaponu a maghahandug ta duman natipun i magtutodu ide ni Hudyo pati pinakamatande ide.⁵⁸ I Pedro pan ay inumabut misan alayu la i pag-etan. Sinumilong pala eya de bekoran ni beloy nun pinakaponu a maghahandug ta linumipa de alane ni magbebentay ide tangani kitain na i nangyeyedi.

⁵⁹Nano ay i ponu ide ni maghahandug ide pati pesan a kapolongan a pinakamatande ay naglawag ni agta a gesumbong ni kabutelan tungkul de Hisus tangani mapabuno de eya.⁶⁰ Talage a an ide te pekita a pagsumbong a te kabuluhan para dide misan makmuk di i gesumbong ni kabutelan tungkul de Hisus. Nano ay de inapóan ay te duman a aduwa a agta⁶¹ a nagsumbong ni magiyo, “Sinabi ni oyo a agta a sesede na kon i oyo a beloy a pighandogen de Makedepat, a yeysi na pan la de tiluwon a adow.”⁶² Dingan inumuddi i pinakaponu a maghahandug ta tinanto na i Hisus, “Ang ka man te natotubeg de pagsumbong a inon dikaw?”⁶³ Misan ay an dila geyamyam i Hisus a unabis kanya eya ay tinanto a liwet ni pinakaponu a maghahandug, “Pedodul ko ikaw de makapangyedihan a ngalan ni Makedepat a an te kalebunan, a sabiin mo dikami ti ikaw ngani i Anak nun Makedepat a i Kristo a Pinangako na?”⁶⁴ Tinumubeg i Hisus, “Ikamo pala i gesabi ta pesabi ko pan dikamo de an naaloy ay ako a Pineta nun Makedepat a napa ni agta ay kekita yu a nelipa de awenan ni Makedepat a Makapangyedihan ta nádetong ok a nappa de kunom de longaw na.”⁶⁵ Nano ay ginisi ni pinakaponu a maghahandug i sadile na a bedu a tande a malot diya i sinabi ni Hisus ta sinabi na, “I oyo ay an te gelang de Makedepat. Ta nano ay an tam di kaelangan i pagsumbong ni kakmukan ta ikamo di a pesan i inumikna a eya ay an te gelang de Makedepat.”⁶⁶ Kanya nano ay ano i peesip yu tungkul diya?” Ay tinumubeg ide, “Ay depat eya a bunoin.”

⁶⁷Dingan pagkataklop de de mata ni Hisus ay binugen de i mukha na a sinulusuntuk pala. Pati tinampal eya ni kakmukan⁶⁸ ta sinabi de, “Hale di, holaan mo ti ino i gesunktuk dikaw be ikaw i Kristo a Pinangako nun Makedepat.”

Pepangeyen Ni Pedro I Hisus
(Mk. 14:66-72; Lu. 22:56-62; Hn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Nano ay i Pedro pan ay gelipa nunde ditow a bekoran dingan linumane diya i isin a mahuna a katabeng ta sinabi na de Pedro, “Kasta

kakoloy ka pala ni Hisus a iwina a tage Nasarit a sákup ni Galilea?”⁷⁰ Misan ay nangeyen i Pedro de kasagkaden ni pesan a, “Ang ko katinggesan i pesabi mo.”⁷¹ Dingan kinumang de alane ni pintohan i Pedro misan ay kinta pan eya duman ni isin pa a katabeng a mahuna ta sinabi na de manga lalaki duman, “I oyo a lalaki ay isin de kakoloy ide ni Hisus a tage Nasarit.”⁷² Misan ay liwet a nangeyen i Pedro a sinumpa na a, “Ang ko peabuyenan i agta a iwina.”⁷³ Nun mulumáloy di ay sinabi pan de Pedro ni kauluuddi ide duman a, “Talage a isin ka ngani de kakoloy na ide ta peabuyenan pan de punto ni surut mo.”⁷⁴ Dingan sinumumpa di i Pedro ta sinabi na, “Talage a misan malibun ok ay ang ko peabuyenan i agta a iwina.” Dingan tambing a tinumaráok un manok.⁷⁵ Kanya naisepan ni Pedro i sinabi diya ni Hisus a, “Dingan nátaráok i manok ay pengeyen ok mo ni pakatiluwon a sila.” Dingan binumulwag i Pedro a nagtangos a masakut a nagkolungkut.

I Hisus De Kasagkaden Ni Pilato

(Mk. 15:1; Lu. 23:1-2; Hn. 18:28-32)

27 ¹Nun kinábiabian di ay nasurutsurotan i ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide a Hudyo a ti papalano a pobuno de i Hisus ²Ta i Hisus ay ginapus de a inikag de de Gobernador a Pilato.

Magiyo I Pagkalibun Ni Hodes

(Yedi 1:18-19)

³I Hodes pan a nagpadekop diya ay nagsosol eya nun kinatinggesan na a i Hisus ay hinatolan ni kalebunan. Kanya inampulang na un tiluwon a puwu a kuwarta a pelak nunde ponu ide ni maghahandug pati de pinakamatande ide. ⁴Ta sinabi na dide, “Ako ay te kasalanan ta pinadekop ko i agta a an te kasalanan.” Misan ay sinabi nun ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide, “Pangano mi ta behala ka.”⁵ Dingan sinapwar na un kuwarta de disalad nun beloy a pighandogen de Makedepat ta tinumotul a nagbitkol. ⁶Misan ay pinulut ni ponu ide ni maghahandug ide un kuwarta a pelak ta sinabi de, “Malot de pagdodul a popuoy tam yo de pigpuoyen ni handug de beloy a pighandogen de Makedepat ta i oyo ay beyed ni edup ni isin a agta.”⁷Kanya nagkasungdu ide a i kuwarta a inon ay panggegetang de ni kaengin ni magyeyedi ni benga a putok, a yeyedi de a pigtaporan ni tage kakmukan a lugel. ⁸Kanya pan i kaengin a inon ay inolangan a pigtaporan a ginatang ni sagu hanggen de panahon a oyo. ⁹Ta talage a nangyedi di i hinola ni magsasabi a Heramias a, “Magiyo i kahalage ni pagpadekop ni isin a agta de tage Israel ide ta i kuwarta a tiluwon a puwu a pelak ay inamit de. ¹⁰Dingan pinanggetang de ni kaengin ni magyeyedi ni benga a putok a nappaayun de dinodul deko ni Panginoon a Makedepat.” Inon i hinola ni Heramias.

I Hisus De Kasagkaden Ni Pilato
(Mk. 15:2-5; Lu. 23:3-5; Hn. 18:33-38)

¹¹ Nano ay pagdetong de de Gobernador a Pilato ay pinasaggad de i Hisus diya ta eya ay tinanto ni Pilato, “Ikaw man i hari ni Hudyo ide?” Dingan tinumubeg i Hisus, “Ikamo di i gesabi.” ¹² Misan ay nun pesumbong pa eya ni ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide ay an di eya tinumubeg. ¹³ Kanya sinabi diya ni Pilato, “Am mo man peikna i makmuk a pagsumbong de a tungkul dikaw?” ¹⁴ Misan ay an di tinumubeg i Hisus a unabis kanya nagtaka di a masakut un gubernador.

Pehatolan I Hisus Ni Kalebunan
(Mk. 15:6-15; Lu. 23:13-25; Hn. 18:39; 19:16)

¹⁵ Nano ay belang kaadowan ni Paskuwa ay te ugeli un gubernador a gepabulwag ni isin a nabbilanggo a nappaayun de buot ni kaagtaan. ¹⁶ Nun nanon pan ay te isin a peabuyenan a nabbilanggo a te ngalan a Barabás. ¹⁷ Kanya pan nun natipun di un kaagtaan ay tinanto ide ni Pilato, “Ino man i buot yu a pabulwagen ko, i Barabás man o i Hisus a te ngalan a Kristo?” ¹⁸ Ta katinggesan pan ni Pilato a nagkasinna la ide dehil de pagbuot ni kaagtaan de Hisus kanya inikag de i Hisus diya. ¹⁹ Pati nun linumipa i Pilato nunde pighatolan na ay pinasabi diya ni bebi na a, “Wet ka nekilabot de agta a iwina a an te kasalanan ta nun abi ay nahedepan ok de pangnenop ko a tungkul diya.”

²⁰ Nano ay i kaagtaan pan ay pinagsabian ni ponu ide ni maghahandug ide pati pinakamatande ide a agedin de de Pilato a i pabulwag na ay i Barabás ta pabunoin na pan i Hisus. ²¹ Ta i kaagtaan ay liwet a tinanto ni gubernador, “Ino de aduwa i buot yu a pobulwag ko?” Tinumubeg ide, “I Barabás.” ²² Kanya tinanto ide ni Pilato, “Be maginon ay ano man i yeyedi ko de Hisus a te ngalan a Kristo?” Misan ay nagiinolang ide a pesan a magiyo, “Pakuin eya de padipa.” ²³ Ta tinanto na ide, “Ta ano man i yinadi na a kasalanan?” Misan ay namas pa a nagiinolang ide, “Pakuin eya de padipa.” ²⁴ Nano ay nun katinggesan ni Pilato a an eya te nayeyedi ta namas la a nagkogulo i kaagtaan ay nagpaamit eya ni orat dingan inugesan na i kumot na ta sinabi na, “Talage ay anok te kasalanan de pagkalibun ni agta a oyo ta behala kamo.” ²⁵ Ta tinumubeg i kaagtaan, “Talage a behala kami pati mangának mi a gekaduman ni padusa dehil de pagkalibun na.” ²⁶ Dingan pinabulwag ni Pilato i Barabás misan ay pinalapdit na i Hisus dingan binoy na de sundelo ide tangani pakuin de de padipa.

Pelibek Ni Sundelo Ide I Hisus
(Mk. 15:16-20; Hn. 19:2-3)

²⁷ Ta i Hisus ay inikag nun sundelo ide nun gubernador de bekoran ni beloy na ta natipun i makmuk a masakut a sundelo de palebut ni Hisus.

²⁸Dingan eya ay inubeden de nun bedu na a sadile ta kinulapyawen de eya ni malumaderag a magi kulapyaw ni hari a panlibek. ²⁹Pati nagyedi ide ni suklong a tinik ta sinuklong de diya dingan pinapamol de eya ni tangbu de awenan na a kumot. Ta linuhuden a binate de eya a panlibek a magiyo, “Maedup ka, Hari ni Hudyo ide.” ³⁰Ta eya ay binugebugen de dingan inamit de i tangbu a linapdit de de ulo na. ³¹Nun pagkatapos ni paglibek de diya ay inubeden de ni kulapyaw a mulumaderag ta binaduan de ni sadile na a bedu ta binulwag de tangani pakuin de de padipa.

Pepaku I Hisus De Padipa

(Mk. 15:21-32; Lu. 23:26-43; Hn. 19:17-27)

³²Nano ay nun pabulwag ide ay kinta de i isin a lalaki a te ngalan a Simon a tage Sirene ta pinelit de a pinapassan diya un padipa ni Hisus.

³³Ta pagdetong de de lugel a te ngalan a Golgota a i kabuluhan na ay “Kaksan ni ulo” ³⁴ay biniyen de i Hisus ni tayug a te dugeng a apdu misan ay nun kininaman na ay an na ininom.

³⁵Nun pinakuan de eya de padipa ay nagsugel i sundelo ide a binulubinsa de un demit na. ³⁶Dingan ide ay nagilinepa ta binantayen de eya duman. ³⁷Ta nassolat de diditas ni ulo ni Hisus i pagsumborg diya a magiyo, “I oyo i Hisus a Hari ni Hudyo ide.” ³⁸Ay pinakuan de pala i aduwa a tulisan a kasabe na de padipa, isin de awenan na, i isin pala de awile na.

³⁹Ta i belang gesila ay gelibek diya a gepinagworog i ulo de ta sinabi de, ⁴⁰“Aman la ikaw i nansesede ni beloy a pighandogen de Makedepat ta yeredi mo a liwet de tiluwon la a adow? Kanya nano ay ligtasin mo i sadile mo. Ta be ikaw i matud a Anak nun Makedepat ay lumusong ka di de padipa mo na.” ⁴¹Maginon pala ay linebek eya ni ponu ide ni maghahandug ide, magtutodu ide ni Hudyo pati pinakamatande ide ta sinabi de, ⁴²“Te kaya eya a nanlitas ni kakmukan ay am pan te kaya a nanlelitas ni sadile na. Aman la eya i Hari ni Hudyo ide? Talage a be nolusong eya de padipa na ay nonulusun kami diya. ⁴³Ta eya ay gapanulusun kon de Makedepat pati sinabi na a eya ay Anak nun Makedepat kanya nano ay be pebuot eya ni Makedepat ay lelitas na.” ⁴⁴Ta linebek pala eya ni kasabey na ide a tulisan a pinaku de padipa.

I Pagkalibun Ni Hisus

(Mk. 15:33-41; Lu. 23:44-49; Hn. 19:28-30)

⁴⁵Nano ay gepo nun udto di ay hanggen de apun a kadepit ay dinumumos i pesan a putok. ⁴⁶Dingan nun apun di a kadepit ay inumolang i Hisus ni malagdu a magiyo, “Eli, Eli, lama sabaktani?” a i buot na a sasabi ay, “Makedepat ko, Makedepat ko, ano ta pinabiyaan ok yu?” ⁴⁷Ta nun inikna pan non ni tipide a kauluuddi duman ay sinabi de,

“Patalikngan yu ta peolangan na i Elias.” ⁴⁸ Ta taming dila a ginumikan i isin dide ta nangamit ni lumut ta binasá na ni tayug a maapsut a ginipot na de tangbu dingan pinasopsop na de Hisus. ⁴⁹ Ta sinabi pan nun kakmukan, “Ilatin tam ngona ti nádetong i Elias tangani eya ay lusongin na de padipa.” ⁵⁰ Dingan liwet a inumolang i Hisus ni malagdu ta napugtusan di.

⁵¹ Ta dingan nagisi un age a mukpal a sagbong a nasampay de beloy a pighandogen de Makedepat gepo de ditas hanggen de sidong. Ta yinumogyog i putok ta i beto ide ay nasipaksipak. ⁵² Pati nakayesan i táporan ide ta i kamakmokan a nalibunin a pineta ni Makedepat ay nàedupin. ⁵³ Ta nun pinakaedup di a liwet i Hisus ay binumulwag ide de táporan de ta sinumilong ide de Herusalem a benwaan ni Makedepat ta kinta ide ni kamakmokan duman. ⁵⁴ Nano ay i sundelo ide pati kapitan de a nagbentay de Hisus ay natakut ide a masakut nun betyagin de i yogyog, a kinta de pala i pesan a nangyeyedi ta sinabi de, “Talage ngani a eya ay Anak nun Makedepat.”

⁵⁵ Ta duman pala i makmuk a mahunain a napasayed gepo de alayu ta ide i inumabut de Hisus gepo de Galilea a tinumabeng diya. ⁵⁶ I tiluwon dide ay i Maria Magdalena, Maria a ina ni magwele a Santiago pati Hose ta te duman pala i bebi ni Sebedeo.

I Pagtapor De Hisus

(Mk. 15:42-47; Lu. 23:50-56; Hn. 19:38-42)

⁵⁷ Nano ay nun mulumadumos di ay dinumatong i isin a agta a mayaman a tage Arimatea a i ngalan na ay Hose a mag-aadel pala ni Hisus. ⁵⁸ Ta eya ay kinumang de Pilato a inaged na i bengkay ni Hisus ta dinodul pan di ni Pilato a boyin diya. ⁵⁹ Kanya inamit na i bengkay ta tiningos na de age a bowon. ⁶⁰ Dingan pinuoy na de sadile na a táporan a pinayedi na a bowon de denpa. Ta pagkatapos ay pinabulidbulid na un beto a hanga a inabet de táporan a gob ta eya ay tinumotul di. ⁶¹ Misan i Maria Magdalena pan pati isin pa a Maria ay gelipa ide nunde tipong nun táporan.

Te Duman A Bentay De Táporan

⁶² Nano ay nun kinábiabian di a pagkatapos ni adow a paghande ay i ponu ide ni maghahandug ide pati Pariseo ide ay nakulukóloyen ide a kinumang de Pilato. ⁶³ Ta sinabi de, “Nagkàisepan mi un sinabi nun migbutil a inon, nun eya ay nàedup pa, a pakeedup kon eya a liwet de katiluwon a adow. ⁶⁴ Kanya pabentayen yu tebe a mahigpit i táporan na hanggen de katiluwon a adow. Ta kati panakówen nun mag-aadel na ide i bengkay na dingan sabiin de a pinakaedup di a liwet ta dingan namas pa a nappa ni malot i pagdeya de de kaagtaan.” ⁶⁵ Ta tinubeg ni Pilato, “Te duman dikamo a sundelo ta pabentayen

yu a mahigpit hanggen te kaya kamo i táporan.”⁶⁶ Kanya dinumuman ide a dinumanan de ni tande un beto a pangabet ta pinabentayen de un táporan.

Pepakaedup A Liwet I Hisus
(Mk. 16:1-10; Lu. 24:1-12; Hn. 20:1-10)

28 ¹Nano ay pagkatakig di ni adow ni paimploy, nun abiabi pa a masakut ay dinumuman i Maria Magdalena pati isin pa a Maria ta buot de a pelawag i táporan. ²Dingan loktat a yinumogyog ni malagdu ta linumusong i isin a anghel ni Panginoon a Makedepat a gepo de langot ta pinabulidbulid na un beto a abet nun táporan a linumipa de disapow nun beto. ³Ta i mukha na ay gepakaingap a magi kilat pati bedu na ay malapsay a masakut a gepakaingap pala. ⁴Nano ay i sundelo pan ide ay gepinagkinkin ni takut dehil de kinta de un anghel dingan ide ay nabegsak a magi nalibun di. ⁵Misan ay sinabi nun anghel nunde mahunain ide, “Wet kamo matakut ta katinggesan ko a pelawag yu i Hisus a pinaku de padipa. ⁶Misan ay an di eya kadio ta pinakaedup di a liwet a magi sinabi na kanya dumio kamo ta pagelawagin yu i pinamuoyen diya. ⁷Dingan tumotul kamo a tambing a sabiin yu de mag-aadel na ide a pinakaedup di eya a liwet. Ta naona di eya de Galilea ta kekita yu eya duman. Wet yu kelipatan i sinabi ko dikamo.” ⁸Kanya tinumotul ide a tambing de táporan a te takut a te kadugeng pala a salig. Ta gegikan ide a paagow de mag-aadel ide tangani masabi de i kinta de. ⁹Misan ay paggikan de ay tambing a tinagbu ide ni Hisus. Ta binate na ide dingan linumane ide ta kinipotan de i singit na ta ide ay nagpodi diya. ¹⁰Dingan sinabi dide ni Hisus, “Wet kamo matakut ta tumotul kamo a sabiin yu de mag-aadel ko ide a manga kabinsa a kumang ide de Galilea ta duman ok de kekita.”

I Pagsabi Ni Magbebentay Ide

¹¹Pagkatotul nun mahunain ay un sundelo pan ide a gebentay de táporan ay sinumilong i tipide dide de Herusalem ta sinabi de de ponu ide ni maghahandug ide i pesan a nangyedi a kinta de. ¹²Kanya nun natipun di un ponu ide nun maghahandug ide pati pinakamatande ide ay nasurutsurotan ide dingan biniyen de ni hanga a kuwarta un sundelo ide. ¹³Ta pinasabi de i magiyo, “Dinumuman un mag-aadel ide ni Hisus ta pinannakow de un bengkay na nun ikami a nappede di.” ¹⁴Dingan sinabi de, “Wet kamo nagkágesa misan matinggesan ni gubernador a ikamo ay nappede ta ikami i behala.” ¹⁵Ta tinanggep ngani nun sundelo ide un kuwarta ta yinadi de i tinutugun dide ta misan hanggen nano ay maginon i pebereta ni Hudyo ide.

Pedodul Ni Hisus I Mag-aadel Na Ide
(Mk. 16:14-18; Lu. 24:36-49; Hn. 20:19-23; Yedi 1:6-8)

¹⁶Nano ay i sangpuwu pati isin a mag-aadel ay kinumang ide de Galilea nunde tinodu dide ni Hisus a kalasan. ¹⁷Ta pagkakita de diya ay

nagpodi ide misan ay te duman a tipide a te aduwa a esip ti eya dingani.
¹⁸Dingan linumane i Hisus dide ta sinabi na, “I pesan a kapangyedihan de langot man o de putok ay binoy di deko. ¹⁹Kanya nano ay tumotul kamo ta pamakmukin yu i mag-aadel ko de belang bensa ta linoden yu ide de ngalan ni Ama, Anak pati Ispiritu nun Makedepat. ²⁰Pati toduan yu ide a tumalinga de pesan a pedodul ko dikamo ta esipin yu ngani a ako ay kakoloy yu a ugnay hanggen de kalog ni panahon.” Inon i sinabi ni Hisus.